

TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA

MÚLT-JELEN-JÖVŐ?

*Az andragógus képzés helyzete
Magyarországon*

2015.

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	3
1.1 A dolgozat felépítése	4
1.2 A kutatásom ismertetése	4
1.3 A kutatásom hipotézisei	5
2. Andragógia szak kialakulása Magyarországon	6
2.1 A közművelődési szakemberképzés történeti előzményei	7
2.2 Az andragógus képzés helyzete a felsőoktatásban 2006 után	8
3. Andragógusokról nem csak andragógusoknak.....	12
3.1 Elméleti megfontolások.....	12
3.2. „Mit tanulnak az andragógus hallgatók alap- és mesterszakon?”	13
3.3. Szekunder kutatásom eredményei	16
4. A multidiszciplináris szakma jelentősége	26
4.1. A felnőttképzés társadalmi és gazdasági hatásai	26
4.2. Az egész életen át tartó tanulás fontossága	27
4.3. A munkaerő-piaci adatok elemzése	29
5. Andragógus hallgatók nyomában.....	32
5.1. A primer kutatás során alkalmazott módszer bemutatása.....	32
5.2. A 2015-ben végző alap- és mesterszakos andragógus hallgatók körében végzett kutatás elemzése	33
5.3. A andragógia mesterszakos hallgatók körében végzett interjúk elemzése	44
5.4. A kutatás eredményei.....	45
6. Befejezés.....	47
7. Felhasznált irodalom.....	52
8. Melléklet.....	60
I. számú melléklet: Magyarországon andragógia szakot indító felsőoktatási intézmények (2012.)	60

II. számú melléklet: A 15/2006. (IV. 3.) OM rendelet az alap- és mesterképzési szakok képzési és kimeneti követelményeiről	61
III. számú melléklet: A képzés főbb tanulmányi területei és azok arányai:	68
IV. számú melléklet: Az alap- és mesterszak képzési célja és az elsajátítandó kompetenciái	70
V. számú melléklet: A választható szakirányok stúdiumai andragógia alapszakon	72
VI. számú melléklet: Az andragógia alapszak specializációi az SZTE JGYPK Felnőttképzési Intézetben	73
VII. számú melléklet: A választható specializációk éves bontása az SZTE JGYPK Felnőttképzési Intézetben	76
VIII. számú melléklet: A kutatás kérdőíve	77
IX. számú melléklet: A végzős andragógia mesterszakos hallgatókkal végzett teljes interjú szövege	81
X. számú melléklet: Az andragógus hallgatók elhelyezkedése a végzés követően a Diplomás Pályafigyelő Rendszer adatai szerint	94

1. Bevezetés

„A tanulás nem más, mint annak felfedezése, hogy valami lehetséges.”

Fritz Perls

A társadalom kulturális sokszínűsége felerősítette a kultúraközvetítő szakmai képzések szükségességét Európában a 20. század elején. Kezdetben elismert professzorok, elkötelezett katolikus papok és protestáns lelkészek vezettek a felnőttek körében tanfolyamokat és művelődési köröket. Olyan tudást kívántak átadni, mely a mindennapi élethez elengedhetetlen, a fejlődésben elmaradottabb országokban, mint hazánkban is, az ismeretterjesztés a modernizáció záloga is volt egyben. A kiegyezés a kulturális életben határkönek tekinthető. Lehetőség nyílt a dualizmus rendszerén belül, hogy Magyarország társadalmi és gazdasági fejlődése meginduljon. A kulturális élet virágozni kezdett és ennek következtében teret kaptak azon kezdeményezések, melyek által kiszélesedett a kulturális élet. A *népművelés* fogalmában összegezték a reformkor nagyjai, Széchenyi Ferenc és fia, valamint Eötvös József és Kossuth Lajos a boldoguláshoz szükséges tanítanivalókat, Eötvös pedig a kiegyezés után miniszterként igyekezett minél többet meg is valósítani az elképzelésekből, mindenekelőtt az analfabetizmus¹ felszámolása volt az elsődleges cél. Klebelsberg Kuno miniszter ismerte fel, hogy az iskolarendszeren kívüli művelődés az életfeltételekhez való sikeres alkalmazkodás egyik fontos eleme. Feltételeinek megteremtéséért az állam a helyi társadalmakkal közösen felelős. 1925-ben létrehozta az Iskolán kívüli Népművelés Országos Bizottságát (KÖZMŰVELŐDÉSI STRATÉGIA, 2007). Az iskolán kívüli művelődésben is a tanítók és a tanárok vállalták ebben a korban a legnagyobb szerepet a lelkes önkéntes értelmiségiek mellett. Önálló professzióként a kultúraközvetítő szakma csak közel egy évszázaddal később jelent meg, amikor 1956-ban a képzés elkezdődött.

Az évtizedek során rengeteg változáson ment keresztül az olykor jelentős ellenszélben közművelődési szakembereket képző szak. Dolgozatomban arra vállalkoztam, hogy a magyarországi andragógia képzés helyzetét vegyem górcső alá. Megvizsgálom az alap- és mesterképzés múltját, jelenét és jövőjét. Ahhoz, hogy megértsük a jelen helyzetet, meg kell ismernünk a múltat és ez által következtetéseket vonhatunk le a jövővel kapcsolatban.

¹ „Analfabéta=írástudatlan. Műveletlen, tudatlan, tanulatlan, iskolázatlan, járatlan, hozzá nem értő, tájékozatlan, tapasztalatlan” (KISS, 1998:22).

1.1 A dolgozat felépítése

A dolgozat öt nagyobb egységre osztható. Az első fejezetben a vizsgált témát és a kérdéskör feldolgozásának módszerét írom le. A második részben tisztázom a közművelődési szakemberképzés történeti előzményeit, majd kitérek a 2006-ban Bologna-folyamat néven ismertté vált változássorozatra, amely alapjaiban alakította át a kultúraközvetítő képzés felépítését. A harmadik fejezetben megvizsgálom az andragógusképzés felsőoktatásban kialakult helyzetét és elemzem a témához kapcsolódó statisztikai adatokat is. A dolgozat megírásához szekunder kutatást végeztem, amely témához kapcsolódó releváns szakirodalmak, tanulmányok, valamint statisztikai és korábbi kutatási adatok áttekintésével és értelmezésével történt. A negyedik fejezet szól a primer kutatásomról, amelyben 2015-ben végző andragógus hallgatókat kérdeztem meg strukturált kérdőíves módszerrel. Mindezeket túl interjút készítettem öt csoporttársammal² (A IX. számú mellékletekben található meg az interjúk teljes terjedelme.). Azért kerestem meg őket, mert még a mester szak befejezése előtt állást kaptak a felnőttképzés területén. Kíváncsi voltam milyen motiváltsággal jelentkeztek az andragógia szakra, hogyan találtak munkát és hogyan képzelik el a jövőjüket a szakmában. A válaszokkal illusztrálom dolgozatomat, amely a leghitelesebb példa arra, hogy milyen lehetőségeik vannak az andragógiát választó hallgatóknak. A kapott eredményeket összegzem és az ötödik fejezetben írom le a következtetéseimet a témával kapcsolatban.

1.2 A kutatásom ismertetése

Témaválasztásomat indokolja, hogy mint andragógus (művelődésszervezés szakirányon) és leendő okleveles felnőttképzési szakember ismernem kell az általam választott szak történeti kialakulását, főbb fordulópontjait, statisztikai adatait és a témával kapcsolatos tanulmányokat. Célom volt elmélyülni a kapcsolódó szakirodalomban és választ találni arra a kérdésre, hogy milyen a jelenkori megítélése a felsőoktatásban az andragógus képzésnek. Illetve milyen társadalmi és gazdasági előnyei vannak, ha hangsúlyt fektetünk az ezen a szakon tanuló egyének oktatására. Ahogy John Steinbeck³ írta „*a nevelés a jövő kulcsa*”, amely által az egyén versenyképessége nő és ennek köszönhetően hozzájárul a tudásalapú társadalom létrehozásához.

² Csikós Blanka, Víglási Krisztina Klára és Vetró Tímea végzős andragógia mesterszakos hallgatók levelező tagozaton az SZTE JGYPK-n. Takács Renáta Márta és Fecske Andrea végzős andragógia mesterszakos hallgatók nappali tagozaton az SZTE-JGYPK-n.

³ John Ernst Steinbeck amerikai regény-, novella- és színdarabíró.

1.3 A kutatásom hipotézisei

Az elméleti és empirikus kutatásaim előtt – szakirodalmi olvasmányaimra és saját tapasztalatomra építve – az alábbi hipotéziseket állítottam fel:

1. Az andragógia alap- és mesterszakra jelentkezők tudatosan választják ezt a szakot. A felvételi eljárás során több forrásból igyekeznek hiteles és megalapozott információkat szerezni a választott főiskoláról, egyetemről és a szakról.
2. Az andragógus hallgatók a tanulmányaik befejezése után a szakmában szeretnének elhelyezkedni, mert úgy gondolják, hogy ez egy rendkívül innovatív és fejlődő terület.
3. A képzésben résztvevők a szakma felé elhivatott és az andragógia céljaival azonosulni tudó egyénekké válnak. A képzés során kialakul a hivatástudatuk és az andragógia identitásuk.
4. Az andragógus hallgatók szerint szüksége van a társadalomnak az andragógia szakmára, mert az ezt a szakot végzők segítik a felnőttek munkaerő-piaci boldogulását, integrációját.
5. Az andragógus hallgatók szerint az általuk választott szak nemcsak társadalmi, hanem egyéni perspektívában is lehetőséget biztosít, hogy a felnőttek személyisége fejlődjön, létrejöjjön a tudásalapú társadalom és az élethosszig tartó tanulás gondolata mindennapos legyen az emberek életében.

2. Andragógia szak kialakulása Magyarországon

„Amit tapasztalsz, érzed és tanulsz,
Évmilliókra lesz tulajdonod.”

Madách Imre

Hazánkban a kulturális értékek fontosságának és terjesztésének törvénybeli megfogalmazására gróf Andrássy Gyula kormánya vállalkozott⁴. Báró Eötvös József személye biztosítéknak látszott, hogy a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium (VMK) a reformkor művelődéspolitikáját folytatja és igyekszik az új, megváltozott európai követelményekhez igazítani. Természetes volt az állam azon törekvése, hogy olyan intézményeket hozzon létre, amelyek nemcsak a felnövekvő nemzedékeket oktatják, hanem azoknak a felnőtteknek is lehetőséget biztosítanak, akik kimaradtak az iskolai oktatásból. Eötvös József a *„népnevelés egységét vallotta: beleértve mind az iskolai, mind az iskolán kívüli oktatást és nevelést”* (T. Kiss, 2009:13). A viszonylag rövid élettartamú népnevelési egyletei a tömeges analfabetizmus visszaszorítását tűzték ki célul, vagyis írni, olvasni, számolni tanítottak.

Mindezt követően a húszas években Klebelsberg Kuno miniszter ismerte fel azt, hogy az államnak együtt kell működnie a helyi társadalommal annak érdekében, hogy az iskolarendszeren kívüli művelődés megfelelő hangsúlyt kapjon, és ezáltal fejlődjenek az emberek. Kultúrotthonok alapítását támogatta, a tanyán élő lakosok könyvellátásának érdekében bibliobuszokat indított és a tanyai iskolákban népkönyvtárakat állított fel. Az állami költségvetés részévé tette a népművelés programjainak támogatását. Fontosnak tartotta, hogy az emberek műveltségüknek köszönhetően olyan szemléletváltozás részévé váljanak, amely elősegíti a kulturális fejlődésüket (T. Kiss, 2000). Az oktatás hiányosságainak pótlása, a még mindig jelentős analfabetizmus felszámolása és a közműveltség szintjének emelése volt a célja az 1945 utáni szabadművelődésnek is, sőt – bár a politikai háttér a diktatúra volt – az ötvenes és hatvanas évek felnőttképzési mozgalmi is ezeket jelölték meg kiemelt feladatként.

Ezek a törekvések alapozták meg a népművelés gyakorlatba ültetését, és teremtettek lehetőséget arra, hogy a kultúraközvetítő szakemberek segítségével fejlődjön a magyar társadalom. Először a népművelők, majd az 1990-es évektől kezdve kultúraközvetítők, művelődésszervezők, közművelődési szakemberek, közösségfejlesztők, animátorok, rendezvényszervezők, felnőttképzők, andragógusok, társadalmi segítők, falugondnokok,

⁴ 1867. február 17.-től 1871. november 14.-ig volt kormányon gróf Andrássy Gyula.

népfőiskolai aktivisták szakemberei segítik, ápolják és fejlesztik a tudásátadást a klasszikus szakértelem és a kompetencia⁵ örököseiként (SZURMAINÉ, 2009).

2.1 A közművelődési szakemberképzés történeti előzményei

A kultúráközvetítő szakemberképzés evolúciós folyamata az eltelt több mint hatvan év során számos nehézséggel találta szembe magát. A képzés fejlődését és alakulását gyakorta övezték ellentmondásos körülmények. Létjogosultságát a társadalmi és gazdasági változások és az akadémiai tudományrendszerre épülő felsőoktatási keretek között kellett folyamatosan bizonyítani, miközben a gyakorlati szakemberek és a szaktanszékek vezetői öndefiníálási nehézségekkel küzdöttek. Választ kellett adniuk arra a kérdésre, hogy mik a jellemzői és alkotó elemei a kultúráközvetítő szaknak és a szakmai identitásnak (DURKÓ, 1977).

A múlt század ötvenes éveiben a „felülről lefelé hajló”, a népet művelő-nevelő szemlélet jellemezte, amely nem volt mentes a két világháború közt kialakult nézettől sem, mely szerint a népművelő ember az a személy, aki műveli a műveletlen és kevésbé műveletlen népet. Célja, hogy erkölcsi nyomással rábírja és ösztönözze az embereket arra, hogy olvassanak, járjanak színházba, hallgassanak zenét, vagyis „művelődjenek” (T.KISS 2009).

1956-ban a Debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem ötéves népművelő C szakán megkezdődött az oktatás, majd *„1961-ben az Eötvös Lóránd Tudományegyetem is sikeresen kezdeményezte s indította el az ötéves, egyetemi szintű A szakos népművelő-képzést nappali és esti tagozaton, majd 1962-től levelező szakon. 1975-ben a főiskolai szintű négyéves nappali és levelező tagozatos népművelés, majd a több mint egy évtizeddel később művelődésszervező szakos nappali, továbbá levelező tagozatos képzés jelent meg a választható szakok sorában”* (T. MOLNÁR, 2010). A szak folyamatos strukturális és tartalmi átalakulás következtében több felsőoktatási intézményben helyet kapott ezzel is biztosítva a jelentkezők számára, hogy lakóhelyükhöz legközelebb eső egyetemet választhassák. 1962-ben Szombathelyen, 1963-ban Debrecenben, majd más tanár- és tanítóképző intézményekben indítottak népművelő főiskolai képzést. A hetvenes években Budapesten, Egerben, Esztergomban, Dunaújvárosban, Győrben, Jászberényben, Kaposváron, Nyíregyházán, Pécsen, Sáropatakon és Szegeden vezették be a szakot.

A Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar Felnőttképzési Intézetben (és az ezt megelőző jogelőd intézményeiben) 1975 óta folyik kultúráközvetítő

⁵ **Kompetencia fogalma:** „kompetencia a tanulás (tapasztalat, gyakorlás) eredményeként kialakuló személyes erőforrás-képződmények strukturált és együttes rendszere, mely az egyén számára – egy konkrét szellemi és/vagy fizikai (szak)területen – lehetővé teszi a megszerzett ismeretek és személyiségbeli komponensek konstruktív és sikeres alkalmazását” (HENCZI, 2009:97).

szakemberképzés (SZÜCS – T. MOLNÁR, 2009). A rendszerváltás után itt is lezajlott a szak modernizációja, mely igazodott a megváltozott társadalmi igényekhez. A képzés tartalmának korszerűsítésével és az országos folyamatokkal összhangban 1992-től 2008-ig művelődésszervező szakos hallgatókat képzett a Felnőttképzési Intézet jogelődje, a Közművelődési Tanszék. A Bologna-folyamatnak köszönhetően 2005-ben elkezdődött a nagy népszerűségnek örvendő andragógia BA szak indítása, így 2006/2007. tanévtől felnőttképzési szakembereket oktatnak a Szilléri sugárúti Intézet falai közt.

A tömeges főiskolai oktatás alapot adott arra, hogy egyetemi képzés is induljon művelődési és felnőttképzési menedzser szakon. Mindezt a művelődési és közoktatási miniszter 1992. július 17.-én az 56.001/92. XIII. számú határozatba foglalta, így kezdődött meg a Janus Pannonius Tudományegyetemen⁶ az egyetemi oktatás (KRAICINÉ, 2009). Kutatások igazolták, hogy a művelődésszervező szak és a képzőintézmények fejlődése összhangban volt a társadalmi kihívásokkal és követte az európai trendeket. Az évek múlásával ez az álláspont nem változott. A kulturális munkaerőpiacon szükség volt és van a képzett szakemberekre, akik tudásukkal és innovatív ötleteikkel elősegítik és felkeltik a társadalom tagjaiban a kultúra iránti igényt.

2.2 Az andragógus képzés helyzete a felsőoktatásban 2006 után

A globalizált világ vezető országai⁷ között technológiai verseny folyik, amely kiterjed az emberi erőforrás fejlesztésétől egészen a tudás termelés alkalmazásáig tartó egész folyamatrendszerre (KOC SIS – KOLTAI, 2006). Mindezt a munkaerő mobilitása felértékelődött az új tudás gyors alkalmazása szempontjából. „*A csúcstechnológiák hatékony alkalmazása magasan képzett, a gyorsan változó körülményekhez rugalmasan igazodni képes munkaerőt igényel, amely földrajzi értelemben is mobil, de a különböző szakmák között képes mozogni, amellet t alkalmas bonyolult, igényes feladatok kreatív megoldására. Ebben a globális versenyben az USA a kezdetektől fogva helyzeti előnyt élvezett: több mint 50 állama hatalmas belső piacot jelent (közös pénzzel, jogi szabályozással), egységes oktatási rendszerrel, viszonylag homogén kultúrával. Hatalmas K+F potenciálja mellett tehát rendkívül mobil munkaerővel rendelkezik: az államok bármelyikében diplomát szerzett szakemberek a közös nyelv, kultúra ismeretében, a szakképzettség elismerése révén bármely tagállamában munkát vállalhatnak, mozgásuk rugalmasan követi a tőke igényeit*” (BARAKONYI, 2004). Az Európai Unióban élő emberekre az ilyen fajta mobilitás nem

⁶ A Pécsi Tudományegyetem jogelődje a Janus Pannonius Tudományegyetem.

⁷ Észak-Amerika, Japán, Európai Unió

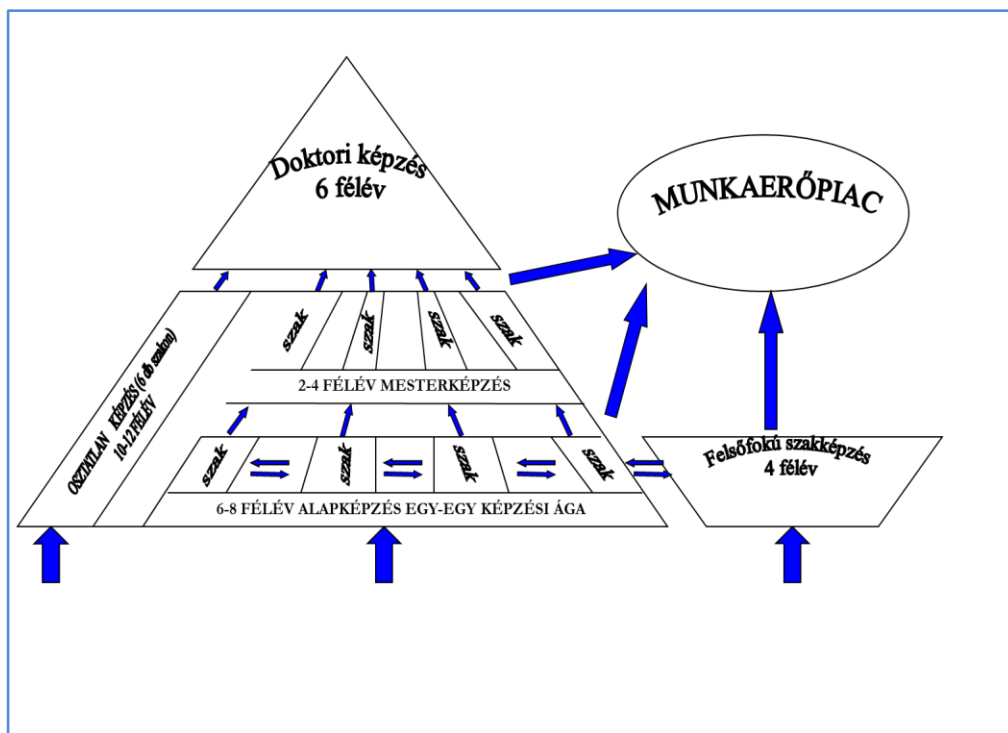
jellemző, így versenyképességének is ez a legfőbb akadálya. Mindemellett a felsőoktatási struktúra széttagoaltsága és a diplomák eltérő tartalma is tovább rontja a helyzetet.

Az Európai Unió vezetői felismerték, hogy a munkaerő mobilitás összefügg a felsőoktatási rendszer jogi és szerkezeti egységével. Ez azt jelenti, hogy az 1999-ben megszületett Bologna Nyilatkozat a versenyképesség javítása érdekében jött létre. *„Az egyik legfontosabb feladata a „képzési zsákutcák” megszüntetése, a duális, azaz párhuzamos képzések helyett lineáris képzési út teremtése”*(FÖLDIÁK, 2006:67). Ahogy az 1. ábráról leolvashatjuk alapvetően két fő képzési cikluson, az alapképzésen⁸ és egyetemi képzésen⁹ alapuló rendszert vezették be. A második ciklusba való belépés az első ciklus sikeres lezárása után következhet be. Emellett kreditrendszert vezettek be, amely elősegíti a legszélesebb hallgatói mobilitást. Célja és funkciója, hogy lehetőséget biztosítson a kreditek megszerzésére a felsőoktatáson kívül, például az élethosszig tartó tanulás keretei közt, feltéve, ha az adott felsőoktatási intézmény is elfogadja. A Bolognai Nyilatkozatban szerepel még az egyenlő esélyekkel megvalósuló mobilitás, a minőségbiztosítás területére kiterjedő összehasonlító kritériumokon és módszereken alapuló európai együttműködés kialakítása és a felsőoktatás támogatása (BOLOGNA NYILATKOZAT, 1999).

Magyarországon két intézménytípust különböztettünk meg, a főiskolák és egyetemek hálózatát. A kettő közt az átjárás nehézkes volt. 2006-tól hazánkban is bevezették az 1999-ben Bolognában elfogadott felsőoktatási struktúrát, melyet a több lépcsős szerkezet jellemez. Az 1. ábra jól mutatja, hogy három éves alapképzés szakaszra épül a két éves mesterképzés, majd ezután következhet a három éves doktori (PhD) képzés. Az alapképzés nagy hallgatói létszámok befogadására alkalmas, tehát ezen a szinten jön létre a tömegképzés, amelynek következtében nő a diplomával rendelkezők száma a munkaerő-piacon.

⁸ Alapképzés = undergraduate

⁹ Egyetemi képzés = graduate

1. ábra: A hazai felsőoktatás 2006-tól bevezetett struktúrája, Forrás: Mang, 2005

A hazai felsőoktatásban bekövetkezett változások együtt jártak a választható szakok struktúrájának átalakításával. A művelődésszervező szak képzésben érdekelt felsőoktatási intézmények és a kulturális szféra munkatársai 2004 elején megdöbbenéssel vették tudomásul, hogy az OM Nemzeti Bologna Bizottsága felsőoktatás új szerkezetére vonatkozó tervezetében a mintegy száz alapszak között nem szerepelt a művelődésszervező szak. Ekkor, más szakmai területekhez képest késve, de gyorsan és sikerrel kezdtek lobbyzni a szak “megmentése” érdekében. 2004-ben a Bologna rendszerű felsőoktatásra való áttérés időszakában a korábban művelődésszervező szakos képzést folytató intézmények létrehozták azt az Andragógiai Konzorciumot, mely az újonnan megalapított andragógia szak képzésének szakmai koordinálását látta el. Mindezek után 2006-ban Andragógiai Szakbizottsággá alakult át a Konzorcium, amelynek elsődleges célja az andragógia BA majd MA szakok szakalapítási kérelmének elkészítése volt majd a képzés szempontjából meghatározó fejlődések koordinálása, szervezése. Működésével segíti és képviseli az andragógia alapszak és a kapcsolódó mester szakok, valamint a felnőttképzési és kultúraközvetítői szakma érdekeit. A Testület felvállalja a szakmát érintő gazdasági-társadalmi, szakmapolitikai folyamatokra történő reflektálást is mindamellet, hogy a szak és a tantervek folyamatos minőségi fejlesztésében is részt vesz (ANDRAGÓGIAI SZAKBIZOTTSÁG, 2004). A Konzorciumnak köszönhetően „A 15/2006 (IV.3) OM rendelet a képzési és kimeneti követelmények meghatározásával megadta a lehetőséget az andragógus-képzés elindítására BSc

szinten.”(CSERNÉ, 2013:122). (A II. mellékletben található a 15/2006 (IV.3) OM rendelet andragógia alapszakra kitérő részlete.) Elsőként 2005-ben a Pécsi Tudományegyetem képzési kínálatában jelent meg az andragógia alapszak, mely magába olvasztotta a humánszervező, a művelődésszervező és a személyügyi szervező képzési irányokat.

A kutatók, politikusok és a szakemberek úgy vélték, hogy az andragógia szemléletmóddal a munkaerőpiac és az egyén közti viszony harmonikusabb és kezelhetőbb struktúrává válhat, amely segítheti a regionális egyenlőtlenségek kiküszöbölését. Kocsis Mihály és Koltai Dénes ebből a szempontból úgy gondolták, hogy a „*felntőtképzés és szakképzés nem csupán oktatásügyi kérdés, hanem gazdasági, szociálpolitikai és területfejlesztési kérdés is.*” (KOC SIS – KOLTAI, 2006:196).

Az andragógia alapképzésen 2006-ban kezdődött meg az oktatás országszerte és az első évfolyam 2009-ben kapta kézbe a diplomáját. A konzorcium kidolgozta az alapképzésre épülő három mesterszak¹⁰ tervét, amelyek oktatása 2008-2009-ben a Pécsi Tudományegyetemen, a 2009-2010-es tanévben az Eötvös Lóránd Tudományegyetemen és a Szegedi Tudományegyetemen kezdődött meg (Az I. számú mellékletben található meg azon felsőoktatási intézmények listája, amelyek andragógia szakot indítottak). A három mesterszakon kívül az andragógus-tanári mesterszak kapcsolódik szorosan a felntőtképzéshez. A szaktárgyaikat felntőtképzésben is tanítani kívánó jövendő tanárok számára nyílt egy olyan lehetőség, hogy a csak második tanár szakként felvehető andragógus tanár szakon tanár–andragógus tanár MA szintű diplomát szerezzenek. A mesterszak indításának engedélyezése 2007 végén történt meg a tanárképzés átalakulásának, mester szintre emelésének részeként (CSERNÉ, 2010).

A legnagyobb problémát az okozta, hogy a felsőoktatási intézmények oktatói féltek attól, hogy a névválasztás negatívan befolyásolja a kulturális területekre jelentkező hallgatókat. A félelem alaptalannak bizonyult, hiszen az andragógia szakra már az első évben összesen több mint ötezren jelentkeztek (3. táblázat). A szak, bár tartalma és célja eltér a korábban megszüntetett művelődésszervező, személyügyi-szervező és humánszervező szakoktól és azok kultúraközvetítő szándékától, de megtartotta kulturális/humán jellegét és alkalmazkodva az új évezred követelményeihez: a súlypontok áthelyeződtek a felntőtképzésre.

¹⁰ A három mesterszak: andragógia, emberi erőforrás tanácsadó és kulturális mediátor.

3. Andragógusokról nem csak andragógusoknak

„A tudományos kutatásnak mindig az a vége, hogy hirtelen több probléma is felbukkan ott, ahol korábban csak egy volt.”
Norman Mailer

Tanulmányaim során számos alkalommal megkérdezték tőlem, hogy mi is az andragógia? Miért választottam ezt a szakot? Miért gondolom, hogy ezzel a szakmával el tudok majd helyezkedni a munkaerő-piacon? Válaszom után mindig csodálkozó és néha értetlen arcokat láttam, akik igyekeztek „megfogni” az andragógia fogalmát és belehelyezni saját életükbe. Személyes tapasztalataim is mutatják, hogy az andragógus szakma megbecsültsége nem alakult ki. A társadalom tagjai nem tudják megfogalmazni, hogy kik is az andragógusok és mi a feladatuk, mivel nem ismerik a szakma tevékenységeit. Az elmúlt évek alatt nem alakult ki az andragógia sajátos arculata. Farkas Éva kutatásából¹¹ megtudhatjuk, hogy az alacsony presztízsnak egyrészt a szakma és eredményeinek „láthatatlansága” az oka (FARKAS, 2013). Az egyik interjúalanyom így vélekedik erről: *„az andragógia nem csupán egy szakma, annál sokkal több, egy küldetés afelé, hogy a felnőtt emberek felismerjék a tanulás minden formájában a folyamatos fejlődés és a világ változásaihoz való alkalmazkodás lehetősége”*. A felnőttképzési szakemberek elhelyezkedési lehetőségei jobbakként az átlagnál a széleskörű tantárgyi struktúrának köszönhetően ugyanakkor ez ad okot arra is, hogy nehezen tudják behatárolni, hogy pontosan *„mit is csinál egy andragógus?”*

3.1 Elméleti megfontolások

A társadalom fejlődéséhez a tudás a legfontosabb kulcs. Az ember a tanulás által olyan kompetenciákat, készségeket sajátít el, ami nélkül nem tudna élni a társadalom adta lehetőségekkel. Az élethosszig tartó tanulás és a tudásalapú társadalom kialakulásának alapja a felnőttek képzése, vagyis az emberi erőforrás fejlesztése. A cél az, hogy az emberek minél nagyobb többsége hozzájárulhasson a szellemi tőke növeléséhez és fel is használja azt. A felnőttképzési szakembereknek a képzés és oktatás szervezésén kívül célja kell, hogy legyen, hogy ezt a folyamatot elősegítse legjobb tudása szerint. Támogassa a felnőttet az életén át tartó tanulásban, a pályakorrekcióban, pályaeorientációban. Mivel az Európai Unió a tudásalapú társadalom megvalósítását tűzte ki célul, a tagállamok, így Magyarország számára is stratégiai kérdéssé vált az élethosszig tartó tanulás bevezetése (KRAICINÉ, 2008). Koltai

¹¹ Farkas Éva kutatásának címe: Az andragógus identitást vizsgáló empirikus kutatás

Dénes véleménye szerint az andragógus szakember „*az emberi gazdaság (human economics) az emberi tőke (human capital) létrehozásán és alkalmazásán munkálkodik, amellyel a szervezeti érdekeknek igyekszik megfelelni*” (KOLTAI, 2006:45).

Az andragógia szakma identitása, mint „*szakmai identitás alakulása, olyan folyamat, amely az egész életpályán átível, s amelynek során az egyén a szakma gyakorlása közben szerzett tapasztalatait beépíti identitásába*” (FARKAS, 2013:246). A felnőttképzési szakember – és más szakmát tanuló egyén is – már a tanulmányai alatt elkezd kialakítani az önazonosságát, amely az évek előrehaladtával újabb szerepek, újabb tapasztalatok függvényében formálódik. A szakmai fejlődés során olyan új készségeket, kompetenciákat, ismereteket sajátít el, amely által maga az egyén önazonossága is változik.

Farkas Éva az andragógusok identitását kutatta 2012 és 2013 között. A minta válaszadói csoportjai differenciáltak voltak és a kutatás módszereként a Delfi – technikát alkalmazta. Az interjúk alapján megállapította, hogy „*az andragógus szakmai identitás szerveződésének markáns jegyeit nem lehet megragadni, a szakma folyamatosan újraértelmeződik*” (FARKAS, 2013:287). A hazánkra jellemző folyamatosan változó társadalmi, gazdasági és jogi hatások olyan kihívások elé állítják a pályakezdő andragógus szakembereket, amelyre csak a szakma felé elhivatott és a céljaival azonosulni tudó egyén képes megfelelő választ adni.

3.2. „Mit tanulnak az andragógus hallgatók alap- és mesterszakon?”

A XXI. század új kihívások elé állítja a felnőttképzési szakembereket. A Bologna-rendszer biztosította a képzési rendszerek nyitottabbá válását és a formális, a non-formális és az informális oktatási rendszerek összemosódását, így az emberek tanulási ideje megnőtt. A felnőttképzési szakemberek feladata, hogy segítséget nyújtsanak az ember és munka, az ember és szakma kapcsolódásában, vagyis a szakmaválasztás területén és az elérhető emberi élet feltételeinek megteremtésében (KRAICINÉ 2009). Az andragógia alapszak három éve ehhez a feladathoz elegendő tudást biztosít (Az alapszak képzési célja és az elsajátítandó szakmai kompetenciák a III. számú mellékletben találhatóak meg. A IV. számú mellékletben a képzés főbb tanulmányi területei és azok arányai olvashatók.).

Az andragógia alapszak képzési struktúrája úgy épül fel, hogy a hallgatók négy féléven keresztül az alapozó és szakmai törzsképzés tárgyait tanulják, az ötödik és hatodik félévben következnek a választható szakirányok tantárgyai és a szakdolgozat elkészítése. Az első két évben az adott évfolyam egésze együtt sajátítja el az andragógia alapjait, majd az utolsó egy évben specializálódnak egy szakirányra (KRAICINÉ, 2009).

A tanulmányok elején az alapozó képzés olyan modulokat tartalmaz, mint a filozófiatörténet, a nevelés- és művelődésfilozófia, pedagógiai – andragógiai és a társadalomismeret¹². Az egyik interjúalanyom ekképp fogalmazta meg gondolatait a széles palettájú kurzusokról: „Az alapszakon nagyon sok területtel megismerkedtünk a pszichológián és a szociológián keresztül a közgazdaságig és most a mesterszakon körvonalazódott 100%-ban, hogy miért is volt ez így.” Mindezen tárgyak értéke 60 kredit. A harmadik és negyedik félévben lévő tantárgyak alkotják a törzsképzést, amelyben a művelődéstörténet mellett az andragógia történeti, elméleti és gyakorlati aspektusai és a hozzá szorosan kapcsolódó jogi és gazdasági környezete szerepelnek, amelynek értéke 60 kredit. Az andragógus hallgatók megismerik a felnőttképzés hazai és nemzetközi szervezeteinek rendszerét is (KOC SIS – KOLTAI 2006). Az utolsó két félévben a hallgató által választott szakirány határozza meg, hogy az andragógia mely területén kíván – optimális esetben – a diploma megszerzése után elhelyezkedni. A felnőttképzési szervező, a munkavállalási tanácsadó, a művelődésszervező a személyügyi szervező a négy választható szakirány (A dolgozat V. számú mellékletében részletezem a szakirányok stúdiumait.).

A *felnőttképzési szervező szakirányt* választó hallgatók az első két évben megszerzett andragógiai ismereteiket mélyítik tovább, különös tekintettel a szakma gyakorlásához szükséges kompetenciák fejlesztésére. A képzés során a hallgatók elsajátítják a piac, a felnőttképzési igények felmérésének módszereit, ezzel is biztosítva, hogyha kikerülnek a munkaerőpiacra, kiigazodjanak a folyton változó társadalmi, gazdasági és jogi környezetben.

A *munkavállalási tanácsadó és a személyügyi szervező szakirányok* az ezredfordulón kialakuló munkaerő-piaci igényeknek kívánnak megfelelni. Megnőtt az igény az emberi erőforrással foglalkozó szakemberek iránt mivel a tudásalapú társadalom nélkülözhetetlen eleme az emberi erőforrás gazdálkodás. A hallgató a képzés során megtanulja, hogyan kell kialakítani egy szervezet stratégiáját és kultúráját, hogyan tudja felismerni és alkalmazni a társadalmi és gazdasági igények markáns megjelenését.

A legrégebbi múlttal a *művelődésszervező szakirány* rendelkezik, amellyel a végzettek olyan munkahelyet töltenek be, ami szorosan kapcsolódik a kultúrához, a művészetekhez. A félévszázados kultúraközvetítő szakemberképzés bebizonyította, hogy a kulturális szakemberekre nagy igény van, mert nélkülözhetetlen szerepet töltenek be.

A sikeres vizsgák és a szakdolgozat megírása után az alapképzés végén, a záróvizsgán mérettetik meg a hallgatók tudása, amely után a középfokú, C típusú nyelvvizsgával

¹² A társadalomismereti modul legfontosabb tudásterületei: szociológia alapismeretek, kutatómódszertan, kommunikáció, szervezés és vezetéselmélet.

rendelkező hallgatók andragógus oklevelet kapnak. Betétlapként szerepel az elvégzett szakirány megnevezése és a három év alatt megszerzett kreditek értéke ¹³.

Az alapszak elvégzése után az andragógus a megszerzett tudását vagy a munkaerő-piacon próbálja ki, vagy folytatja tanulmányait mesterképzésen. Ahogy Kocsis Mihály és Koltai Dénes a tanulmányukban írják az *„andragógus oklevéllel a munkaerőpiacon azok az állások tölthetők be, amelyeket korábban a felnőttoktatási szakértő, művelődésszervező, munkavállalási tanácsadó vagy személyügyi végzettséggel rendelkezők vállalhatnak”* (KOC SIS – KOLTAI, 2009).

A mesterszakok négy féléves időtartamúak, amelyeknek a célja, hogy olyan oklevéllel rendelkező andragógusok hagyják el az egyetem tantermeit, akik a tanulmányaik során felkészültek az európai közösségekhez, a fejlett országokhoz való felzárkózás támogatására. Mindez azért tekinthető fontosnak, mert napjainkban is jelentős a tartós munkanélküliség jelenléte, illetve a gazdaságilag inaktívak száma, akik számára csak képzéssel, kompetenciafejlesztéssel lehet sikeres a munkaerő-piaci reintegráció.

Az andragógus szakember feladata, hogy erre a problémára megoldási lehetőségeket találjon biztosítva ezáltal, hogy az egyén visszakerülve a munkaerő-piacra a társadalom értékes tagjává válhasson. Az andragógusok ismerik a leghátrányosabb helyzetű rétegek és csoportok társadalmi beilleszkedésének problémakörét, és képesek oktatási-képzési intézmény-, eszköz- és módszerfejlesztésre, valamint a tanulási lehetőségekhez való fizikai és virtuális hozzáférés támogatására (KRAICINÉ, 2009). Az *„MA szakára felvételt nyert hallgatók megismerkednek az andragógia társadalomtudományi aspektusaival; az andragógiai elméletekkel; a felnőttoktatás didaktikája és módszertana kérdéseivel, a felnőttképzési curriculum tervezéssel, a kompetencia-alapú és moduláris képzések fejlesztésével, értékelésével, minőségfejlesztéssel, a kutatómódszertan kérdéseivel; a felnőttképzés menedzsmentjével, a pályaaorientáció-pályakorrekció világával”* (SZTE – JGYPK – FI, 2009). (Az andragógia mesterszak képzési célja és az elsajátítandó szakmai kompetenciák a IV. számú mellékletben találhatóak meg.). A mesterszokról egyik interjúalanyom következőképp vélekedik: *„A barátságos, olykor-olykor családi közeg, a tehetséges diákok ösztönzése és a tanárok szakmai és módszertani felkészültsége számomra is nagyon erős motivációt adott a szakma elsajátításához. Az 5 év utolsó két éve az MA szak,*

¹³ Az SZTE –JGYPK –FI -ben a művelődésszervező szakirányon belül hat specializáció közül választanak a harmadik félévben a hallgatók. A specializációk részletes leírása a VI. számú mellékletben található. A választható specializációk éves bontása a VII. számú mellékletben található.

ahol már céltudatosan a szakmai kompetenciák, a szakmai tudás fejlesztése folyik. Itt már mindenki erős belső motivációval rendelkezik a szakma teljes megtanulásához.”

Az andragógia mesterszak mellett andragógia tanár mesterszakra is jelentkezhetnek a továbbtanulni vágyó hallgatók¹⁴. Ez azok számára jelent lehetőséget, akik már rendelkeznek valamilyen tanári szakképzettséggel, vagy sikeres felvételt nyertek valamely első tanári szakképzettséget eredményező mesterképzésre. *„Az andragógus tanári szakképzettség csak második tanárszakként vehető fel, ezért a képzés elsősorban azoknak a hallgatóknak a professzionalizálására szolgál, akik tanári szakképzettségüket a felnőttoktatás és képzés területén is hasznosítani kívánják. A szak célja olyan szakemberek képzése, akik az iskolai rendszerű felnőttoktatásban és az iskolarendszeren kívüli felnőttképzésben eredményes oktatási, képzési tevékenységet tudnak végezni és képesek ellátni a tanulási-tanítási folyamattal kapcsolatos tervezési, szervezési és értékelési feladatokat.”* (SZTE – JGYPK – FI, 2009).

A mesterképzés felkészít a tanulmányok doktori képzésben történő folytatására. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120, amelybe beletartoznak az alapozó és a szakmai kurzusok egyaránt. A legkiválóbb hallgatók számára elsősorban a neveléstudományi doktori iskolában van továbbtanulási lehetőség.

3.3. Szekunder kutatásom eredményei

Másodelemzéseim alapját a Felvi.hu információs portál statisztikai adatai adják. A lekérdezések során odafigyeltem, hogy a Bologna-folyamat évétől napjainkig a honlapon lévő andragógiával kapcsolatos információkat feldolgozzam. Céлом volt, hogy átfogó képet kapjak a kultúraközvetítő szakról, majd általános következtetések és a statisztikai adatok segítségével egy jövőképet alakítsak ki.

Az 1. táblázatból leolvasható, hogy az andragógus képzés első évfolyamára jelentkezők száma magasan túlmutat a várt eredményeken. Pontosan 1475 fő jelentkezett, amely nagyságrend mutatja, hogy rögtön a képzés első évében magas volt az érdeklődés a kultúraközvetítés és felnőttképzés szakterületekre. A legnépszerűbb szakok közt évek óta szerepelt a gazdálkodás menedzsment, a vendéglátás-turizmus és a kommunikáció és médiatudomány szakok, de keresett volt még a jogász és az orvos képzés is. A népszerűség 2007-ben sem hagyott alább sokkal.

¹⁴ Dolgozatomban nem térek ki az okleveles pályatervezési tanácsadó, az okleveles kulturális mediátor és az okleveles emberi erőforrás fejlesztő mester szakokra (KOC SIS – KOLTAI, 2006), amelyekre az alapszak után még felvételizhetnek az andragógus hallgatók.

Sorrend	Szak	Jelentkezők száma (fő)
1.	gazdálkodás menedzsment	4783
2.	turizmus – vendéglátás	4717
3.	kommunikáció médiatudomány	3520
4.	mérnök informatikus	3427
5.	jogász	2835
6.	kereskedelem – marketing	2817
7.	orvos	2579
8.	pénzügy – számvitel	2197
9.	pszichológia	2145
10.	szabad bölcsészet	1976
11.	gépészmérnök	1820
12.	történelem	1668
13.	villamosmérnöki	1544
14.	ápolás és betegellátás	1535
15.	nemzetközi gazdálkodás	1509
16.	andragógia	1475
17.	nemzetközi tanulmányok	1421
18.	anglisztika	1343
19.	testnevelés – edző	1293
20	programtervező informatikus	1281

1. táblázat: Jelentkezők száma az egyes szakokra – a nappali tagozatos alapképzésre jelentkezőket figyelembe véve – az első húsz helyre beadott jelentkezési lapok alapján, Forrás: felvi.hu 2006., saját szerkesztés

A 2. táblázatot vizsgálva pozitív képet kapunk az andragógia alapszak tekintetében, mert az előző évvel gyakorlatilag megegyező jelentkezői létszám három hellyel előkelőbb helyezést jelentett.

Sorrend	Szak	Jelentkezők száma (fő) 2007. (változás 2006-hoz képest)
1.	turizmus vendéglátás	4610 (-107)
2.	gazdálkodás menedzsment	4462 (-321)
3.	mérnök informatikus	3066 (-361)
4.	kommunikáció és médiatudomány	2694 (-826)
5.	orvos	2335 (-244)
6.	kereskedelem – marketing	2218 (-599)
7.	jogász	2141 (-694)
8.	pénzügy – számvitel	2130 (-67)
9.	pszichológia	1992 (-153)
10.	gépészmérnöki	1969 (+149)
11.	nemzetközi gazdálkodás	1298 (-123)
12.	villamosmérnök	1500 (-44)
13.	andragógia	1432 (-43)
14.	ápolás és betegellátás	1412 (-123)
15.	nemzetközi tanulmányok	1298 (-123)
16.	programtervező informatikus	1262 (-19)
17.	történelem	1173 (-495)
18.	anglisztika	1145 (-198)
19.	szabad bölcsészet	1090 (-886)
20.	testnevelő – edző	1005 (-288)
21.	építőmérnök	1005 (-7)

2. táblázat: Jelentkezők száma az egyes szakokra – a nappali tagozatos alapképzésre jelentkezőket figyelembe véve – az első húsz helyre beadott jelentkezési lapok alapján, Forrás: felvi.hu 2007., saját szerkesztés

2009-ben a húsz legnépszerűbb szak listáján 15. helyet foglalta el az andragógia, míg 2008-ban a 14. helyen volt. Viszont még így is jelentkezői növekedést tud felmutatni a bölcsész tudományi szak: 23%-kal (257 fő) jelentkeztek többen 2009-ben, mint 2008-ban. A változás 2010-2011-ben következett be, amikor is a kormány csökkentette az államilag

támogatott férőhelyeket, így az eddig 50-50%-ban állami és költségtérítéses andragógia szakon a jelentkezők kevesebb százaléka kapott finanszírozott helyet. A fordulópont évében, 2010-ben 543 fő került be államilag finanszírozott helyre a jelentkezők által választott felsőoktatási intézmény nappali andragógia alapszakjára, míg 2011-ben ez a létszám alig haladta meg a 300 főt. A 3. táblázatból leolvasható, hogy a jelentkezők száma 2011-től indul csökkenésnek. 2012-ben már nem szerepel az andragógia alapképzés a legnépszerűbb 20 szak között. Az államilag nem támogatott szakok mind lejjebb csúsztak vagy – mint az andragógia esetében – lekerültek a legnépszerűbb szakok listájáról.

év	JELENTKEZŐK			FELVETTEK	
	összesen	első helyen	államilag támogatott	összesen	államilag támogatott
2006.	6664	2952	4590	2165	835
2007.	4997	2418	4898	1818	646
2008.	5185	1932	4349	1663	598
2009.	5742	2372	5004	1705	580
2010.	6007	2452	5316	1587	543
2011.	5456	2223	4582	1425	334
2012.	3184	1256	2387	790	147
2013.	877	314	616	114	11
2014.	895	321	660	111	21

3. táblázat: Andragógia alapszakra jelentkezők és felvettek száma éves bontásban, Forrás: felvi.hu 2014. , saját szerkesztés

A 3. táblázat kizárólag a nappali andragógia alapszakra jelentkezők és felvettek számát mutatja éves bontásban. Megfigyelhető, hogy a már említett kormányzati döntés mennyivel csökkentette az andragógia szakra felvételizők és felvettek létszámát. Míg 2006-ban Magyarországon több mint kétezren tanultak felnőttképzési szakon, addig most 2014-ben csupán csak 111-en.

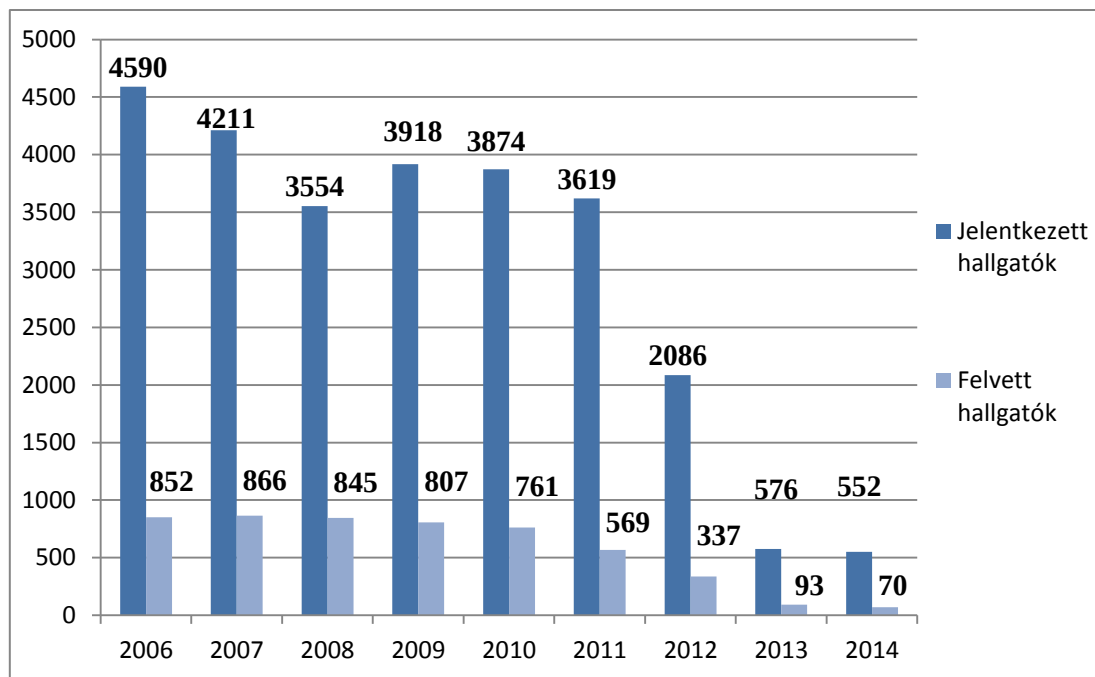
A magyarországi felsőoktatási intézmények közül kiemelem és részletesebben elemzem a Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógiai Kar Felnőttképzési Intézetét, mert ezen intézmény falain belül sajátítottam el az andragógia alapszak elvégzéséhez szükséges tudásbázist és jelenleg itt tanulok mesterszakon.

	Képzési forma	Összes jelentkező	Első helyen jelölte meg	Felvettek száma	Ponthatár
2006.	ANA	652	170	45	123
2006.	ANK	76	3	18	80
2007.	ANA	500	134	65	120
2007.	ANK	175	5	53	79
2008.	ANA	479	105	58	344
2008.	ANK	200	5	63	160
2009.	ANA	546	163	53	368
2009.	ANK	125	5	56	180
2010.	ANA	495	140	55	373
2010.	ANK	92	3	32	200
2011.	ANA	403	118	19	398
2011.	ANK	123	8	51	200
2012.	ANA	187	40	0	n.i. ¹⁵
2012.	ANK	87	4	16	240
2013.	ANA	57	9	0	n.i.
2013.	ANK	30	3	0	n.i.
2014.	ANA	57	18	0	n.i.
2014.	ANK	25	1	0	n.i.

4. táblázat, Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógiai Kar Felnőttképzési Intézetébe andragógia alapszakra felvételiző és felvett hallgatók száma, Forrás: felvi.hu, 2014., Forrás: saját szerkesztés

A 4. táblázat a Szegedi Tudományegyetemre felvételiző és felvett andragógus hallgatók számát mutatja be. A már említett tendencia itt is leolvasható. Ami a legszembetűnőbb, hogy 2012-ben és 2013-ban nem volt államilag támogatott hely, pedig jelentkező lett volna. Igaz ez 2014-es évre is. Mindez azért következhetett be, mert a ponthatárt központilag határozták meg, amely az előző évekhez képest magasabb volt.

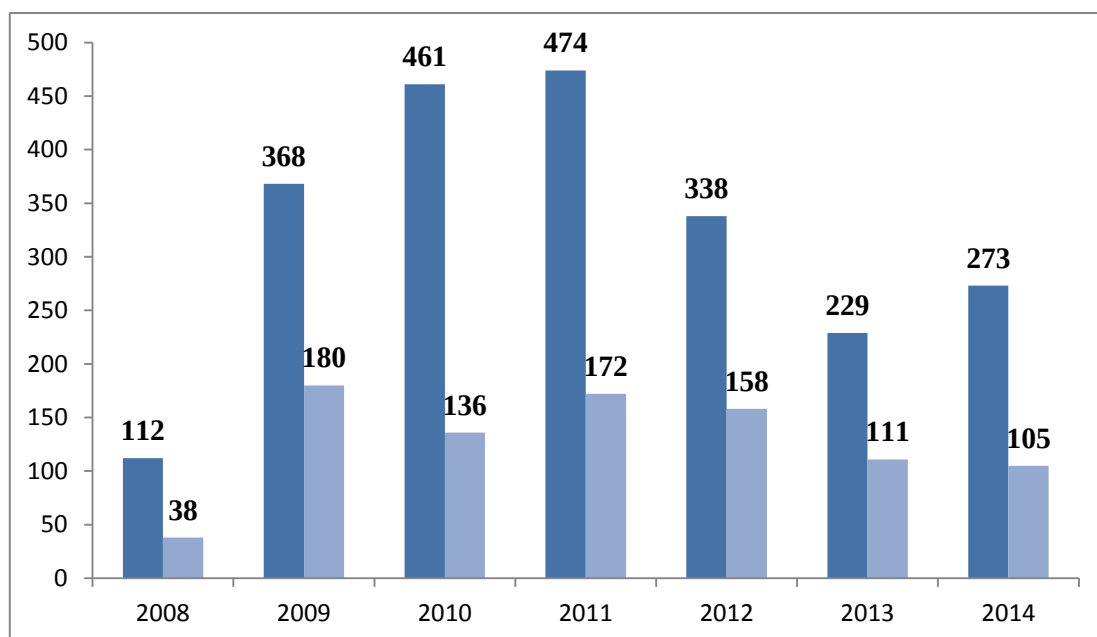
¹⁵ n.i. =nem indult a képzés

1. diagram: Andragógia alapszakra jelentkező és felvett hallgatók száma éves bontásban nappali tagozaton,

Forrás: felvi.hu 2014. , saját szerkesztés

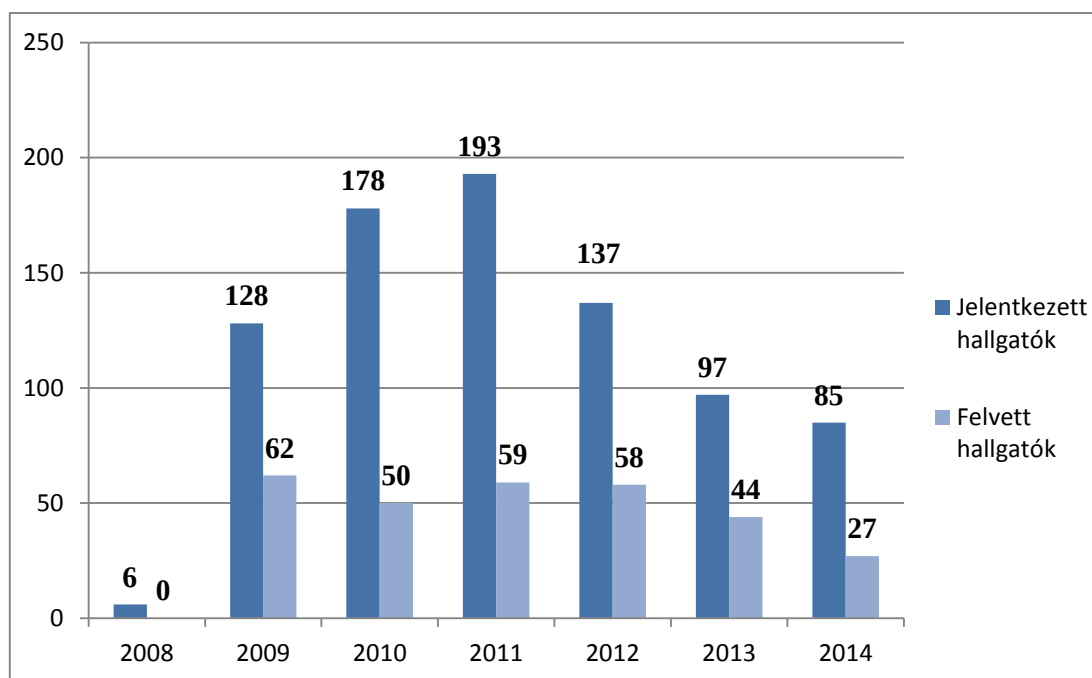
Az 1. diagramról az andragógia alapszakra jelentkező és felvett hallgatók számát lehet leolvasni nappali tagozaton. Jól látható, hogy 2006-ban több mint 4500 jelentkező kívánta megkezdeni nappalin az andragógia alapszakot és közülük 852 főt vettek fel. A túljelentkezés minden évben többszörös, de az első évben a legszembetűnőbb. A legnagyobb változás a jelentkezők számának tekintetében 2012-ben történt, amikor ugyanis több mint ezer fővel kevesebben jelentkeztek nappali tagozatra, mint az azt megelőző években. Összehasonlításként nagyon megdöbbentő azt látni, hogy kevesebb, mint 10 év leforgása alatt mind az andragógia alapszakra jelentkezők, mind felvettek száma drasztikusan csökkent Magyarországon, nappali tagozaton.

2. diagram: Az andragógia mesterszakra jelentkezők és az államilag finanszírozott felvett hallgatók száma országosan 2008-2014 (fő) között, Forrás: felvi.hu, 2014., saját szerkesztés

A 2. diagramról az a tendencia olvasható le, hogy egyre csökken az andragógia mesterszakra felvettek száma államilag finanszírozott képzésben Magyarországon. Amíg 2011-ben 172 hallgató kezdte meg tanulmányait andragógia mesterszakon, addig ez a szám 2014-ben jelentősen csökkent. Mindez egyenesen arányos az alapszak által mutatott eredményekkel, ami arra enged következtetni, hogy ahogy az alapszakon, úgy a mesterszakon is az államilag támogatott helyek lecsökkenése nagymértékben meghatározta a jelentkezők és a felvettek számát. A diagram jól mutatja, hogy az évek során hány fő kívánt továbbtanulni andragógia mester szakon, amely 2010-ben volt a legmagasabb.

A 3. diagram a jelentkező és felvett hallgatók számát mutatja nappali tagozaton mesterszakon. Az adatok aránya megegyezik az alapszak adataival, amely arra enged következtetni, hogy a központilag meghatározott keretlétszám befolyásolta a jelentkezők döntését.

3. diagram: Andragógia mesterszakra jelentkező és felvett hallgatók száma éves bontásban nappali tagozaton,

Forrás: felvi.hu 2014. , saját szerkesztés

Az első évben a mesterszak indítását követően nappali tagozatra nem nyert felvételt egy jelentkező sem, de összesen a felvi portál adatai alapján 44 fő kezdte meg tanulmányait andragógia mesterszakon, Magyarországon 2008-ban más tagozaton. A legtöbb jelentkező 2011-ben jelölte meg a felvételiye során az andragógia mesterszakot nappali tagozaton és közülük 59 fő nyert felvételt. A diagramról leolvasható, hogy átlagban 50 fő kezdte meg tanulmányait mesterszakon a magyarországi felsőoktatási intézményekben¹⁶. A nappali tagozatot általában azok a hallgatók választják, akik az alapszakot is nappali tagozaton végezték el. A csoport létszámának alacsonyabb volta és a szakmaspecifikus oktatás egy olyan légkört alakít ki, amely a hallgatók számára ösztönző, bátorító és motiváló. A tanár-hallgató kapcsolat szakmai partnerség alapjául szolgál a mesterszakra jelentkező és felvett hallgató számára. Az alapképzésen megszerzett tudásra építkezhet tovább a választott szakmája felé elhivatott egyén, aki a mesterszak két évében még több ismerettel felvértezve, kutatásokban való részvétellel emelheti szakmai tudásának minőségi szintjét. A levelezős tagozatok összetételében azon hallgatók vannak nagyobb számban, akik már évek óta dolgoznak a szakmában és pontosan tudják, hogyan kell elkészíteni egy képzési programot vagy megfogalmazni egy képzési szerződést. Számukra kitűnő fórum a mesterszak

¹⁶ **Andragógia mesterszakot hirdető és indító felsőoktatási intézmények Magyarországon:** Debreceni Egyetem, Eötvös Lóránd Tudományegyetem, Nyíregyházi Főiskola, Pécsi Tudományegyetem, Szegedi Tudományegyetem és a Zsigmond Király Főiskola.

konzultációs órái, amelyen a saját tapasztalataikat megoszthatják és tanulhatnak egymástól. A hallgatók új ismeretek birtokában kiegészítve a saját tudásukkal színvonalasabb munkát tudnak végezni munkahelyükön. Mindezzel emelni tudják a munkaerő-piacon betöltött szerepük minőségét.

	Képzési forma	Összes jelentkező	Első helyen jelölte meg	Felvettek száma	Ponthatár
2009.	MNA	40	17	13	74
2009.	MNK	4	0	0	n.i. ¹⁷ .
2010.	MNA	33	14	8	76
2010.	MNK	4	0	0	n.i.
2011.	MNA	24	6	0	n.i.
2011.	MNK	5	0	0	n.i.
2012.	MNA	23	13	13	81
2012.	MNK	5	0	0	n.i.
2013.	MNA	15	5	5	86
2013.	MNK	3	0	0	n.i.
2014.	MNA	19	6	5	50
2014.	MNK	5	0	0	n.i.

5. táblázat: Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógiai Kar Felnőttképzési Intézetébe andragógia mester szakra felvételiző és felvett hallgatók száma, Forrás: felvi.hu, 2014. , saját szerkesztés

Az 5. táblázatból a Szegedi Tudományegyetem adatait olvashatjuk le, amely az andragógia mester szakra felvételiző és felvett hallgatók számát tartalmazza. Jól látható az a tendencia, amely az alapszaknál is jelen van: 2009-óta egyre kevesebben jelentkeznek és a felvettek száma is csökken.

2013-ban bevezetésre került, hogy csak emelt szintű érettséggel lehet jelentkezni a bölcsész szakokra, így az andragógiára is, ez a követelmény még a korábban érettségít tett felnőtt hallgatók számára is kötelező. Érinti ez azokat a felnőtteket, akik munka mellett, levelező tagozaton szeretnének jelentkezni a felsőoktatásba és még akkor jártak középiskolába, amikor még nem vezették be a kétszintű érettségít. Jogosan tehetjük fel a kérdést, hogy mekkora annak az esélye, hogy az adott felnőtt egy számára idegen érettségi rendszerben sikeresen vállalni tudja a választott szakhoz szükséges emelt érettségi

¹⁷ n.i. =nem indult a képzés

teljesítését? A másik változtatás a nyelvvizsga-kötelezettség bevezetése mester szakon. Azoknak a felnőtteknek, akik a képzés megkezdésekor már betöltötték a 40. életévüket¹⁸ ma sem kell középfokú nyelvvizsga ahhoz, hogy sikeres vizsgák és záróvizsga után kezükbe vegyék diplomájukat. Ennek ellenére azok a 40 év felettiak akik, 2013-ban végeztek az alapszakon, már nem jelentkezhetek mester szakra. Majd 2013. május 5.-én kihirdetett 2013. évi CXXIX. törvény az oktatás szabályozására vonatkozó egyes törvényeket módosították. A törvény úgy rendelkezett, hogy csak 2016. szeptemberétől induló képzésekre jelentkezőknél kell figyelembe venni a nyelvvizsga követelményt (FARKAS, 2013). Ez a rendelkezés nagyban csökkentette a szakmában évek óta dolgozó, önköltségen tanulni vágyó, érdeklődő szakemberek jelentkezését. Az érdeklődés ennek megfelelően jelentősen csökkent, a képzést meghirdető 19 kar közül az országban mindössze két intézmény volt képes elindítani a szakot 2013-ban. (A I. számú mellékletben található a 2012.-ben andragógia képzést indító felsőoktatási intézmények neve.) Összehasonlításképpen: 2013-ban a Semmelweis Egyetem általános orvos képzésére való bejutáshoz 414 pont kellett a felvételin, míg az andragógián 466. 2014-ben ez a két adat ekképp változott: általános orvosi szakra 432 pont kellett a bejutáshoz, andragógia szakra pedig 430.

Az adatok lekérdezése előtt is tisztában voltam azzal, hogy nagyon erős csökkenés tapasztalható az andragógiára jelentkezők körében, de ahogy összesítettem a kapott eredményeket tudatosult bennem, hogy mekkora problémát jelent ez ma Magyarországon. Jogosan tehetjük fel a kérdést, hogy miért van szükség egy ennyire innovatív szakma ellehetetlenítésére? Milyen lépéseket kell véghezvinnünk annak érdekében, hogy mindez változzon? Mit tudunk ennek érdekében tenni?

¹⁸ Ez azokra a felnőttekre vonatkozik utoljára, akik a 2015/2016-os tanévben tesznek záróvizsgát.

4. A multidiszciplináris¹⁹ szakma jelentősége

*„A tanulás a legerősebb fegyver, amivel megváltoztathatod a világot.”
Nelson Mandela*

A tudás az a termék, amely hozzásegíti a társadalmat a fejlődéshez. Az ember a tanulás során jut olyan tudáshoz, amely által kompetenciái, készségei fejlődnek és lehetővé teszik, hogy éljen a munkaerő piac és a társadalom adta lehetőségekkel. Ehhez a fejlődéshez az emberi tőkébe való beruházás vezet, vagyis az oktatás, azon belül is a felnőttképzés. A felnőttek képzése olyan lehetőséget biztosít, amely által elérhető a tudás alapú társadalom²⁰. Mindehhez olyan szakemberekre van szükség, akik naprakész tudás birtokában segíteni tudják ezt a folyamatot.

4.1. A felnőttképzés társadalmi és gazdasági hatásai

Theodore W Shultz közgazdász bevezette az emberi tőke²¹ fogalmát (SHULTZ, 1983). Megállapította, hogy az oktatás, szakképzés során új tőkeforma, az emberi tőke jön létre. Fejlesztése következtében jobb lesz az ember végzettsége, képességei és ezért értékesebb erőforrás lesz a gazdaság számára. Cél az, hogy egyre több ilyen értékes szakember alkossa a munkavállalók tömegét, ehhez viszont be kell fektetni, és biztosítani kell a felnőttek számára az oktatást, képzést, mert ezáltal lesz magasabb a kvalifikáció. A fejlődés több úton végbemehet: a közoktatás, a felnőttoktatás, a különböző önképző körök, az önnevelés tartozik ide, amely mind azt segíti elő, hogy az emberi tőke externális hozama nőjön. Illetve a modernizálódás elengedhetetlen az emberi erőforrások fejlődése nélkül. Az emberi tőke alapvető tulajdonsága, hogy a tulajdonosától nem választható el. Ebből következik, hogy nem ajándékozható el vagy nem adható el más számára; vagyis a tudás, a képesség a sajátunk marad, továbbfejleszthető, de természetesen előfordulhat értékcsökkenés (amortizáció) itt is ugyanúgy, mint a fizikai tőke esetén (KERESZTES, 2014). A Chicagói Iskola másik Nobel-díjas közgazdásza, Gary Becker szerint minden ember egyedi készségekkel és ismeretekkel rendelkezik, amelyekre termelési tényezőként tekinthetünk. A motiváció, magatartás és az

¹⁹ **Multidiszciplináris szó jelentése:** több tudományt, szakterületet érintő (IDEGEN SZAVAK GYŰJTEMÉNYE, 2014).

²⁰ A tudásalapú társadalom és gazdaság kialakítása elsődleges célkitűzésként jelenik meg az Európai Unió 2000-ben kidolgozott Lisszaboni Stratégiájában, majd ennek megvalósítását kívánja folytatni az Európa 2020 stratégia is. *„A fejlődés a legfontosabb feltétele a tudás, illetve az azon alapuló gazdaság és társadalom; ennek megteremtésén kell fáradozni. A társadalom alapvető értéke az, hogy az emberek mind nagyon többsége hozzájusson a szellemi tőkéhez, és felhasználja azt”* (VOPALECZKY, 2004).

²¹ *„Humán tőkének nevezzük az egyéneken megtestesülő tudás, készségek, kompetenciák és tulajdonságok összességét, amelyek elősegítik a személyes, a társadalmi és gazdasági jólét létrejöttét”* (OCED, 2001).

emberek fizikai, érzelmi és szellemi egészsége mind humán tőkének tekinthetők, amely alapjául szolgálnak az egyén számára, hogy helyt tudjon állni a munkaerő piacon (BECKER, 1964).

A felnőttképzés társadalmi, gazdasági haszna, hogy segítségével a rohamosan fejlődő világban megállják a helyüket az emberek. Cél, hogy meg tudjanak felelni az elvárásoknak és alapot tudjanak biztosítani saját maguknak és családjaiknak. Mindemellett segíti az analfabetizmus felszámolását és az idősebbek számára lehetőséget teremt, hogy teljes értékű tagnak érezzék magukat a társadalomban. A felnőttképzés által az elavult szakmával rendelkezők könnyebben találnak olyan munkát, amelyre a munkaerőpiacon igény van. „A 20. század második felében széleskörűen elterjedt az az eszme, hogy az ember képzése, de még a nevelése sem fejeződhet be a felnővekvés időszakában, hanem változó formában a születéstől a haláláig kell tartania.” (ZRINSZKY, 2008:125).

A társadalmi kohézió megteremtéséhez kezelni kell a szegénység, a kirekesztettség állapotát. Feladatul kell kitűzni a munkanélküliek számának csökkentését és a foglalkoztatottság növelését. Ezek jelentik egy gazdaságilag és társadalmilag jól működő társadalom létrejöttét. Az UNESCO Bizottsága is „*ebben látja a XXI. századba való belépés kulcsát s annak feltételét, hogy az emberiség alkalmazkodni tudjon az egyre gyorsabb ritmusban fejlődő világhoz.*” (UNESCO, 1997:82). Az Európai Unió foglalkoztatási politikája, a 2000 márciusában megfogalmazott lisszaboni memorandum a foglalkoztatás kulcsaként értelmezi az oktatás képzés jelentős szerepét (ARAPOVICS, 2009).

4.2. Az egész életen át tartó tanulás fontossága

Az élethosszig tartó tanulás gondolata az emberi tanulás befejezésének lehetetlenségéből indul ki, amelyet egyrészt „*az ember, mint hiánylény*” biológiai, evolucionista elképzelésével, másrészt a 21. század társadalmi, politikai, gazdasági változásaira való reagálás szükségességével indokol. Az egész életen át tartó tanulás megközelítés a tanulási folyamatban előtérbe helyezte a tanuló szerepét és a tanulási folyamat eredményességét (CZETŐ, 2014). A társadalmi integráció és a foglalkoztathatóság szempontjából pedig fókuszba kerültek a „kulcskompetenciák”, melyek fejlesztése folyamatos munkát igényel:

- idegen nyelvi kommunikáció,
- anyanyelvi kommunikáció,
- alapszintű kompetenciák a matematika, a természettudományok és a technológia területén,

- digitális kompetencia,
- a tanulás tanulása, interperszonális és állampolgári kompetenciák,
- vállalkozói készség,
- kulturális kompetenciák (LADA, 2000).

Ezeknek a kompetenciáknak a fejlesztésébe nagyban beleszól a felnőtt iskolai végzettsége. Az alacsonyabb vagy magasabb szakmai végzettség hatással van a tanulási képességre és alapjaiban befolyásolja a tanulási kedvet. Mindez döntően befolyásolja az egyén munkájának minőségét és a befutható karriert (FARKAS, 2013).

A felnőttképzés ügye 1993 óta kerül az Európai Unió szakpolitikájának fókuszába. A szubszidiaritás elvének megfelelően az Európai Unió csak az oktatáspolitikák harmonizációjára törekszik. Ennek az eszközei a stratégiai dokumentumok, mint például a Fehér Könyv, a Delors jelentés. Az Európai Bizottság által 2006-ban kiadott közlemény a *„Tanulni sohasem késő”* címet viseli. Ez a tanulmány európai szintű szakmapolitikát hirdet a felnőttképzés területén. Az élethosszig tartó tanulás feladata a közlemény szerint a versenyképesség növelése, a demográfiai változások megoldása és a társadalmi kirekesztettség jelenségének megfelelő megvalósítása. Célnak kell kitűzni, hogy a felnőttek számára utat mutatva elérhessék céljaikat és ne érezzék a tanulást kényszernek (EK, 2007). Napjainkban kulcsfontosságú stratégiai dokumentum az Európa 2020 nevet kapta. A 2000-es Lisszaboni Stratégia 2010-re határozta meg az Európai Unió tagállamainak kitűzött céljait. Ezek a célkitűzések nem sikerültek maradéktalanul. Ebből kifolyólag a stratégiát 2010-ben újragondolták és létrehozták a már említett Európa 2020 növekedési stratégiát. Legfontosabb törekvése az uniós növekedés, a válság leküzdése, amely számos uniós tagországot kedvezőtlenül érintett. Annak érdekében, hogy ezen célkitűzések kézzelfoghatóak legyenek öt kulcsfontosságú célt került meghatározásra, amelyet 5 év múlva az Uniónak el kell érnie. Az öt kulcsfontosságú cél:

- 20-64 évesek legalább 75%-ának munkahellyel kell rendelkeznie
- az EU GDP-jének 3%-át kell Kutatás+Fejlesztésre fordítani
- teljesíteni kell az éghajlat-változási és energiaügyi célkitűzéseket
- az ifjabb generáció 40%-a rendelkezzen felsőoktatási oklevéllel
- csökkenteni kell a szegénység kockázatának kitett lakosok számát 20 millióval (European Commission, 2010).

4.3. A munkaerő-piaci adatok elemzése

Az alábbi két táblázat mutatja a 2013-as foglalkoztatási és munkanélküliségi rátát iskolai végzettség szerint. A 6. táblázatból leolvasható, hogy az alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezőket alkalmazzák legkevésbé a munkaerő-piacon Magyarországon és az Európai Unió 27 tagországában²². A foglalkoztatottság és az iskolai végzettség között tehát szoros összefüggés van.

	Alapfokú iskolai végzettség (%)	Középfokú iskolai végzettség (%)	Felsőfokú iskolai végzettség (%)
EU 27	51,1	69,5	81,8
Magyarország	38,2	64,9	78,9

6. táblázat: Foglalkoztatási ráta iskolai végzettségi szint szerint a 25-64 éves népesség körében 2013-ban (%),

Forrás: EUROSTAT, 2013., saját szerkesztés

A 7. táblázatban láthatjuk, hogy a munkanélküliségi ráta iskolai végzettség szerinti megoszlását, amelyről leolvashatjuk, hogy a felsőfokú iskolai végzettséggel rendelkezők munkanélküliek vannak a legkevesebben.

	Alapfokú iskolai végzettség (%)	Középfokú iskolai végzettség (%)	Felsőfokú iskolai végzettség (%)
EU 27	17,8	8,5	5,8
Magyarország	21,8	8,7	3,6

7. táblázat: Munkanélküliségi ráta iskolai végzettségi szint szerint a 25-64 éves népesség körében (%), Forrás:

EUROSTAT, 2013., saját szerkesztés

Összefoglalva a két táblázatot megállapítom, hogy az alacsony iskolai végzettségűek sokkal kevésbé foglalkoztatottak Magyarországon, mint az Európai Unióban. Ezért a felnőttképzésre hárul az a feladat, hogy a hiányzó iskolai és szakmai végzettség megszerzését biztosítsa a felnőttek számára. Mindemellett lehetővé tegye a pályakorrekciót, segítve a gazdasági és társadalmi kihívásoknak való folyamatos megfelelést. A 8. táblázatból leolvasható az

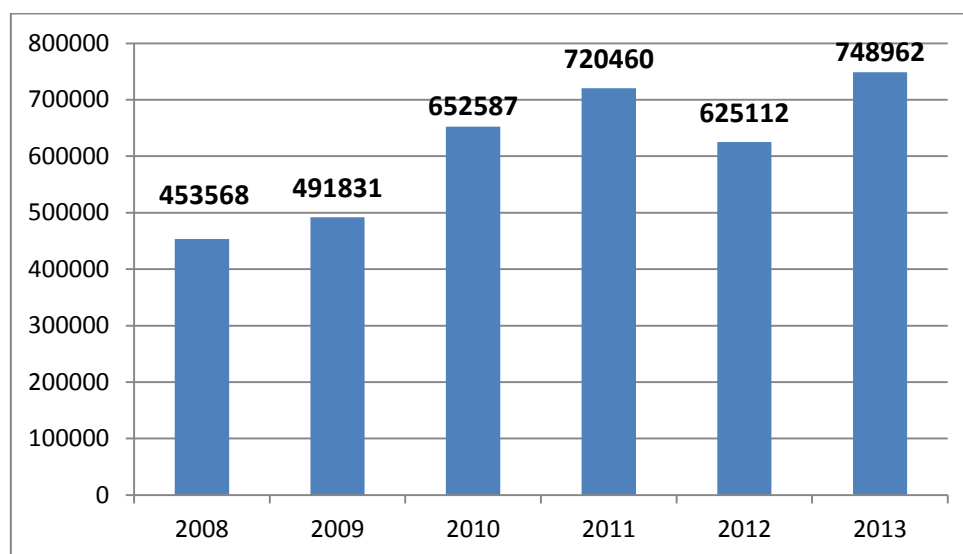
²² EU-tagállamok(csatlakozásuk éve): **Ausztria** (1995), **Belgium** (1952), **Bulgária** (2007), **Ciprus** (2004), **Cseh Köztársaság** (2004), **Dánia** (1973), **Egyesült Királyság** (1973), **Észtország** (2004), **Finnország** (1995), **Franciaország** (1952), **Görögország** (1981), **Hollandia** (1952), **Horvátország** (2013), **Írország** (1973), **Lengyelország** (2004), **Lettország** (2004), **Litvánia** (2004), **Luxemburg** (1952), **Magyarország** (2004), **Málta** (2004), **Németország** (1952), **Olaszország** (1952), **Portugália** (1986), **Románia** (2007), **Spanyolország** (1986), **Svédország** (1995), **Szlovákia** (2004), **Szlovénia** (2004).

alacsony iskolai végzettséggel rendelkező korcsoport szerinti megoszlása. Számukra a legjobb lehetőség a felnőttképzésben való részvétel, amely biztosítja, hogy visszakerüljenek a munkaerő-piacra.

25-34 év	35-44 év	45-54 év	55-64 év	65 év és annál idősebbek
12,7	15,7	18,5	23,9	45,1

8. táblázat: Alacsony végzettséggel rendelkezők, korcsoportok szerint megoszlása Magyarországon (%), Forrás: EUROSTAT, 2013., saját szerkesztés

A táblázat adatai mutatják, hogy a 25-34 év közötti fiatalok iskolai végzettsége a legmagasabb a többi korcsoportéhoz viszonyítva. Ez arra enged következtetni, hogy ezen korosztály tagjai a felsőoktatásban vesznek vagy vettek részt. Az idősebb korosztályoknál magasabb eredményeket olvashatunk le, amely megerősíti azon állítást, hogy a felnőttképzés feladata ezen felnőttek hiányzó végzettségeinek megszerzésének biztosítása. A 35-44 éves korcsoport tekintetében fontos lenne a felnőttképzésbe való bekapcsolódás, amely ezen értékeket még jobban csökkentené. A 4. diagram mutatja, hogy Magyarországon hány fő vett részt felnőttképzésben az elmúlt években. Jól látható a tendencia, amely az évenkénti növekedést mutatja. A 2008-ban kirobbant pénzügyi és gazdasági világválság a következő évben 6.9%-os GDP-t eredményezett, amely következtében emelkedett a munkanélküliek száma és visszaesett a foglalkoztatás (FARKAS, 2013). Ennek ellenére a nőtt a felnőttképzésben való résztvevők száma, amely a válság után fokozott igényé vált, mert a munkanélküliség kezelésének legmegfelelőbb eszközeként tekintettek a tudás gyarapítására.

4. diagram: Felnőttképzésben résztvevők száma éves bontásba (fő), Forrás: OSAP 2014., saját szerkesztés

Az EUROSTAT és az OSAP adatai alapján megállapítom, hogy a felnőttképzés fontossága számokkal alátámasztva mutatja, hogy szükség van andragógus szakemberekre, akik lehetőséget biztosítanak a felsőoktatásban megszerzett tudásuk birtokában, hogy segítsék a munkanélküliek minél hamarabbi visszaintegrálódását a munkaerőpiacra. Az évente 600-700 ezer ember képzéséhez és a felnőttképzési rendszer működtetéséhez szükség van képzett szakemberekre. Az andragógus nemcsak a képzését szervezi a felnőtteknek, hanem olyan pszichoszociális támogatást ad, amely túllendíti a holtpontra az egyént. Mentorál és segíti a társadalomban való eligazodást. Mentálhigiénés tanácsadást ad és pályakorrekciót végez. Ennek az összetett feladatrendszernek meg kell felelnie a felnőttképzési szakembernek, mind társadalmi, mind egyéni funkciók területén.

Az előző fejezetben írtam le azon számszerűsített adatokat, amely az andragógus hallgatók létszámának változását mutatja. Sajnos 2012-ben az aktuális kormányzat az államilag támogatásban nem részesülő 16 szak közé sorolta az andragógia szakot (FARKAS, 2013). Ezzel elérve azt, hogy nem csak egy nagy múltra visszatekintő mégis fiatal szak tűnik el, hanem egy szakma, amely szakemberképzés nélkül ellehetetlenül. Az EUROSTAT adatok pedig hűen mutatják, hogy szakmájukért elhivatott andragógus szakemberekre Magyarországnak szüksége van.

A gazdasági, társadalmi előrelépéshez, az emberi tőke fejlődéséhez szükség van felnőttképzési szakemberekre, akik olyan képzéseket szerveznek, amelyek piacképesek. A jobban képzett társadalom építésével pedig nemcsak az adott ország mutatói fejlődnek, hanem az emberi tőke, az egyén is. A jogalkotóknak fontos lenne ezt a szempontot célul tűzni ki döntéseikben, mert ezáltal a szociális kiadások csökkenthetők lennének, az adóbevételek nőnének, a magasabb befizetés miatt pedig fenntarthatóbb lenne az egészségügy, a nyugdíjrendszer (FARKAS, 2013).

5. Andragógus hallgatók nyomában

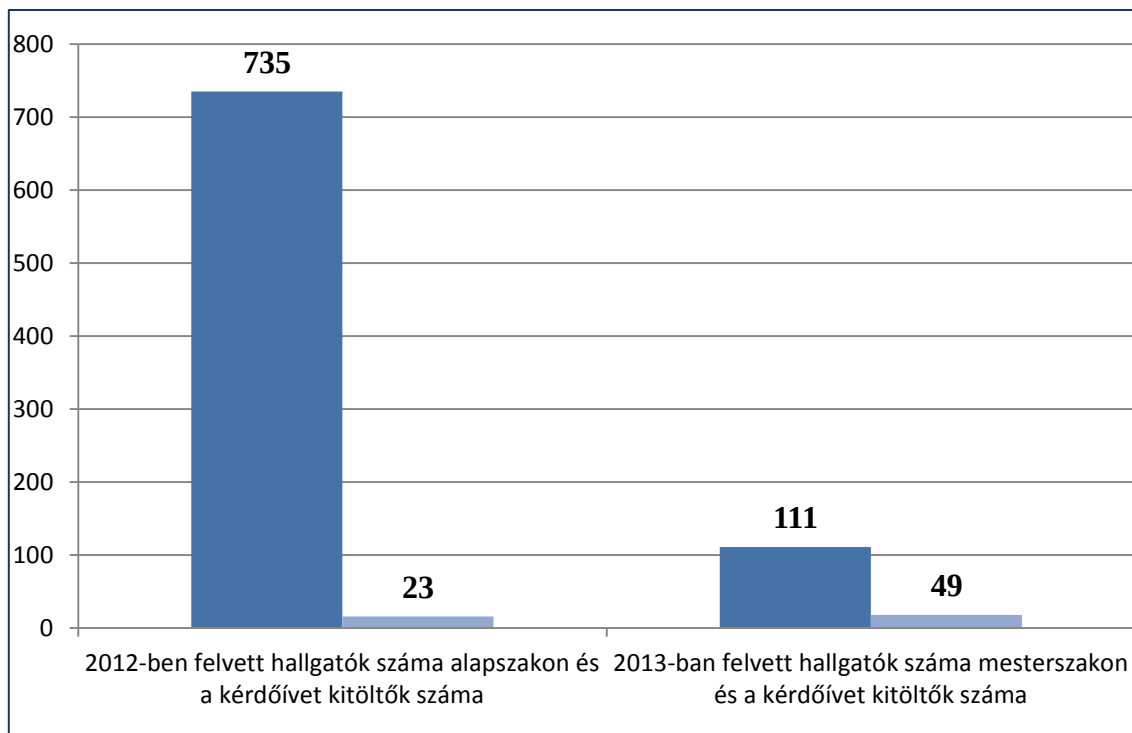
*„A kutatás: látni, amit mindenki látott,
és arra gondolni, amit még senki sem gondolt.”
Szent-Györgyi Albert*

5.1. A primer kutatás során alkalmazott módszer bemutatása

T. Molnár Gizella és Szűcs Norbert a Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar Felnőttképzési Intézetének első évfolyamán végző andragógus hallgatók motivációjukat vizsgálták: miért ezt a szakot választották, mi a véleményük a képzésről és az intézményről. A szakon akkor 391 hallgató tanult, közülük 210 hallgató államilag finanszírozott képzésben vett részt. A kutatás 2009 júniusában valósult meg és az első- és harmadéves kerültek a mintába. A felmérés három alapvető célja volt: a hallgatók rekrutációjának vizsgálata, a képzéssel kapcsolatos elégedettségük felmérése és a továbbtanulási szándékuk. A kutatás eredményei általános hallgatói elégedettséget mutattak, amit alátámaszt az a tény, hogy a megkérdezettek 82%-a ismét ezt a szakot választaná, ha a jelenlegi ismeretei alapján újra dönthetne a továbbtanulásról (SZÜCS – T. MOLNÁR, 2009).

A szakirodalom és a statisztikai másodelemzések után egyértelmű volt számomra, hogy a helyzetelemzéshez szükséges adatok összegyűjtésének legmegfelelőbb módja a kérdőíves felmérés, amely által képet kapok a 2015-ben végző andragógia alap- és mesterszakos hallgatótársaim motiváltságáról. Az empirikus kutatás módszere strukturált kérdőíves lekérdezés.

Munkámat aktuálisnak tartom, amelynek eredményeképpen alaposabban megismerhetem az andragógus hallgatók motiváltságát. A 2015-ben végző alapszakos hallgatók 2012-ben 735-en, míg a 2013-ban a mesterszakosok 111-en kezdték meg tanulmányaikat az általuk választott felsőoktatási intézményben. Ennek értelmében az alapsokaság 846 fő. Az 5. diagramban ábrázoltam az adatokat.

5. diagram: Az andragógia BA és MA szakra felvettek száma országosan 2012-ben és 2013-ban összevetve a kutatás kérdőívét kitöltők számával BA és MA szakon, Forrás: felvi.hu és saját kutatás, 2014., saját szerkesztés

A kutatás során megszerzett információbázis lehetőséget biztosíthat a jogalkotóknak, a felnőttképzési cégeknek, a szakmában dolgozóknak, hogy a leendő felnőttképzési szakemberek véleményét megismerhessék és tájékozódjanak a motivációjukról²³.

5.2. A 2015-ben végző alap- és mesterszakos andragógus hallgatók körében végzett kutatás elemzése

Dolgozatom megírása előtt, amikor elkezdtem az andragógia mesterszakot, már foglalkoztatott az kérdés, hogy milyen motivációval jelentkeznek a felvételizők az andragógia szakra, miért épp ezt a területet választották, milyen lehetőségeket látnak benne. Így egyértelmű volt számomra, hogy ezt a kérdéskört szeretném megvizsgálni és választ találni a megfogalmazódott hipotéziseimre. Talán írnom se kell, hogy a kérdőív elkészítése és interneten való elküldése után izgatottan vártam vissza a válaszokat. Folyamatosan frissítettem a mail fiókomat, hogy minden beérkező levelet rögtön észrevegyek. Kezdeti lelkesedésem akkor hagyott alább, amikor már több napja nem kaptam vissza kitöltött

²³ **Motiváció alapfogalma:** "A személyiség tevékenységének energetikai alapja, a társadalmi szükségletek és az azok kialakítására alkalmas környezet szintéziséből előálló indítóok." (Kozéki B. 1972. 573.0.)

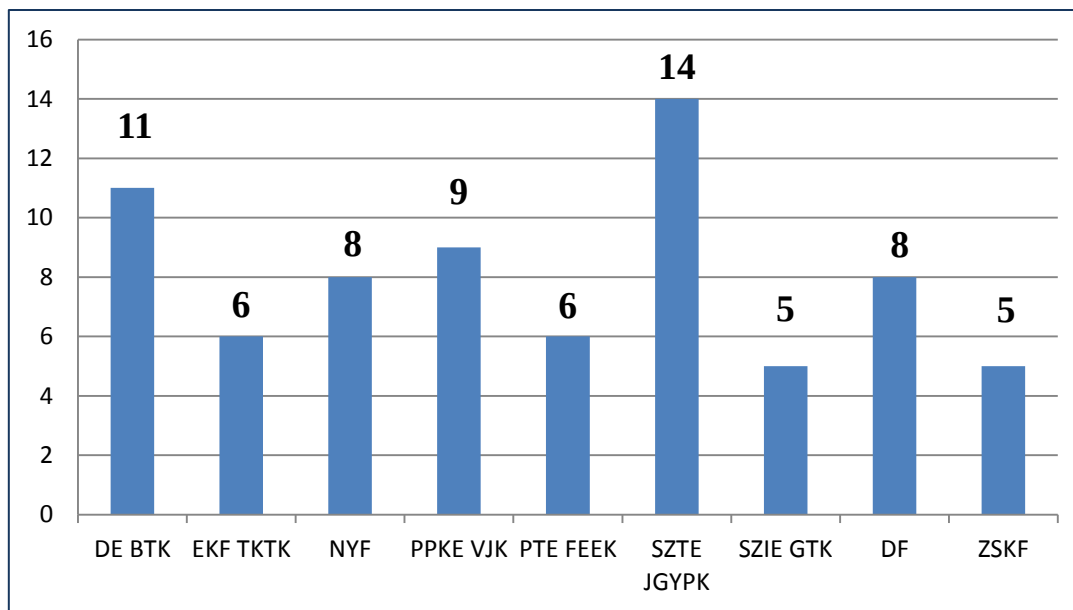
kérdőívet, de nem hagytam fel a kutatással és dolgozatomban az eddig feldolgozott kérdőíveket fogom összegezni és elemezni.

A kutatás során használt kérdőívet három egységre osztottam. Az első részben az általános alapadatok kerültek megkérdezésre, a másodikban a válaszadónak képzés típusát, munkarendjét, finanszírozását, szakirányát kellett megjelölni, amíg a harmadik egységben a felvétellel kapcsolatos információkra és a motiváltságára vonatkozó kérdésekre kellett válaszolni. Az adatgyűjtés és a feldolgozás a társadalomtudományi kutatások etikai normáinak megfelelően anonim módon történt.

A kutatás megkezdése előtt célul tűztem ki, hogy minden 2015-ben végző andragógus alap- és mesterszakos hallgatótársamnak eljuttatom a kérdőívet. Emiatt az internet adta lehetőséggel élve a google kérdőívszerkesztő portálon szerkesztettem meg a kérdőívet. A felvi honlapon feltüntetett egyetemek, főiskolák összes honlapját felkerestem, ahol andragógia alap és/vagy mesterszakon tanulhatnak a felvételizők. A tanszékvezetőknek címzett levélben leírtam a kutatásom célját és a kérdőívet csatoltam. Többszöri telefonos és internetes megkeresés után 72 kérdőívet kaptam vissza. A lekérdezés időintervalluma 2014. októberétől decemberig tartott. Több válasz érkezett azzal, hogy továbbították kérésemet, volt ahonnan levelezőlista mail címét írták meg. Volt viszont egy tanszék²⁴, amely vezetője levelében kitér arra, hogy 2014-ben végezett az utolsó évfolyam andragógia alapszakon, az alsóbb évfolyamon tanulók másik felsőoktatási intézményben fejezik be tanulmányaikat. Sajnos a tanszék megszűnt, így a kérdőívem módosítását eredményezte ez a hír. A személyes kapcsolataimat felhasználva igyekeztem elektronikus úton továbbítani a kérdőívet a csoporttársaim és az alapszakos hallgatók körében. Jelen fejezetben a kérdések válaszait fogom elemezni és az olvasó elé tárni.

A kutatás eredményeit a kérdőívben szereplő kérdések sorrendje alapján mutatom be. A 6. diagram a felsőoktatási intézményekből visszaérkező kérdőívek számát olvashatjuk le, amely 72 darab. A legtöbb kitöltött kérdőív Debreceni Egyetemről és a Szegedi Tudományegyetemről érkezett vissza. Teljeskörű mintavételt használtam, mert minden hallgatót szerettem volna megkérdezni. Az önkitöltős kérdőívek visszaérkezési aránya 8.5%, amely nem biztosítja ugyan a reprezentativitást, de az eredmények értékelhetőek és lehetőséget adnak arra, hogy megismerjük a hallgatók motiváltságát. Az alapszakon válaszadók aránya 3,1% míg a mesterszakon nagyobb eredmény született: 44,5%.

²⁴ Eötvös József Főiskola Neveléstudományi Kar andragógia tanszék, Baja

6. diagram: A kutatás kérdőívét kitöltők adatai felsőoktatási intézmények szerint²⁵, 2014., saját szerkesztés

A 7. diagramról leolvasható, hogy a kutatásban többen vettek részt mesterszakos hallgatók, mint alapszakosak. Összesen 48 alapképzésben résztvevő hallgató töltötte ki és küldte vissza a kérdőívet, míg a mesterszakos hallgatók közül 52-en válaszolták meg a kérdéseket. A 8. diagramon a nappali és levelezős válaszadók arányát lehet leolvasni. A feldolgozott kérdőívek 44%-a nappali tagozatos hallgatóktól érkezett vissza, a levelezős hallgatók 56%-a a beérkezett kérdőívek alapján.

²⁵ **DE BTK** Debreceni Egyetem Bölcsészstudományi Kar

EKF TKTK Eszterházy Károly Főiskola Tanárképző és Tudástechnológiai Kar

NYF Nyíregyházi Főiskola

PPKE VJK Pázmány Péter Katolikus Egyetem Vitéz János Kar

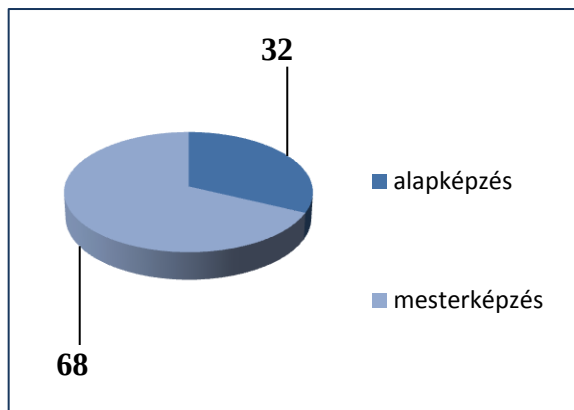
PTE FEEK Pécsi Tudományegyetem Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar

SZTE JGYPK Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar

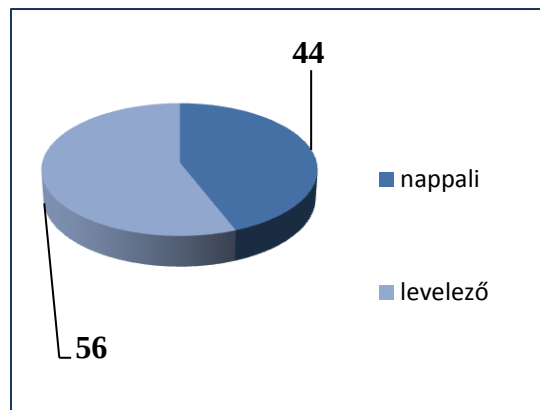
SZIE GTK Szent István Egyetem Gazdasági és Társadalomtudományi Kar

DF – Dunaújvárosi Főiskola

ZSKF – Zsigmond Király Főiskola

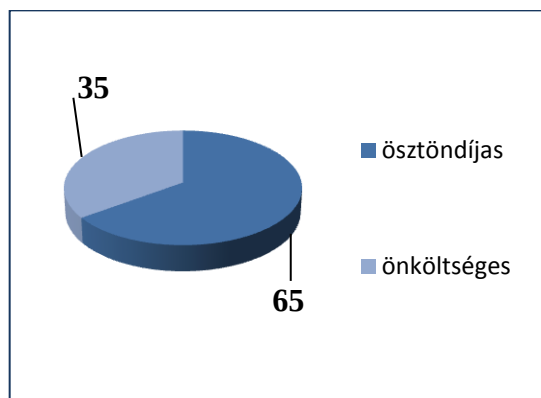

7. diagram: A kutatás kérdőívét kitöltők adatai képzés típusa szerint (%), 2014., saját szerkesztés

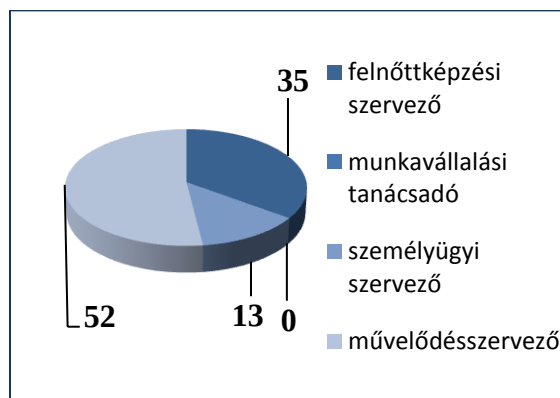

8. diagram: A kutatás kérdőívét kitöltők adatai képzés munkarendje szerint (%), 2014., saját szerkesztés

A 9. diagram arról árulkodik, hogy a kutatás kérdőívét kitöltők milyen finanszírozási formában vannak: ösztöndíjas, vagy önköltséges.²⁶ Az évek előrehaladtával folyamatosan csökkentették az államilag finanszírozott helyeket ennek függvényében ez az arány teljes mértékben releváns. A kutatás kérdőívét kitöltők 35 %-a önköltséges, míg 65 %-uk államilag finanszírozott képzésben vesz részt. A 10. diagramról leolvashatjuk a kitöltők szakirányát. Amint azt a 6. diagramról adataiból megtudtuk az Szegedi Tudományegyetem hallgatói töltötték ki többségében a kérdőívet így egyértelmű, hogy a művelődésszervező szakirányt választották a legtöbben pontosan a válaszadók 52%-a.

9. diagram: A kutatás kérdőívét kitöltők adatai képzés finanszírozása alapján (%), 2014., saját szerkesztés

10. diagram: A kutatás kérdőívét kitöltők adatai képzés szakiránya alapján (%), 2014., saját szerkesztés

A továbbiakban a nyitott kérdések válaszait elemzem és foglalom össze részletesen.

²⁶ 2012-ben felvételiző alapszakos hallgatóknak 115-120 ezer forint között állapították meg a tandíjat. 2013-ban felvételiző mesterszakos hallgatóknak 225-230 ezer forint között állapították meg a tandíjat.

Miért választotta az andragógia szakot?

Fontosnak tartottam megkérdezni, hogy miért esett a választásuk az andragógia szakra. A válaszadók közt többen vannak, akik a szakmában dolgoznak így egyértelmű volt számukra, hogy az andragógia alap- vagy mesterszak mellett döntenek a felsőoktatási intézmények által kínált palettáról.

„Jelenlegi munkámhoz szükséges végzettséget nyújt. Ezért jelentkeztem az andragógia szak, művelődésszervező szakirányára, viszont tanulmányaim során felkeltette érdeklődésemet a felnőttképzés szakirány is. Ezért most egyszerre végzem a két szakirányt. A közeljövőben szeretnék foglalkozni felnőttoktatással.”

„Jelenlegi munkám a felnőttoktatás és felnőttképzés színterén történik. Egészségügyi szakmákat tanítok, és nélkülözhetetlen a munkahelyemhez.”

„Az elmúlt 3 évben elsősorban felnőttképzéssel foglalkoztam, és szerettem volna ismereteimet elmélyíteni, helyzetemet stabilizálni ezen a területen.”

A kérdőív kitöltői közt pedig sokan alátámasztják a saját választási indokomat, miszerint utánanézve a lehetséges alapszakoknak az andragógia leírása nyerte el a tetszésemet. A kurzusok, a tananyag, a gyakorlati lehetőségek mind szimpátiát vívtak ki, amely igaz a kérdőív kitöltőire is.

„Felkeltette érdeklődésemet a képzési tájékoztató és az órarend. Tetszett, hogy széleskörű, sok területre kiterjedő ismeretekre tehetünk szert, ami a sokszínűség ellenére egységet alkot.”

„Korábban nem hallottam még az andragógiáról, de miután olvasni kezdtem a szakról, szimpatikussá vált és láttam benne lehetőséget. Tanulni mindig kellett és ezután sem lesz ez másképp. A szak elvégzése után ehhez tudom majd hozzásegíteni embertársaimat.”

Többen kifejtették, hogy nagyon gyakorlatias szaknak tartják az andragógiát, mivel számos aktuális információt és ismeretet sajátít el a hallgató, amely által gazdagodik a képzésben résztvevő személyisége. Napjainkban annyiszor emlegetett, leírt és közkedvelten kiemelt megállapításra is többen hivatkoztak, hogy fontos az élethosszig tartó tanulás, a folyamatos

képzés, amit a változó munkaerőpiac megkövetel. Úgy érzik, hogy megfelelő szakot választottak a kérdőív kitöltői, amely arra enged következtetni, hogy a szakma iránt elhivatott szakemberek kerülnek ki a munkaerő-piacra. A legtöbben azt a motivációt emelték ki, hogy szeretnek az embereken segíteni és többen válaszolták azt, hogy érdekesnek tartották a szak és a kurzusok leírását. A válaszadók közül 35-en emelték ki, hogy a jelenlegi munkájukhoz szükséges végzettséget nyújtja az andragógia és ezért választották a felvételi jelentkezésnél.

Tanulmányai után a szakmában szeretne-e elhelyezkedni?

A tizenötödik kérdés témáját a képzés sokszínűsége miatt tartottam fontosnak megkérdezni. Ez az a szakma, amelynek megszerzésével számos területen tud elhelyezkedni a végzett hallgató. Farkas Éva így vélekedik: *„...nagyon nehéz konkrétan körülhatárolni, hogy tulajdonképpen milyen munkakörök ellátására tesz alkalmassá az andragógia szak”* (FARKAS, 2013). Mindezek után kifejti, hogy a végzett andragógusoknak felnőttekkel kell foglalkozni, amely maga után vonja azt, hogy mindenkinek más az igénye és elvárása, a feladatok és azoknak a megoldási útvonala is. A felnőttképzési szakembereknek épp erre a képzésük során elsajátított mobilitásra van szükségük ahhoz, hogy a lehető legeredményesebben tudjanak dolgozni a választott szakmájukban. A kérdőív kitöltői közt többen kitérnek arra, hogy szeretnék a szakmában elhelyezkedni, mert az andragógia sokszínűsége megfogta őket és számos lehetőséget látnak arra, hogy a padban megtanultakat gyakorlatban is kipróbálhassák.

„Mindenképpen. Ahogy telnek a félévek az egyetemen, egyre jobban tetszik ez a szakma, nagyon élvezem a gyakorlati lehetőségeket és úgy gondolom, hogyha sikerül megfelelő helyre kerülnöm, meg fogom tudni állni a helyem. Nekem nagyon fontos szempont az, hogy élvezzem, amit csinálok, és eddig úgy érzem, ezt szívesen végezném minden nap.”

„Igen, mindenképpen. Az egész életen át tartó tanulást fontosnak tartom, ezért szeretnék ezen a területen tovább dolgozni.”

„Mindenképpen a szakmában szeretnék elhelyezkedni. 5 év alatt megszerettem a területet és úgy érzem olyan ismeretekre tudtam szert tenni, amivel meg tudom állni a helyem a munka világában.”

„Én szeretnék a szakmán belül elhelyezkedni. Szívesen dolgoznék a felnőttoktatás piacán vagy HR területen, segíteném a felnőttek tanulási folyamatait, munkaerő-piaci helyzetének megerősítését. Szerintem van benne lehetőség.”

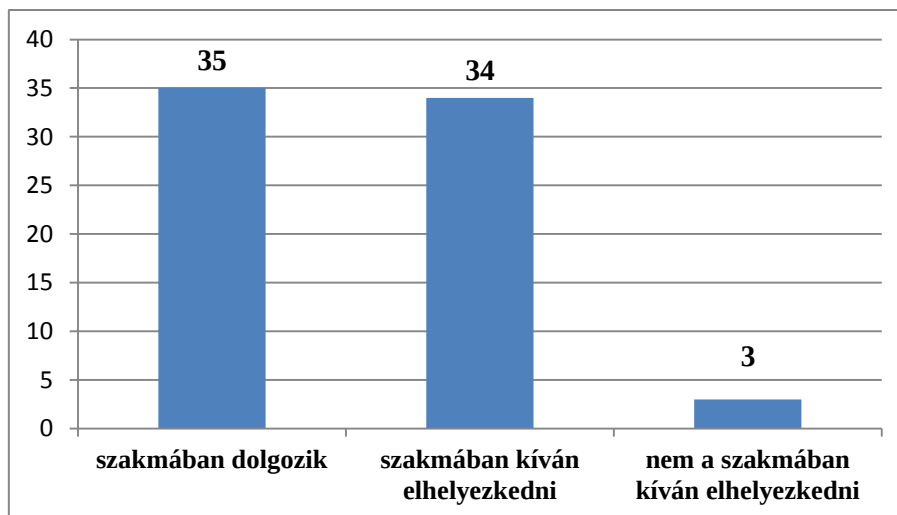
A mesterszakos hallgatók közt pedig sokan vannak, akik már a szakmában dolgoznak és a képzés során megtanultakat gyakorlati oldalról ismerik. Számukra a képzés egy olyan fórumot biztosít, ahol tapasztalatot cserélhetnek, bővíthetik kapcsolataikat és az új információkat beépíthetik a munkahelyükön. Közülük néhányan így vélekednek:

„Felnőttoktatási vezetőként dolgozom, a munkámhoz szorosan összekapcsolódik a leendő végzettségem.”

„Tanulmányaim mellett már több, mint egy éve a szakmában dolgozom. Reményeim szerint a munkában szerzett tapasztalataimnak és az egyetemen elsajátított tananyagnak köszönhetően a jövőben is munkához tudok jutni ezen a területen.”

„Mindenképpen szeretném, ha az andragógiai végzettségemet hasznosítani tudnám a jövőben a munkámban, szerencsére már volt is erre példa, mivel oktatásszervezőként dolgoztam egy felnőttképzési kft-nél. Biztosan állíthatom, hogy igenis el lehet helyezkedni ebben a szakmában, hiszen nagyon szerteágazó, interdiszciplináris tudományról van szó, mely több munkaterületet magában foglal.”

A 11. diagramban a válaszadók azon számszerűsített adatai olvashatóak le, hogy hányan dolgoznak már a felnőttképzésben, hányan kívánnak elhelyezkedni a szakmában és hányan nem. A kérdőív kitöltői közül 35-en már a szakmában dolgoznak és közel ugyanennyien kívánnak elhelyezkedni a felnőttképzés területén. A válaszadók közül pedig hárman nem vagy csak közvetve szeretnék az andragógia területén dolgozni. Viszont mind a három fő kiemelte, hogy a képzésen tanultak segíteni fogják a munkaerő-piacon való elhelyezkedésüket. A három főből ketten tovább szeretnék tanulni más területen egy fő pedig külföldön szeretne munkát vállalni.

11. diagram: A kutatás kérdőívét kitöltők válaszai arra a kérdésre, hogy a felnőttképzés területén szeretnének elhelyezkedni (fő), 2014., saját szerkesztés

A kérdésre kapott válaszokat végigolvasva arra a következtetésre jutottam, hogy a képzésben résztvevők, akik kitöltötték a kérdőívet egyöntetűen azon a véleményen vannak, hogy szeretnének a szakmában elhelyezkedni, látják a lehetőségeket és kikerülve a munkaerő-piacra mindent meg is fognak tenni annak érdekében, hogy felnőttképzési szakemberként helyezkedjenek el.

Az andragógia szak hogyan változtatta meg az attitűdjeit a képzésbe való jelentkezés után?

2010-ben Farkas Éva előkészített egy az andragógus identitást vizsgáló kutatást, amelyben 27 interjú született meg 2012 és 2013 között. A kutatás során kiderült, hogy az andragógus szakmai identitásának markáns jegyeit nem lehet megragadni, mert a szakma folyamatosan újratermelődik (FARKAS, 2013). Az általam készített kérdőívre válaszolók is mindezt alátámasztják.

„Rengeteget csiszolt, fejlesztett a személyiségemen. Elsősorban a kommunikációs kompetenciákat, a logikus gondolkodást segítette. Attitűd tekintetében, vagy attitűdbeli viselkedésjegyeket tekintve kitartóbbá, céltudatosabbá, fegyelmezettebb gondolkozási rendszert szorgalmazóvá farag.”

„Pozitív irányú attitűdváltozást érzékelek saját magamon, az egyébként is meglévő művészeti nyitottság mindinkább kiszélesedett, a tanult

műveltségemelő hatás miatt önérzetem és önbizalmam erősödött. Úgy érzem, hogy a tanultakat hétköznapi életem során is hasznosítani tudom, ez ad némi magabiztosságot az általános problémák leküzdésében is. A tanulmányok és várható végzettség megszerzése miatt a lehetőségek kiszélesedését érzem, amely pozitív szemléletet és nyugodt életciklust biztosít a jövőben.”

„Egyrészt másképpen gondolkozom a tanulásról. Régebben is fontosnak tartottam, de szerintem az is fontos hogy az ember szeresse azt, amit tanul, ne csak kötelezettségből tegye. Így a motiváció is könnyebben fenntartható lesz. Megtalálni azt a foglalkozást, amit az ember szívesen csinál nagyon nehéz, főleg a mai világban ahol nagyon sok teher nehezedik fiatalra, időse egyaránt. Másrészt nem minden az iskolában szerzett tudás. A képzés során közelebbről megismertem az informális és non-formális tanulási utakat és rájöttem arra, hogy a karrierépítés szempontjából nem elég a papír. Ahhoz hogy valaki sikeres legyen, és tényleg boldogan végezze a munkáját, nagyon sok más kompetenciával is kell rendelkeznie.”

A kérdőív kitöltői összesen 52-en az alábbi pozitív attitűd változásokat választották a legnagyobb számban: önérzetük és önbizalmuk nőtt és erősödött, fejlődött a személyiségük és kommunikációs kompetenciáik javultak. 20-an pedig egy-egy attitűdöt jellemeztek részletesebben, hogy az hogyan hatott az életükre. Negatív attitűd válasz nem érkezett. A kiválasztott idézetekből megtudhatjuk, hogy az andragógia szakot tanulók pozitív hozadéknak tekintik a személyiségükben beállt pozitív változást, amelyben a félévek során elsajátított széles palettájú tananyagon kívül az elhivatott oktatók segítettek

Ön szerint miért van szükség az andragógia szakmára a társadalomban?

Az utolsó kérdést tartom a kutatás során a legfontosabb résznek. Úgy érzem, hogy a kapott válaszok alátámasztják a véleményemet az andragógia szakkal kapcsolatban társadalmi vonatkozásban. Az élethosszig tartó tanulás tekintetében szükség van olyan szakemberekre, akik teljes mértékben tisztában vannak a felnőttképzés jogi, társadalmi és gazdasági hatásával, és nemcsak tisztában vannak vele, hanem lépést is tudnak tartani a változásokkal. Nehéz volt

választani a kutatás résztvevőinek válaszaiból. Mind tartalmazott, olyan megfogalmazást, észrevételt, hozzászólást, amely megérdemelné, hogy kiemeljem.

„A gyorsan változó munkaerő-piaci folyamatokra gyorsan kell reagálnia a munkavállalóknak is, és ennek a gyors reakciónak az egyik eszköze a tanulás, a képzés. Magyarországon véleményem szerint kezdik felismerni ennek jelentőségét, ami gazdasági versenyképességünk szempontjából is fontos. A multinacionális cégeknél már bevett szokás a folyamatos képzés és ezt már a magyar cégek, intézmények is kezdik átvenni, ami mindenképpen előnyünkre válhat. Ezek mellett fontos még a tanulás élettani hatása is, hiszen, aki tanul, aktívabb és hosszabb időskorra számíthat.”

„Akár egyetlen mondattal is ki lehetne emelni a fontosságát az andragógiának. Az ember egész életén át tanul, sőt tanulnia is kell, ha helyet akar szerezni a világból. A közoktatás után a felsőoktatás még egy ideig biztosítani tudja a tanulás lehetőségét, de csak egy aránylag szűk területen. A felnőttképzés repertoárja sokkal bővebb. A felnőttképzés intézményes keretei teszi lehetővé a széles körű választást a tanulás terén.”

„A lifelong learning nem egy jó hangzással rendelkező jelszó. Válasz valós kihívásaira az egész európai társadalomnak (benne Magyarországnak), amely elméleti megalapozásra gyakorlati alternatívákat, megvalósítást, gyakorlati kivitelezést kell megvalósítani. Az oktatáson, képzésen, szervezésen, kultúrán keresztül tud részt venni ebben a komplikált, nehéz feladatban az andragógia.”

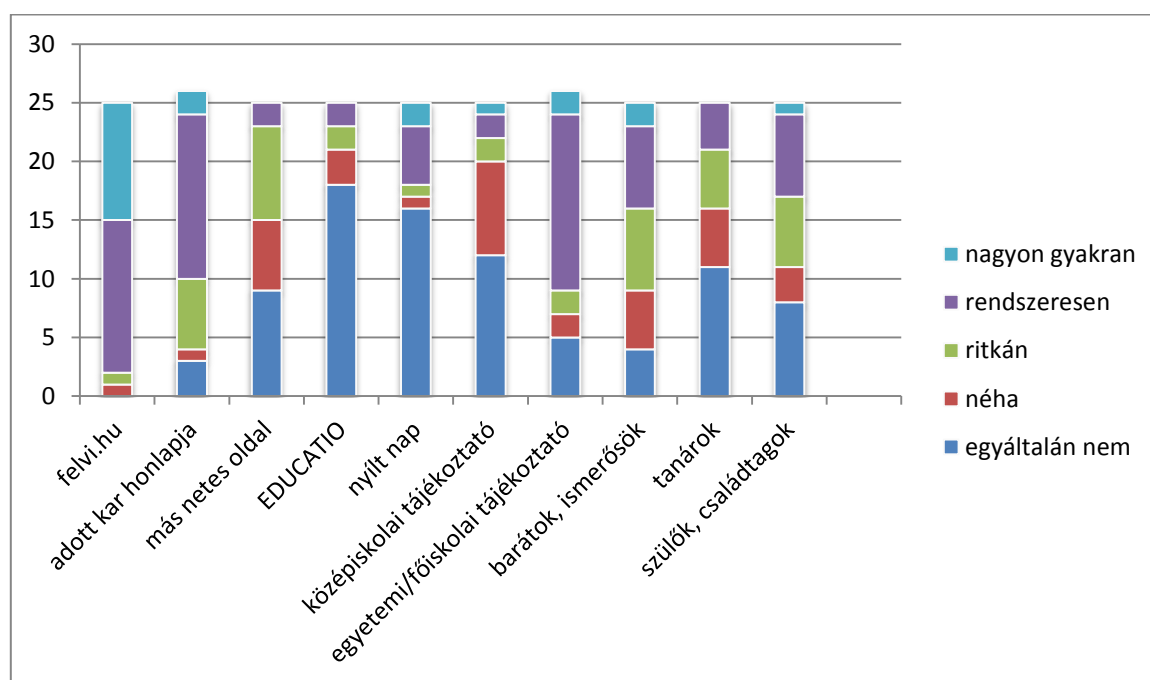
„Mint leendő művelődésszervező, úgy gondolom, hogy a kultúra közvetítésére, a különböző programok, lehetőségek megteremtésére szükség van szakemberekre. Olyanokra, akik értenek a különböző korosztályok nyelvén, akik tudnak motiválni, és szívvel-lélekkel dolgozni.”

„Az embereket emlékeztetni kell arra, hogy az élet nem csupán a munkáról és a kötelezettségekről szól. Erre jó a kultúra, a művelődés,

a szabadidő hasznos eltöltése. Meg kell nyitni mindenki számára ezeket a kapukat. Tudatni kell velük, hogy lehetnek jobbak, tanulhatnak újat, érezhetik magukat szabadabbnak, felszabadultnak és boldognak. Ezért van szükség ránk...”

A kérdőív válaszadói mind kiemelik az andragógia társadalmi, gazdasági hasznát, amelyet mind kiegészítenek azzal, hogy nemcsak makro környezetre van hatással a szakma, hanem a mikro környezetre is. Mind a 72 válaszban a kérdőív kitöltői kitérnek a felnőttképzés egyén számára nyújtott pozitív hatására. A tudást, mint lehetőséget emelik ki a munkaerő-piacon való elhelyezkedés tekintetében. A személyes fejlődés externális hozamaként jelölik meg a tanulást, amely új kapukat nyit mindenki számára, aki bekapcsolódik a felnőttképzésbe. A kutatás eredményei úgy vélem alátámasztja azt a tényt, hogy az andragógia szakra szükség van.

Az alábbiakban a tizenharmadik kérdés adatait elemzem. Számos olyan program, fórum és internetes oldal van, amely segíti a felvételizők döntéseit. A kérdőívben megkérdeztem, hogy melyeket használta fel a kitöltő. Rangsorolja a 12. diagramban látott pontok szerint (nagyon gyakran, rendszeresen, ritkán, néha, egyáltalán nem).

12. diagram: A felvételi döntést segítő lehetőségek rangsora a kérdőívet kitöltők eredményei alapján, 2014, saját szerkesztés

Az eddigi adatok alapján elmondható, hogy a felvi. hu²⁷ információs portál segítette a válaszadók felvételi döntését. A honlap céljának jelöli meg a felvételizők teljes körű tájékoztatását, amely nagyban megkönnyíti a továbbtanulni vágyók keresését. Ennek az ellenpólusán az EDUCATIO²⁸ kiállítás és az egyetemek, főiskolák nyílt napjait jelölik meg a kérdőív válaszadói. Mindez azt mutatja, hogy a jelentkezők tudatosan választották az andragógia szakot és az adott felsőoktatási intézményt (alapszakjukat is itt végezték), illetve a már említett portálon és az egyetemek, főiskolák honlapján minden a számukra fontos információt megtudtak. Vagyis az információs társadalom adta kényelem lehetővé tette, hogy otthon a gép előtt döntsenek a továbbtanulásukról.

5.3. A andragógia mesterszakos hallgatók körében végzett interjúk elemzése

A kérdőívek visszaérkezési aránya arra sarkalt, hogy kiegészítsem a primer kutatásomat. Olyan mesterszakos végzős hallgatókat kérdeztem meg strukturált interjú keretében akik a felnőttképzés területén dolgoznak tanulmányaik mellett (A IX. számú mellékletekben található meg az interjúk teljes terjedelme.). Mind az öt hallgató csoporttársam a Szegedi Tudományegyetem andragógia mesterszakán. Közülük ketten nappali tagozatos hallgatók és hárman levelezősök. Az interjúkat 2015. december 5. és 10. között készítettem el. Hallgatótársam közül hárman dolgoznak közvetlenül felnőttképzés területén. Feladatuk képzések tervezése, szervezése és lebonyolítása. A válaszadók közül egy fő pályatanácsadással foglalkozik és egy fő a népfőiskolán dolgozik. Fontosnak tartom leírni, hogy többen kiemelték, hogy azt általuk megírt alapszakos szakdolgozatnak köszönhetik, hogy állás ajánlatot kaptak, így ott tudtak elhelyezkedni ahol gyakornokként jelen voltak. Mindez azt mutatja, hogy a szakma felé elhivatott hallgatók megtalálják a helyüket a munkaerő-piacon, hiszen a megfelelő tudással felvértezett egyénekre szükség van minden szakmában.

²⁷ A felvi.hu sajtószoba adatai: „Az Emberi Erőforrások Minisztériuma (EMMI) jogelődje 1985-ben a felsőoktatási felvételi rendszer kialakítása, üzemeltetése és fejlesztése érdekében hozta létre az Országos Felsőoktatási Felvételi Irodát, melynek neve 2005-től Országos Felsőoktatási Információs Központ (OFIK) lett, később beolvadt az Educatio Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft.-be. Az felsőoktatásért felelős tárca (Oktatási Hivatal) a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium tulajdonában levő Educatio NKft. útján gondoskodik a felvételiben érintettek teljes körű tájékoztatásáról, valamint az esélyegyenlőséget garantáló, országosan egységes, valamennyi jelentkező valamennyi jelentkezését figyelembe vevő felvételi rendszer működtetéséről.”

²⁸ AZ EDUCATIO kiállításon valamennyi hazai felsőoktatási intézmény képviselteti magát, az érdeklődők megismerkedhetnek a legújabb oktatási fejlesztésekkel, taneszközökkel, módszerekkel. Az ingyenesen látogatható börze különösen hasznos a felvételiző diákok számára, hiszen egy időben, egy helyen tájékozódhatnak csaknem 50 felsőoktatási intézményről az egyetemek, főiskolák képviselőitől, hallgatóitól.

Az interjúk jó hangulatban teltek és a válaszokból egyöntetűen arra a következtetésre jutottam, hogy a mesterszakos hallgatók motiváltsága magasfokú a szakma felé. Az iskolapadban alapszakon megszerzett tudást a mesterszakon még szakmaspecifikusabban elsajátítva veszik kézbe a diplomájukat és folytatják munkájukat. Az interjúk során kiemelték a résztvevők, hogy nagyon jó érezni és látni, hogy naprakész tudást kapnak a mesterképzésem, amelyet értenek és tudnak alkalmazni munkahelyükön. A munkáltatójuk meg van elégedve velük és számít a véleményükre, tudásukra, amely biztosítja a jó munkahelyi kapcsolat létrejöttét.

Az egyik interjúalanyom elmondta, hogy Ő előbb ismerkedett meg a szakmával és utána döntött úgy, hogy elvégzi az andragógia szakot. Kiemelte, hogy nagyon jó volt megosztani a tapasztalatait hallgatótársaival és rendszerbe szedni, kiegészíteni a meglévő és új tudását. A válaszadók azt tanácsolják, hogy minden olyan most felvételizőnek ajánlják az andragógia szakot, akik szeretnek emberekkel foglalkozni, csapatban dolgozni, folyamatosan frissíteni a tudásukat, szeretik a kultúrát, a művészeteket és szeretnek segíteni. Az andragógia szakot végzett hallgatók több területen helyt tudnak állni a tudásukkal. Ezt bizonyítja a Diplomás Pályafigyelő Rendszer adatai is (KERÜLŐ, 2013). A kulturális menedzsertől kezdve a munkaügyi előadón át egészen az oktatásszervező feladatait is el tudja vállalni a végzett andragógus. Olyan lehetőségeket biztosít ez a multidiszciplináris szak számukra, amellyel megtalálhatják a számukra legmegfelelőbb andragógia területet (A XX. mellékletben található a Diplomás Pályafigyelő Rendszer adatai aszerint, hogy hol helyezkednek el a végzős andragógus hallgatók.).

Összességében az interjúk kutatási eredmények kiegészítik és alátámasztják a kérdőíves kutatás eredményeit. Mind a két kutatás alátámasztja azt, hogy az andragógus hallgatók szeretik az általuk választott szakot és ebben képzelik el a jövőjüket. Bíznak benne, hogy a szakma megítéltsége javulni fog.

5.4. A kutatás eredményei

Dolgozatomban egy pillanatfelvételt készítettem az andragógus hallgatók körében végzett eddigi kutatásomról. Az eredmények arra sarkallnak, hogy átgondolva az eddig alkalmazott kutatói módszeremet még több kérdőívet töltessek ki. Az internet adta lehetőség úgy tűnik nem a legmegfelelőbb csatorna, amely által elérhetem a célcsoportomat, így a személyes megkeresés vezethet pontosabb eredményekhez.

Mindezek tükrében úgy vélem, hogy a kutatásban eddig résztvevők véleménye nagyon kis százalékban tér el egymástól. Bízom benne, hogy a kutatás végeztével ezek a pozitív

eredmények meggyőzik az andragógia szakban hitetlenkedőket arról, hogy egy innovatív fiatal tudományág támogatásával biztos tudásalapú társadalom épülhetne ki Magyarországon, amely méltó példa lehetne az Európai Unió tagországai számára. „*Lassú víz partot mos*”, szokták volt mondani, rajtunk áll, hogy milyenre formáljuk a „partunkat”: élhetővé a társadalom számára, vagy sem.

6. Befejezés

*“A nagy kérdés nem az, mit hoz a holnap?
Az igazi kérdés, mit hoz a tegnap?”
Márai Sándor*

A szakirodalom kötetének olvasása, a statisztikai adatok elemzése és a kutatási eredmények összegzése rávilágított arra, hogy az andragógia szak Magyarországon egy igazán népszerű szakként indult, amit a különböző kormányzati határozatok az évek során ellehetetlenítettek. Sokan azzal támadják, hogy nem tiszta profilú a képzés, nem egyértelmű, hogy kik is az andragógusok, mi a feladatuk és hol fognak elhelyezkedni a végzésük után. Sajnos ez a megítélés az évek során nem változott.

A szekunder kutatás adatai mind azt támasztják alá, hogy egyre kevesebb államilag finanszírozott hely van biztosítva az andragógia szak iránt érdeklődő felvételizők számára. A ponthatárok nagyon magasak és a bejutást is olyan feltételekhez kötik, amelyet kevés jelentkező tud teljesíteni.

A primer kutatás eredményei pedig azt mutatják, hogy a képzésben résztvevő hallgatók meg vannak elégedve a választott szakukkal, a kurzusok érdekesek, aktuálisak és felkészítik a munkahelyek által előírt színvonal, minőség teljesítésére. A válaszadók kifejtik, hogy olyan szakot választottak, amely multidiszciplináris, vagyis a sikeres záróvizsga után kézhez kapott diplomájukkal több területen el tudnak helyezkedni, ami segíti annak a biztosítását, hogy elkerüljék a munkanélküliséget. A választott interjúalanyaim válaszai alátámasztják a kérdőív eredményeit. Mind az öten elmondták, hogy szeretik a szakmájukat és, hogy a befektetett energia és idő megtérült, hiszen a mesterszak elvégzése előtt állást kaptak a szakmában, ahol az iskolapadban megszerzett ismereteiket alkalmazzák és kamatoztathatják tudásukat. Úgy vélem a legnagyobb elismerés egy pályakezdő számára a következőkben leírt elismerés, amelyet az egyik interjú alanyom válaszolt: *„Olyan ismereteket, gyakorlatokat sajátítottam el, melyek alkalmassá tettek arra, hogy a munkámban tapasztalt kollégáknak is segítségére lehessenek.”*

Hipotéziseim igazolása

A primer és szekunder kutatásokat összegezve vizsgálom meg a hipotézisek helytállóságát. A szakirodalomra és a statisztikai adatokra vonatkoztatva, valamint az andragógus hallgatók körében végzett kutatásra alapozva fogalmaztam meg a következtetéseimet.

Hipotéziseim:

- 1. Az andragógia alap- és mesterszakra jelentkezők tudatosan választják ezt a szakot. A felvételi eljárás során több forrásból igyekeznek hiteles és megalapozott információkat szerezni a választott főiskoláról, egyetemről és a szakról.**

A kutatások eredményeit összevetve a kapott adatokból arra következtetésre jutottam, hogy az andragógus alap- és mesterszakra jelentkezők tudatosan választják ezt a szakot. A válaszadók alapos utánajárás és hiteles információk birtokában választották ki azt a felsőoktatási intézményt, ahol 2015-ben végezni fognak. A tájékozódásuk során számos olyan internetes portál lehetőségeit vették igénybe, amelyek kifejezetten a pályaválasztás előtt álló jelentkezők tájékoztatására és segítésére jött létre. A válaszadók körében a felvi.hu információs portál nyújtotta a legtöbb segítséget. Az eredmények szerint ez a legkedveltebb és legmegbízhatóbb internetes felület az adott kar, intézmény internetes oldalán kívül. A kérdőív kitöltői többször is hangsúlyozzák, hogy célirányosan választották az andragógia alap- és mesterszakot, mert úgy vélik, nagy a társadalmi haszna és több helyen el tudnak helyezkedni a megszerzett diplomájukkal.

- 2. Az andragógus hallgatók a tanulmányaik befejezése után a szakmában szeretnének elhelyezkedni, mert úgy gondolják, hogy egy rendkívül innovatív és fejlődő terület.**

A kutatásból kiderült, hogy az andragógus hallgatók a tanulmányaik befejezése után szeretnének a szakmában elhelyezkedni. Úgy érzik a kurzusokon tanultak olyan tudást biztosítanak, amellyel megállják a helyüket egy-egy felnőttképzési intézményben. Sokan kiemelik, hogy szívesen elhelyezkednének oktatásszervezőként, mert szeretik és átlátják a dokumentációs eljárásokat. Volt, aki arra hivatkozott, hogy az andragógia szerint nagyon szerteágazó, nagyon sok területen használható és nagyon sok más szakkal is kapcsolatban álló tudomány. Éppen ezért fontosnak tartja, hogy megtalálta azt a területet, ami számára a legérdekesebb, amit szívesen fejlesztene, és amihez a legtöbb motivációja van. Összességében elmondható a kérdőívet kitöltő alap- és mesterszakos hallgatókról, hogy a szakmában szeretnének elhelyezkedni, mert számos lehetőséget látnak benne. Mindez a felnőttképzési intézmények számára nagyon jó hír, hiszen a szakma felé elhivatott munkaerő lép ki a piacra friss diplomával a kezében. Azért fontos ezt szem előtt tartani, mert a folyton változó jogszabályok ismerete

elengedhetetlen a működéshez és a most végző hallgatók mindezt frissen olvassák, elemzik, tanulják.

3. A képzésben résztvevők a szakma felé elhivatott és az andragógia céljaival azonosulni tudó egyénekké válnak a képzés során

A kutatás résztvevői leírták, hogy miképp és hogyan változtatta meg az andragógia szak a látásmódjukat. Milyen kapukat nyitott meg számukra és milyen lehetőségeket mutatott meg, amelyek által bővült a hallgatók kompetencia készlete. A félévek során, olyan tudásbázis birtokába kerültek, amely segíti leendő munkahelyükön a felnőttek képzését, átképzését, pályaeirányítását, pályakorrekcióját és mindennemű segítségét. Fejlődött a kommunikációs kompetenciájuk és az attitűdbeli viselkedésszempontok tekintetében kitartóbbá, céltudatosabbá, fegyelmezettebb gondolkozási rendszert alkalmazóvá váltak a szak hallgatói. A felsőoktatásban megszerzett diploma és így van ezzel az andragógus diploma is, nemcsak a munkaerőpiacon érvényesül és éri el a célját, hanem az egyén életében is. Az egyik válaszadó ekképp vélekedik róla: „*Fokozottan szeretném magam és környezetem életét az értékek felé fordítani.*” Amit több válaszadó is kiemelt, hogy bővült a kapcsolati hálójuk. Az általuk választott szakmában dolgozni vágyók első kapcsolati tőkéjét a saját csoporttársaik jelentik, akik akár más lakóhelyről is származhatnak, ezzel is biztosítva azt a lehetőséget, hogy tartva a kapcsolatot segíteni tudják egymást egy-egy probléma megoldásában.

4. Az andragógus hallgatók szerint szükség van a társadalomnak az andragógia szakmára, mert az ezt a szakot végzők segítik a felnőttek munkaerő-piaci boldogulását, integrációját.

Az élethosszig tartó tanulás tekintetében szükség van a társadalom számára olyan szakemberekre, akik képesek felnőttképzési programok tervezésére, azok akkreditációra történő előkészítésére, szervezésére és lebonyolítására. Napjainkban számos új szakma jelenik meg, amelyhez folyamatos átképzés szükséges. A magas munkanélküliségi ráta mutatja, hogy Magyarországon fokozottan oda kell figyelni a munkaerőpiac igényeire. Alkalmazkodni és fejlődni minden felnőttképzési intézménynek kötelessége segítve ezzel azt, hogy a munka nélkül maradt egyén minél hamarabb találjon magának állást és a társadalom teljes értékű tagjaként élje mindennapjait. Az élethosszig tartó tanulás jelentőségét felismerve az Európai Unió az Európa 2020 tervben azt a célt tűzte ki, hogy a felnőtt lakosság 15%-a vegyen részt a tanulásban. 2012-ben ez az arány mindösszesen 9% volt (KECZER, 2014). Ezért elengedhetetlen, hogy a felnőttek képzésével foglalkozók, olyan tudás birtokában

segítség a társadalom tagjait a munkába álláshoz, amely ezt a mutatót mindenképp előrelendítik.

5. Az andragógus hallgatók szerint az általuk választott szak nemcsak társadalmi, hanem egyéni perspektívában is lehetőséget biztosít, hogy a felnőttek személyisége fejlődjön, létrejöjjön a tudásalapú társadalom és az élethosszig tartó tanulás gondolata mindennapos legyen az emberek életében.

Az egyéni fejlődés egyetlen lehetősége a tanulás, a tudás megszerzése és kamatoztatása. Ez által válik az ember olyan munkaerővé, akinek biztosított helye lesz a munkaerő-piacon. A folyamatos képzés, önképzés segíti a felnőttek személyiségének fejlődését. Az kutatásokban résztvevő hallgatók mind úgy gondolják az andragógusok munkája a záloga mindennek. Azzal hogy egy felnőtt bekapcsolódik egy képzésbe nemcsak a munkaerő-piacra való visszajutását vagy feljebb lépését biztosíthatja, hanem olyan kompetenciákat szerezhet, illetve fejleszthet, amelyeket más területen is hasznosítani tud majd. Ehhez nemcsak olyan szakemberekre van szükség akik képzettek és a szakmájuk felé elhivatottak, hanem akik pszichoszociális támogatást, mentorálást tudnak biztosítani a felnőttek számára. Az andragógia szak lefedi mindennek az egész területét.

A címben leírt múltat elemeztem röviden az elején, majd az andragógus képzés jelen helyzetét írtam le statisztikai adatokkal alátámasztva. A jövő a mai álláspont szerint nem kecsegtet túl sok jóval, amelyet a „szembeszél” és a társadalmi meg nem értettség mellett az andragógus szakmában dolgozók hallgatása eredményez. A megvizsgált adatok arra engednek következtetni, hogy egy igen nagy múlttal rendelkező szakot lehetetlenítettek el. Jól kiolvasható az összes táblázatból, hogy évről-évre egyre kevesebb főt tudtak a felsőoktatási intézmények felvenni államilag támogatott formában, de a népszerűségéből mégse veszített. Sajnos ez a helyzet mégis azt eredményezte, hogy hazánkban 2014/2015-ös első félévében két felsőoktatási intézményben tanulhatnak a kultúra és felnőttképzés iránt érdeklődő hallgatók. A felsőoktatást, mint az oktatási rendszer egy sajátos szegmensét, nehezen körülhatárolható pedagógiai sajátosságok, a képzés minőségét érdemben befolyásoló egyedi problémák jellemzik. A felsőoktatási expanzió, az elitképzésről a tömegképzésre való átállás paradigmaváltást igényel a felsőoktatás-pedagógiai kultúra tekintetében. A nagyszámú és rendkívül heterogén hallgatótömeg adott, ezt a helyzetet tényként kell elfogadnia a felsőoktatás alakítóinak, az oktatóknak és minden felsőoktatásról gondolkodónak. Ehhez a helyzethez alkalmazkodva kell megoldásokat találni a sokszínű, változatos hallgatói sokaság

eredményes képzésének, teljesítményképes tudásának létrehozása érdekében (GYÖRFYNÉ, 2012).

Mindezek tükrében az andragógia szak sokszínűsége a jelentkezők szemében még értékesebb. Ahogy az egyik interjúalanyom meghatározta: *„Mikor a különböző egyetemek képzési kínálatát böngésztem, és rátaláltam az andragógia szakra, úgy éreztem magam, mint a legtöbb ember, akivel találkozom, és megkérdezik, hogy mit is tanulok: mi az az andragógia? Korábban nem hallottam még róla, de felkeltette a kíváncsiságomat, és tetszett, hogy ennyire rejtélyesen hangzik a neve. Aztán mikor utána olvastam, már nem csak az elnevezése tetszett, hanem a tartalma is. Láttam benne jövőt, és lehetőséget. Gondoltam: tanulni mindig és mindenkinek kell. Így döntöttem az andragógia mellett.”*

Úgy gondolom, hogy a szakmában dolgozóknak közösen kellene tenni azért, hogy ez a társadalom számára –kutatási eredményekkel, naprakész statisztikai adatokkal bizonyított– fontos szak ne tűnjön el. Egy ilyen nagy múltra visszatekintő, de mégis fiatal tudományterület magyarországi megerősödése záloga lehetne a tudásalapú társadalom létrejöttének, mivel olyan szakemberek kerülnének ki a munkaerőpiacra, akiknek céljuk a színvonalas oktatás és képzés szervezése. Ebben a folyamatban az andragógia képzés képes megfelelő hatást kifejteni és a hivatásra tudatosan készülő felnőttképzési szakembereket kibocsátani a munkaerőpiacra. Mindezzel biztosítva azt, hogy az egyetemen megszerzett tudás érték, amelyet minden embernek a saját elméje ékesítésén kívül kötelessége kell, hogy legyen a társadalom számára „áruba” bocsájtani. Úgy gondolom, hogy ez a kutatás nagyban hozzájárul az andragógia szak elismeréséhez-elismertetéséhez.

7. Felhasznált irodalom

1. ANDRAGÓGIAI SZAKBIZOTTSÁG (2004): *Bemutakozás*.
<http://andragogiaszakbizottsag.hahonlapkell.hu/bemutakozas> [2015. január 3.]
2. ARAPOVICS Mária (2009): *Az egész életen át tartó tanulás filozófiája*. In: Henczi Lajos: Felnőttoktató. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest 218-321.p
3. BARAKONYI Károly (2004): *Rendszerváltás a felsőoktatásban*. Akadémiai Kiadó. Budapest 78. oldal
4. BECKER, Gary (1964): *Human Capital: A Theoretical and Empirical Analysis, with Special Reference to Education*. Chicago, University of Chicago Press.
5. BENEDEK András CSOMA Gyula HARANGI László (2002): Felnőttoktatási és –képzési lexikon. :[A-Z]. Magyar Pedagógiai Társaság; OKI: Szaktudás Kiadó Ház, Budapest
6. BOLOGNA NYILATKOZAT (1999):
<http://www.nefmi.gov.hu/felsooktatasi/tudastar/bolognai-nyilatkozat> [2015. január 3.]
7. CZETŐ Krisztina (2014): *Iskolaundor vagy egész életen át tartó tanulás, avagy milyen lehetne a jövő iskolája?* In: Üzenet a palackban. Fiatal kutatók gondolatai az egész életen át tartó tanulásról. Budapest, Tempusz Közalapítvány, 39-56.
8. CSERNÉ Adermann Gizella (2010): *Felnőttoktató, andragógus, andragógus tanár?*. In: Felnőttképzési Szemle IV. évfolyam I. szám, Budapest
http://epa.oszk.hu/01200/01251/00004/pdf/fef_szemle_2010_1_059-070.pdf [2015. január 3.]
9. CSERNÉ Adermann Gizella (2012): *Andragógiai (módszertani) dilemmák az andragógus hallgatók oktatásában* In: Andragógiai kutatások és fejlesztések. Bocz Nyomda, Pécs 122-130
10. DURKÓ Mátyás – MARÓTI Andor (1977): *Népműveléstudomány*. Tankönyvkiadó, Budapest
11. EK 2007 = Európai Bizottság (2007): *Tanulni sohasem késő. Cselekvési terv a felnőttkori tanulásról*. Brüsszel, 27.9.2007, COM(2007):558 végleges
12. EURÓPA 2020-Európa növekedési stratégiája-Európai Bizottság (2010):
13. EUROPEAN COMMISSION (2000): *Memorandum on Lifelong Learning*. Brüsszel, European Commission

14. EUROSTAT: *A 25–64 éves népesség munkanélküliségi rátája, iskolai végzettség szerint – MEF adatok (2002–2013).*
http://www.ksh.hu/docs/hun/eurostat_tablak/tabl/tps00066.html [2015. január 3.]
15. EUROSTAT: *Alacsony végzettséggel rendelkezők, korcsoportok szerint. (2013),*
http://www.ksh.hu/docs/hun/eurostat_tablak/tabl/tsdsc430.html [2015. január 3..]
16. EUROSTAT: *Foglalkoztatási ráta, a legmagasabb iskolai végzettség szerint – MEF adatok (1992–2013).* http://www.ksh.hu/docs/hun/eurostat_tablak/tabl/tsdec430.html
[2015. január 3.]
17. FARKAS Éva (2004): *Felnőttoktatás és –képzés Magyarországon.* Kolombusz Kft., Miskolc
18. FARKAS Éva (2013): *A láthatatlan szakma.* typiART, Pécs
19. FARKAS Éva (2013): *A szak- és felnőttképzés gyakorlata.* SZTE JGYPK. Szeged
20. FELVI (2006): *Jelentkezők száma az egyes szakokra – a nappali tagozatos alapképzésre jelentkezőket figyelembe véve – az első húsz helyre beadott jelentkezési lapok alapján.* <http://www.felvi.hu/> [2015. január 3.]
21. FELVI (2007): *Jelentkezők száma az egyes szakokra – a nappali tagozatos alapképzésre jelentkezőket figyelembe véve – az első húsz helyre beadott jelentkezési lapok alapján.* <http://www.felvi.hu/> [2015. január 3.]
22. FELVI (2012): *Jelentkezők száma az egyes szakokra – a nappali tagozatos alapképzésre jelentkezőket figyelembe véve – az első tíz helyre beadott jelentkezési lapok alapján.* <http://www.felvi.hu/> [2015. január 3.]
23. FELVI (2013a): *Andragógia alapszakra jelentkezők és felvettek száma éves bontásban.* <http://www.felvi.hu/> [2015. január 3.]
24. FELVI (2013b): *Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógiai Kar Felnőttképzési Intézetébe felvételiző és felvett tanulók száma.* <http://www.felvi.hu/> [2015. január 3.]
25. FELVI (2013c): *Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógiai Kar Felnőttképzési Intézetébe pótfelvételizett tanulók száma.* <http://www.felvi.hu/> [2015. január 3.]
26. FELVI (2014): *Az andragógia mesterszakra felvettek száma országosan 2010-2014 (fő) között,* <http://www.felvi.hu/> [2015. január 3.]
27. FELVI HONLAPJA: *Felvi.hu adatai-sajtószoba.* <http://www.felvi.hu/sajtoszoba/rolunk>
[2015. január 3.]

28. Földiák András (2006): *A művelődésszervező képzés a Bolognai folyamatban*. A Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus Évkönyve, 2006. 2006 66-72. http://epa.oszk.hu/01600/01667/00005/pdf/EPA01667_MMI_2006_066-072.pdf [2015. január 3.]
29. GYÖRFYNÉ Kukoda Andrea (2012): *Felsőoktatás: a pedagógia és az andragógia határán*. Felnőttképzési Szemle. VI. évfolyam 2. szám. Budapest. http://epa.oszk.hu/01200/01251/00007/pdf/EPA01251_felnottkepzesi_szemle_2012_02_15-23.pdf [2015. január 3.]
30. HENCZI Lajos (2009): *A kompetencia fogalma és jelentősége a munka világában*. In: Felnőttoktató. A felnőttek tanításának-tanulásának elmélete és gyakorlata. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 94-103. <http://archiv.fppti.hu/szakteruletek/kollegium/szakanyagok/szakanyagok.html> [2015. január 3.]
http://ec.europa.eu/europe2020/index_hu.htm [2015. január 3.]
31. IDEGEN SZAVAK GYŰJTEMÉNYE (2014): *A multidiszciplináris szó jelentése*. <http://idegen-szavak.hu/multidiszciplin%C3%A1ris> [2015. január 3.]
32. KECZER Gabriella (2014): *Az egyetemek szerepe, irányítása és működtetése a 21. század elején*. Egyesület Közép-Európa Kutatására. Szeged
33. KERESZTES Éva Réka (2014): *Az emberi tőke elmélete és az egész életen át tartó tanulás kapcsolata*. In: Üzenet a palackban. Fiatal kutatók gondolatai az egész életen át tartó tanulásról. Budapest, Tempusz Közalapítvány, 109-126.
34. KERÜLŐ Judit (2013): *Andragógia szakos képzés, ahogy magunkat láttatjuk és ahogy amédia lát minket*. file:///C:/Users/Netti/Documents/EGYETEM/Kerulo_Judit_Andragogia_szakos_kepz_es,_ahogy_magunkat_lattatjuk.pdf [2015. január 3.]
35. KISS Gábor (1998): *Magyar Szókincstár*. Tinta Kiadó, Budapest
36. KOCSIS Mihály – KOLTAI Dénes (2006): *Az andragógia szak a felsőoktatás átalakuló rendszerében*. In: Lada László: Az andragógia korszerű eszközeiről és módszereiről. Nemzeti Felnőttképzési Intézet, Budapest
37. KOLTAI Dénes (2006): *Az emberi erőforrás szakma megnevezése és a bolognai formáció*. In: Humánpolitikai Szemle 3. szám 45. oldal, Budapest
38. KOZÉKI Béla (1972): *A motiváció pedagógiai pszichológiai fogalmáról*. In: Magyar Pszichológiai Szemle, 3-4. sz. 570-573. p., Eger

39. KRAICINÉ dr. Szokoly Mária (2008): *Pedagógus – Andragógus szerepek és kompetenciák az ezredfordulón*. In: Andragógia ismeretek. Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intezet, Budapest
40. KRAICINÉ dr. Szokoly Mária (2009): *Andragógusképző a felsőoktatásban*. In: A kulturális szakemberképzés perspektívái Eötvös József Főiskolai Kiadó, Baja
41. LADA László (2000): *Andragógia a felnőttkori tanulás - tanítás tudománya*. In: Andragógia elmélete és történeti alapjai I. – jegyzet tervezet. Budapest <http://www.jfk.szie.hu/files/docs/andragogia/elmelet-tortnet-alap-1.pdf> [2013. január 3.]
42. MAGYAR UNESCO (1997): *Oktatás Rejtett kincs*. Osiris Kiadó, Budapest
43. MANG Béla (2005): *A bolognai folyamat és a felsőoktatási felvételi 2006* Oktatási Minisztérium, Budapest <http://www.nefmi.gov.hu/felsooktatas/korabbi-esemenyek/bolognai-nyilatkozat> [2015. január 3.]
44. OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS MINISZTERIUM KÖZMŰVELŐDÉSI FŐOSZTÁLY (2007): *Közművelődési stratégia 2007-2013*. file:///C:/Users/Netti/Downloads/kozmuv_strat_090116.pdf [2015. január 3.]
45. ORGANISATION FOR ECONOMIC CO-OPERATION AND DEVELOPMENT (2001): *From Initial Education to Working Life. Making Transitions Work*. Paris, OECD Publishing
46. OSAP (2014): Felnőttképzésben résztvevők száma éves bontásba (fő). <https://statisztika.nive.hu/> [2015. január 3.]
47. SCULTZ, Theodore W. (1983): *Beruházás az emberi tőkébe*. Közgazdasági és Jogi Kiadó, Budapest
48. SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM JUHÁSZ GYULA PEDAGÓGUSKÉPZŐ KAR FELNŐTTKÉPZÉSI INTÉZETÉNEK HONLAPJA (2014a): *Az andragógia mesterszak leírása*. http://www.fk.jgytf.u-szeged.hu/tanszek/kozmuv/?page_id=375 [2015. január 3.]
49. SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM JUHÁSZ GYULA PEDAGÓGUSKÉPZŐ KAR FELNŐTTKÉPZÉSI INTÉZETÉNEK HONLAPJA (2014b): *Az andragógia tanár mesterszak leírása*. http://www.fk.jgytf.u-szeged.hu/tanszek/kozmuv/?page_id=583 [2015. január 3.]
50. SZURMAINÉ Sikló Mária (2009): *A közművelődési szakemberképzés perspektívái a felsőoktatásban*. In: A kulturális szakemberképzés perspektívái, Eötvös József Főiskola, Baja
51. SZÜCS Norbert – T. MOLNÁR Gizella (2009): *Pillanatfelvétel – az andragógia BA – képzés első 3 évéről*. In: Kultúra és Közösség XIII. évfolyam III. folyam, Budapest

52. T. MOLNÁR Gizella (2010): *A népművelőtől az andragógusig* In.: Juhász Erika, Szabó Irma (szerk.) Nemzetnevelés – felnőttnevelés– közművelődés. Csokonai Kiadó– Debreceni Egyetem – KultúrÁsz Közhasznú Egyesület. Debrecen
53. VOPALECZKY György (2004): *A tudásalapú információs társadalomért.* (Bevezető a kollégiumi programokhoz Fővárosi Pedagógiai Napok).
54. ZRINSZKY László (2008): *A felnőttképzés tudománya bevezetés az andragógiába.* Okker Kiadó és Kereskedelmi Kft. Budapest

JOGSZABÁLYOK:

55. 2013. évi LXXVII törvény a felnőttképzésről
56. 15/2006. (IV. 3.) OM rendelet az alap- és mesterképzési szakok képzési és kimeneti követelményeiről

Ábrák, diagramok, táblázatok jegyzéke

Ábra, diagram szám	Ábra, diagram címe	Oldalszám
1. ábra	A hazai felsőoktatás 2006-tól bevezetett struktúrája	10
1. táblázat	Jelentkezők száma az egyes szakokra – a nappali tagozatos alapképzésre jelentkezőket figyelembe véve – az első húsz helyre beadott jelentkezési lapok alapján	17
2. táblázat	Jelentkezők száma az egyes szakokra a nappali tagozatos alapképzésre jelentkezőket figyelembe véve az első húsz helyre beadott jelentkezési lapok alapján	18
3. táblázat	Andragógia alapszakra jelentkezők és felvettek száma éves bontásban	19
4. táblázat	Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar Felnőttképzési Intézetébe andragógia alapszakra felvételiző és felvett hallgatók száma	20
5. táblázat	Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar Felnőttképzési Intézetébe andragógia mesterszakra felvételiző és felvett hallgatók száma	24

6. táblázat	Foglalkoztatási ráta iskolai végzettségi szint szerint a 25-64 éves népesség körében, Forrás: EUROSTAT, 2013., saját szerkesztés	29
7. táblázat	Munkanélküliségi ráta iskolai végzettségi szint szerint a 25-64 éves népesség körében, Forrás: EUROSTAT, 2013., saját szerkesztés	29
8. táblázat	Alacsony végzettséggel rendelkezők korcsoportok szerint megoszlása Magyarországon	30
9 táblázat	A választható specializációk éves bontása a szegedi Felnőttképzési Intézetben	75
1. diagram	Andragógia alapszakra jelentkező és felvett hallgatók száma éves bontásban nappali tagozaton	21
2. diagram	Az andragógia mesterszakra jelentkezők és az államilag finanszírozott felvett hallgatók száma országosan 2008-2014 (fő) között	22
3. diagram	Andragógia mesterszakra jelentkező és felvett hallgatók száma éves bontásban nappali tagozaton	23
4. diagram	Felnőttképzésben résztvevők száma éves bontásban (fő)	30
5. diagram	Az andragógia BA és MA szakra felvettek száma	33

	országosan 2012-ben és 2013-ban összevetve a kutatás kérdőívét kitöltők számával BA és MA szakon, Forrás: felvi.hu és saját kutatás	
6. diagram	A kutatás kérdőívét kitöltők adatai felsőoktatási intézmények szerint	35
7. diagram	A kutatás kérdőívét kitöltők adatai képzés típusa szerint (%)	36
8. diagram	A kutatás kérdőívét kitöltők adatai képzés munkarendje szerint (%)	36
9. diagram	A kutatás kérdőívét kitöltők adatai képzés finanszírozása alapján (%)	36
10. diagram	A kutatás kérdőívét kitöltők adatai képzés szakiránya alapján (%),	36
11. diagram	A kutatás kérdőívét kitöltők válasza arra a kérdésre, hogy a felnőttképzés területén szeretnének elhelyezkedni	40
12. diagram	A felvételi döntésben elősegítő lehetőségek rangsora a kérdőívét kitöltők eredményei alapján, saját szerkesztés	43

8. Melléklet

I. számú melléklet: Magyarországon andragógia szakot indító felsőoktatási intézmények (2012.)

- Budapesti Gazdasági Főiskola Kereskedelmi, Vendéglátóipari és Idegenforgalmi Kar
- Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Kar
- Debreceni Egyetem Gyermeknevelési és Felnőttképzési Kar
- Dunaújvárosi Főiskola
- Eötvös József Főiskola Neveléstudományi Kar
- Eötvös Loránd Tudományegyetem Pedagógiai és Pszichológiai Kar
- Eszterházy Károly Főiskola Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar
- Kaposvári Egyetem Pedagógiai Kar
- Kodolányi János Főiskola
- Nyíregyházi Főiskola Gazdasági és Társadalomtudományi Kar
- Nyugat-magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Kar
- Nyugat-magyarországi Egyetem Művészeti, Nevelés- és Sporttudományi Kar
- Pázmány Péter Katolikus Egyetem Vitéz János Kar
- Pécsi Tudományegyetem Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar
- Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar
- Szent István Egyetem Alkalmazott Bölcsészeti Kar
- Szent István Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar
- Szent István Egyetem Gazdasági, Agrár- és Egészségtudományi Kar
- Zsigmond Király Főiskola

II. számú melléklet: A 15/2006. (IV. 3.) OM rendelet az alap- és mesterképzési szakok képzési és kimeneti követelményeiről

ANDRAGÓGIA ALAPKÉPZÉSI SZAK

1.145 Az alapképzési szak megnevezése: andragógia (Andragogy)

2.146 Az alapképzési szakon szerzhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- végzettségi szint: alapfokozat (baccalaureus, bachelor; rövidítve: BA)

- szakképzettség: andragógus

- a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Andragogue

-választható specializációk: felnőttképzési szervező, munkavállalási tanácsadó, művelődésszervező, személyügyi szervező (Adult Education Management, Labour Counselling, Cultural Management, Human Resource Management)

3.147 Képzési terület: bölcsészettudomány

4. Képzési ág: pedagógia és pszichológia

5. A képzési idő félévekben: **6 félév**

6. Az alapfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: **180 kredit**

6.1. A képzési ágon belüli közös képzési szakasz minimális kreditértéke: **18 kredit**

6.2.148 A specializációhoz rendelhető maximális kreditérték: **50 kredit**

6.3. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: **10 kredit**

6.4. A szakdolgozathoz rendelt kreditérték: **4 kredit**

6.5. A gyakorlati ismeretekhez rendelhető minimális kreditérték: **70 kredit**

6.6. Intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzésben szerzhető minimális kreditérték: -

7.149 Az alapképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

Az alapszak célja olyan andragógusok képzése, akik a neveléstudományi, a pszichológiai, a jogi, a közgazdasági és a szociológiai tudásuk, valamint az állami, önkormányzati, a vállalkozói, a civil és a nonprofit szervezetekről és intézményekről, a munkaerőpiac és a munkavállalás kapcsolatáról szerzett ismereteik alapján - szakirányú felkészültségüknek megfelelően - képesek a közművelődés, a közgyűjtemény területén, településeken, intézményekben, szervezetekben és közösségekben, a felnőttképzés különböző színterein közvetlen tervező, szervező, értékelő, irányító, illetve animátori, tanácsadói munkakörök ellátására, és a humán erőforrás-gazdálkodással kapcsolatos feladatok végzésére. A végzettek

kellő mélységű elméleti ismeretekkel rendelkeznek a képzés második ciklusában történő folytatásához.

Az andragógusok - figyelemmel a választható specializációkra is - az alapfokozat birtokában ismerik:

- az andragógia területéhez és a választott specializációhoz kapcsolódó ismeretrendszert, a személyiségfejlődés törvényszerűségeit, különös tekintettel a felnőttkorra;
- az oktatási rendszer alapvető összefüggéseit, a felnőttek tanulásának, tanításának didaktikai elveit;
- a vonatkozó ismeretszerzési módokat és az ismeretforrásokat, szakterületükön a problémák több szempontú megközelítésének, a megoldások értékelésének elveit és módszereit;
- az állami, önkormányzati, vállalkozói, a civil és nonprofit szervezetek, intézmények működésének elveit;
- a szervezetek, intézmények működése, illetve képzések iránti szükségletek felmérésének és működésük értékelésének, elemzésének elemi módszereit;
- a változó igényekhez igazodó tananyag-fejlesztés, tanulásszervezés, személyiségfejlesztés, tanácsadás, csoportszervezés, továbbá a hatékony szervezet-irányítás, a kommunikáció, a konfliktuskezelés elemi módszereit;
- az idegen nyelven és az informatika eszközeivel történő hatékony kommunikálás formáit, az információk, elemzések mások számára történő prezentálásának elveit, eljárását, eszközeit;

alkalmasak:

- a gazdasági-társadalmi folyamatok és a kultúra jelenségvilága közötti összefüggések differenciált és rendszerszemléletű értelmezésére;
- megfelelő technikák birtokában információk összegyűjtésére és kritikus elemzésére;
- a közművelődés, közgyűjtemény területén, településeken, intézményekben, civil szervezetekben, a felnőttképzés különböző színterein tervezői, szervezői, irányítói feladatok, ezekhez kapcsolódó munkakörök ellátására;
- az emberi viselkedés differenciált észlelésére és befolyásolására;
- a felnőtt ember megújulási, fejlődési törekvéseit figyelembe véve a személyes életutat és az elért életminőséget - segítésére és megvalósításuk támogatására;
- a felnőttképzés különböző területein a képzési irányok és célok meghatározására, felnőttképzési programok összeállítására, megszervezésére;

- a megismerési alapfolyamatok önreflektív elemzésére és fejlesztésére.

Rendelkeznek személyes és szociális kompetenciákkal: a másokhoz való alkalmazkodás és a másokkal való együttműködés képességével; emberek és csoportok valamely cél érdekében történő befolyásolásának és mozgósításának képességével; emberi kapcsolataikban humánus és etikus viszonyulással; ismereteik alkalmazása során empátiával, toleranciával, rugalmassággal, kreativitással; egyéni munkájukban reális önismerettel, önértékeléssel, sikerorientáltsággal; a minőség iránti elkötelezettséggel.

Az andragógusok a felnőttképzési szervező specializáción ismerik

- a hazai és nemzetközi felnőttoktatás történetét, a felnőttoktatás hazai és nemzetközi változásainak tendenciáit;
- a felnőttoktatás jogi szabályozását, valamint a felnőttoktatási programok akkreditációját;
- a felnőttoktatás formális, nem formális és informális kereteit, jellemző sajátosságait, a felnőttoktatási piac tendenciáit;
- a felnőttoktatás területi, életkori, nemek szerinti és a szociokulturális háttér szerint eltérő sajátosságait;
- az oktatás, a tanulás és a tanulásirányítás alapvető összefüggéseit, a tanulással kapcsolatos elméleteket;
- a felnőttek tanulási igényei feltárásának és motiválásának módszereit;
- a felnőttoktatási programok eredményességének értékelési eljárásait;

alkalmasak:

- felnőttképzési szervezőképzettséget igénylő munkakörök betöltésére; tanácsadói, mentori szerepek ellátására;
- a hazai felnőttképzési folyamatok, valamint a felnőttoktatási rendszerek összehasonlító elemzésére és értékelésére;
- intézmények és települések felnőttoktatási igényeinek feltárására, illetve a rejtett igények artikulálására;
- felnőttoktatási programok tervezésére, azok akkreditációra történő előkészítésére, szervezésére, lebonyolítására és az eredmények értékelésére; a kész felnőttoktatási programok marketingjének irányítására.

Az andragógusok a munkavállalási tanácsadó specializáción ismerik:

- a gazdálkodás makro- és mikrokörnyezetére ható leglényegesebb közgazdasági tényezőket;
- az alapvető gazdálkodási struktúrákat;

- a hazai és az Európai Unió munkaerő-piacának főbb jellemzőit, alapvető struktúráit és változási tendenciáit;
- a munkavállalás elméleti és gyakorlati kérdéseit, a tanácsadással kapcsolatos jogszabályokat;
- a pályaaorientáció és a pályaválasztás interdiszciplináris összefüggéseit, elméleti és gyakorlati alapjait;
- a tanácsadás elméleti és módszertani alapjait, a tanácsadás intézményes rendszerét, helyszíneit és fórumait;
- a tanácsadás egyéni és csoportos formáit, telekommunikációs eszköztárát;

alkalmasak:

- munkavállalási tanácsadó képzettséget igénylő munkakörök betöltésére;
- a tanácsadásra jelentkezők öndefiníciójának kialakításában segítséget nyújtani, a munkavállalási lehetőségekről tájékoztatni;
- az individuális igények támogatására, egyéni és csoportos formában történő fejlesztő tevékenységek vezetésére, komplex munkaerő-piaci programok szervezésére.

Az andragógusok a művelődésszervező specializáción ismerik:

- a kultúra mikro- és mezotereit, illetve azok közösségi használatát;
- a kultúra intézményrendszerének főbb történeti és funkcionális változásait;
- a kulturális szervezetek rendszerét, működési mechanizmusát, a szervezet rendszerkörnyezettel való összefüggéseit, illetve a szervezeti kommunikáció szabályait;
- a magyar és az egyetemes művészet, illetve az esztétikai és művészeti értékközvetítés történetének alapvonalait;
- a művelődési szervezetekkel kapcsolatos gazdaságtan és a kulturális marketing alapvető kérdéseit;
- alapvonalaiban a közösség-szervezés és -fejlesztés történetét és módszertanát;
- a kulturális intézményrendszer szerkezetének és funkcióinak szinkronszemléletű vizsgálatának elveit, módszereit, a működés jogi és szervezeti aspektusait;

alkalmasak:

- művelődésszervező képzettséget igénylő munkakörök betöltésére;
- település- és kistérségi szintű közösségfejlesztő projektek tervezésére, megszervezésére és lebonyolítására;
- kulturális fejlesztési célok elemzésére és a feltételéhez igazodó tervek készítésére;

- a kulturális szervezetek funkcióit a lokális és magasabb térszerkezetben megjelenő közösségi szükségletekhez alakítani;
- segíteni a kulturális, művészi és tudományos értékek közvetítésének hatásmechanizmusait, szervezeti formáit.

Az andragógusok a személyügyi szervező specializáció ismerik:

- a gazdálkodás makro- és mikrokörnyezetére ható alapvető közgazdasági tényezőket;
- az alapvető gazdálkodási struktúrákat;
- a hazai és a globális gazdaság alakulásának főbb tendenciáit;
- az emberi erőforrás-gazdálkodás és erőforrás-fejlesztés legátfogóbb elméleti és módszertani kérdéseit;
- a személyügyi feladatok jogszabályi környezetét;
- a képzési és továbbképzési igények feltérképezésének és meghatározásának módszereit;
- a munkavállalók munkavállalással, teljesítményértékeléssel, innovációval és továbbképzéssel kapcsolatos attitűdjeinek befolyásolására szolgáló elemi módszereket;
- a képzések tervezésével, szervezésével, lebonyolításával és értékelésével kapcsolatos eljárásokat;
- a különböző szervezetek személyügyi feladatainak elméleti és gyakorlati kérdéseit;

alkalmasak:

- személyügyi szervező képzettséget igénylő munkakörök betöltésére;
- a személyügyi feladatok - toborzás, kiválasztás, képzés, ösztönzés, teljesítményértékelés, munkaerő-tervezés - önálló lebonyolítására és értékelésére;
- képzések és továbbképzések közvetlen tervezésére, szervezésére, lebonyolítására, értékelésére és korrekciójára;
- szervezeti egységek közvetlen irányítására.

8. A törzsanyag (a szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök):

- alapozó ismeretek: 55-65 kredit

a) filozófiatörténet, társadalmi ismeretek, kommunikáció, informatika, könyvtárismeret, könyvtárhasználati ismeretek;

b) 150 pedagógiai-pszichológiai alapismeret:

ba) pedagógiai modul (pedagógiai propedeutika, neveléstörténet, neveléstan, didaktika, nevelés- és művelődésfilozófia);

bb) pszichológiai modul (bevezetés a pszichológiába, fejlődépszichológia, szociálpszichológia, a tanulás és a gondolkodás anatómiai, élettani és fejlődésbiológiai alapjai, a nevelés pszichológiai alapjai);

bc) társadalomismereti modul (közgazdasági és jogi ismeretek, a társadalomtudományi kutatások módszertana, vezetéselmélet);

bd) Európa-tanulmányok modul (az EU integrációs és oktatáspolitikája, nemzetközi szervezetek, struktúrák, döntési folyamatok);

- szakmai törzsanyag: 105-115 kredit, ebből

a) általános szakterületi ismeretek: 55-65 kredit

aa) az andragógia alapjai (az andragógia tudományelméleti és tudományfilozófiai alapjai, andragógiaelmélet);

ab) andragógia-történet és komparatív andragógia (az andragógia története, felnőttképzési forrás- és dokumentumelemzés, komparatív andragógia); művelődéstörténet (egyetemes és magyar művelődéstörténet);

ac) a felnőttképzés és az emberi erőforrás-fejlesztés elmélete (emberi erőforrás-elméletek, a felnőttképzés gazdasági és jogi környezete, marketing és minőségbiztosítási alapismeretek);

ad) felnőttoktatási rendszerek, munkaerő-piaci képzések, minőségirányítás (formális, nem formális és informális képzési rendszerek tervezése, szervezése, irányítása és minőségbiztosítása);

ae) szakmai gyakorlat;

b) differenciált szakmai ismeretek: 50 kredit

ba) felnőttképzési szervező specializáción: oktatásmarketing - piackutatás; a felnőttképzések tervezése; a felnőttképzés jogi szabályozása; a felnőttképzés módszertana és eszközrendszere;

bb) munkavállalási tanácsadó specializáción: munkaerő-piaci ismeretek; pályaismeret; a tanácsadás elmélete és módszertana; szakpszichológiai intézményi gyakorlat;

bc) művelődésszervező specializáción: a kultúrák közvetítés elméleti és történeti aspektusai, kultúrák közvetítő intézményrendszerek/médiaismeret, tér-társadalom-kultúra/művelődésszociológia ismeretek; kulturális/művészeti menedzsment, szociokulturális animáció; kulturális vállalkozások, marketing, PR, művelődés-gazdaságtan; nonprofit szektor és menedzsmentje; szakmai gyakorlat;

bd) személyügyi szervező specializáción: munka-, vezetés- és szervezet-pszichológia; munka- és társadalombiztosítási jog; munkaerőgazdálkodás-foglalkoztatáspolitikai; humán erőforrás-fejlesztés, személyügyi menedzsment; személyügyi-munkaügyi technikák; szakmai gyakorlat.

9.151 Szakmai gyakorlat:

A szakmai gyakorlat a felnőttképzést folytató intézményekben teljesített külső gyakorlatot, továbbá a választott specializációnak megfelelő gyakorlatot foglalja magában, amelyeknek együttes kreditértéke legalább 15 kredit

10.152 Idegennyelvi követelmények:

Az alapfokozat megszerzéséhez legalább egy élő idegen nyelvből államilag elismert, középfokú (B2) komplex típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél megszerzése szükséges.

III. számú melléklet: A képzés főbb tanulmányi területei és azok arányai:

Tanulmányi területek	Kreditpont	Kreditpont %
Pedagógiai-pszichológiai alapozás	60	33,3%
Szakmai törzsanyag	50	27,8%
Kötelezően választandó szakirányok (Differenciált szakmai tananyag): művelődésszervező, felnőttképzési szervező, személyügyi szervező munkavállalási tanácsadó Differenciált szakmai tananyag	45	25%
Szabadon választható	10	5,6%
Szakedolgozat	15	8,3%
Mindösszesen	180	100%

A szak törzsanyagára jellemző ismeretkörök

Pedagógiai-pszichológiai alapozás:

Pedagógia modul	8-12 kredit
Pszichológia modul	8-12 kredit
Filozófia modul	4-6 kredit
Informatika modul	4-6 kredit
Társadalomismeret modul	14-16 kredit
Európa-tanulmányok modul	4-6 kredit
Az intézmény specifikumainak megfelelően választható	10 kredit
Összesen elvárt:	60 kredit

Szakmai törzsanyag:

Az andragógia alapjai	4-6 kredit
Andragógia-történet és komparatív andragógia	4-6 kredit
Művelődéstörténet	4-6 kredit
Felnőttoktatási rendszerek-munkaerőpiaci képzések-minőségirányítás	4-6 kredit
A felnőttképzés és az emberi erőforrás fejlesztés elmélete	4-6 kredit
Szakmai gyakorlat	10 kredit
Az intézmény specifikumainak megfelelően választható	15 kredit
Szabadon választható	5 kredit
Összesen elvárt:	55 kredit

Differenciált szakmai tananyag (a képzési célok szerint elkülönülő szakirányok):

Felnőttképzési szervező szakirány:

Oktatásmarketing – piackutatás	4-6 kredit
A felnőttképzések tervezése	4-6 kredit
A felnőttképzés jogi szabályozása	4-6 kredit
A felnőttképzés módszertana és eszközrendszere	8-12 kredit
Szakmai gyakorlat	5 kredit

Az intézményi specifikumainak megfelelően választható	15 kredit
Szabadon választható	5 kredit
Összesen elvárt:	50 kredit

Munkavállalási tanácsadó szakirány

Munkaerőpiaci ismeretek	9-11 kredit
Pályaismeret	4-6 kredit
A tanácsadás elmélete és módszertana	9-11 kredit
Szakpszichológia intézményi gyakorlat	5 kredit
Az intézmény specifikumainak megfelelően választható	15 kredit
Szabadon választható	5 kredit
Összesen elvárt:	50 kredit

Művelődésszervező szakirány

Kultúrák közvetítés elméleti és történeti aspektusa	4-6 kredit
Kultúrák közvetítő intézményrendszerek/médiaismeret	3-5 kredit
Tér-társadalom-kultúra /művelődésszociológia ismeret	3-5 kredit
Kulturális/művészeti menedzsment - szociokulturális animáció	3-5 kredit
Kulturális vállalkozások, marketing, PR, művelődésgazdaságtan	3-5 kredit
Nonprofit szektor és menedzsmentje	3-5 kredit
Szakmai gyakorlat	5 kredit
Az intézmény specifikumainak megfelelően választható	15 kredit
Szabadon választható	5 kredit
Összesen elvárt:	50 kredit

Személyügyi szervező szakirány

Munka, vezetés- és szervezőpszichológia	4-6 kredit
Munka- és társadalombiztosítási jog	4-6 kredit
Munkaerőgazdálkodás-foglalkoztatáspolitikai	4-6 kredit
Humán erőforrás fejlesztés - személyügyi menedzsment	4-6 kredit
Személyügyi-munkaügyi technikák	4-6 kredit
Szakmai gyakorlat	5 kredit
Az intézmény specifikumainak megfelelően választható	15 kredit
Szabadon választható	5 kredit
Összesen elvárt:	50 kredit

IV. számú melléklet: Az alap- és mesterszak képzési célja és az elsajátítandó kompetenciái

Az alapképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

Az alapszak célja olyan andragógusok képzése, akik a neveléstudományi, a pszichológiai, a jogi, a közgazdasági és a szociológiai tudásuk, valamint az állami, önkormányzati, a vállalkozói, a civil és a nonprofit szervezetekről és intézményekről, a munkaerőpiac és a munkavállalás kapcsolatáról szerzett ismereteik alapján – szakirányú felkészültségüknek megfelelően – képesek a közművelődés, a közgyűjtemény területén, településeken, intézményekben, szervezetekben és közösségekben, a felnőttképzés különböző színterein közvetlen tervező, szervező, értékelő, irányító, illetve animátori, tanácsadói munkakörök ellátására, és a humán erőforrás-gazdálkodással kapcsolatos feladatok végzésére. A végzettek kellő mélységű elméleti ismeretekkel rendelkeznek a képzés második ciklusában történő folytatásához.

A mesterképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

a) A mesterképzési szakon végzettek ismerik:

- az egész életen át tartó tanulás szerepét a társadalom és az egyén életében,
- a felnőttképzés gazdasági, politikai és etikai vonatkozásait,
- a felnőttképzés elméletét és módszertanát,
- a felnőttek tanulásával kapcsolatos elméleteket,
- a felnőttképzés speciális célcsoportjait és a velük való foglalkozás különleges eljárásait,
- a felnőttképzés területén szerzett tapasztalataik rendszerezésének eljárásait,
- az andragógia kutatómódszertanát,
- az andragógia területén folyó aktuális kutatásokat,
- a legfontosabb tudományos munkákat,
- az Európai Unió felnőttképzéssel kapcsolatos dokumentumait és stratégiáját,
- a különböző nemzetközi felnőttképzési rendszereket.

b) A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak:

- rendszerszerűen és kreatívan foglalkozni az andragógia új és összetett problémáival,
- a felnőttképzésben társadalmi, politikai, gazdasági döntések előkészítésére,

- következtetéseiket és javaslataikat szakmai és nem szakmai közönségnek bemutatni,
- önálló tudományos munkák létrehozására,
- az andragógia mélyebb összefüggéseinek megértéséhez szükséges információ-források felkutatására, a társtudományok eredményeinek értelmezésére és felhasználására,
- új információk gyűjtésére, a felmerülő új problémák, új jelenségek kritikus feldolgozására,
- eredeti ötletekkel és önálló tevékenységgel hozzájárulni a felnőttképzéssel kapcsolatos speciális problémák megoldásához,
- felnőttképzések és képző intézmények menedzselésére,
- a felnőttképzésben adekvát célok megfogalmazására,
- a célok elérését szolgáló andragógiai folyamatok megtervezésére és kivitelezésére,
- teljesítményértékelési és minőségbiztosítási rendszerek működtetésére,
- önműveléssel és folyamatos önfejlesztéssel ismereteik magasabb szintre emelésére.

c) A szakképzettség gyakorlásához szükséges személyes adottságok és készségek

- alkalmazkodóképesség,
- előítélet-mentesség,
- empátia,
- tolerancia,
- rugalmasság,
- objektivitás,
- személyes felelősségvállalás,
- a csoportvezetés, moderálás, animálás, mentorálás képessége,
- összetett és előre kiszámíthatatlan helyzetekben döntéshozatali képesség,
- kritikai attitűd.

V. számú melléklet: A választható szakirányok stúdiumai andragógia alapszakon

Felnőttképzési szervező szakirány:

Oktatásmarketing – piackutatás	4-6 kredit
A felnőttképzés tervezése	4-6 kredit
A felnőttképzés jogi szabályozása	4-6 kredit
A felnőttképzés módszertana és eszközürendszere	8-12 kredit
Szakmai gyakorlat	5 kredit
Az intézmény specifikumainak megfelelően választható	15 kredit
Összesen elvárt	50 kredit

Munkavállalási tanácsadó szakirány:

Munkaerő piaci ismeretek	9-12 kredit
Pályaismeret	6-8 kredit
A tanácsadás elmélete és módszertana	9-12 kredit
Szakszichológia intézményi gyakorlata	5 kredit
Az intézmény specifikumainak megfelelően választható	15 kredit
Összesen elvárt	50 kredit

Művelődésszervező szakirány:

A kultúráközvetítés elméleti és történeti aspektusai	4-6 kredit
Kultúráközvetítő intézményrendszerek/médiaismeret	3-5kredit
Tér – társadalom – kultúra/művelődésszociológia ismeretek	3-5 kredit
Kulturális/művészeti menedzsment – szociokulturális animáció	3-5 kredit
Kulturális vállalkozások, marketing, PR, művelődésgazdaságtan	3-5kredit
Szakmai gyakorlat	5kredit
Az intézmény specifikumainak megfelelően választható	15 kredit
Összesen elvárt	50 kredit

Személyügyi szervező szakirány:

Munka-, vezetés- és szervezetpszichológia	4-6 kredit
Munka- és társadalombiztosítási jog	4-6 kredit
Munkaerőgazdálkodás – foglalkoztatáspolitikai	4-6 kredit
Humán erőforrás-fejlesztés – személyügyi menedzsment	4-6 kredit
Személyügyi – munkaügyi technikák	4-6 kredit
Szakmai gyakorlat	5kredit
Az intézmény specifikumainak megfelelően választható	15kredit
Összesen elvárt	50 kredit

VI. számú melléklet: Az andragógia alapszak specializációi az SZTE JGYPK Felnőttképzési Intézetben

Média specializáció:

Felvételi feltételek: A specializációra való felvétel pontszámok alapján történik. Elérhető maximális pontszám: 100 pont. Ennek 50%-át az érettségi átlaga, 50 %-át pedig az első félévi kredit index adja. Az elért pontszámok alapján rangsoroljuk a jelentkezőket. A specializáció bemutatása: A speciális képzés e formája már egy évtizede működik szakunkon, s igen népszerű a hallgatók körében. A kultúraközvetítés ismeretei mellett a hallgatók elsajátítják azokat az alapvető ismereteket, melyek segítségével a sajtó néhány területén munkát vállalhatnak. Napjainkban Magyarországon is egyre nő az igény a képzett kommunikációs szakemberek iránt, különösen a jelen időszakban, amikor újabb és újabb műhelyek alakulnak, növekszik a helyi és kisközösségi médiumok száma és hatása. A helyi médiumok szervezése gyakran kapcsolódik a kultúraközvetítő szakemberek munkájához, így ez a speciális képzés jól kiegészíti az alapképzést. A képzés során sor kerül a kommunikációs technikák elsajátítására, a közlési készségek fejlesztésére, az információfeldolgozás, illetve véleményformálás szakmai ismereteinek elsajátítására.

Múzeumpedagógia specializáció:

Felvételi feltételek: A specializációra való felvétel pontszámok alapján történik. Elérhető maximális pontszám: 100 pont. Ennek 50%-át az érettségi átlaga, 50 %-át pedig az első félévi kredit index adja. Az elért pontszámok alapján rangsoroljuk a jelentkezőket.

A specializáció bemutatása: A speciális képzés célja olyan múzeumpedagógiai ismeretekkel rendelkező andragógus és művelődésszervező szakemberek képzése, akik szakmájukban képesek a tanult ismereteket alkalmazni, amely ezáltal beépül a felnőttképzés, ill. kultúraközvetítés gyakorlatába. Az ismeretek birtokában képesek részt venni a múzeumi közművelődési feladatok ellátásában, kiállítások szervezésében és rendezésében, a kiállításokhoz kapcsolódó, a különböző korosztályok számára meghirdetett rendezvények, múzeumi foglalkozások szervezésében és lebonyolításában, a múzeumi kultúraközvetítés és andragógia folyamatában. A specializáció alapot jelent az andragógia MA keretei között szereplő szabadon választható múzeumandragógia kurzusokhoz is.

Eszperantó kulturális szakmenedzser specializáció

Az Eszperantó a nemzetközi kommunikáció eszköze, amelyet a kulturális kapcsolatok terén is sokoldalúan alkalmaznak. Az Andragógia BA specializáció keretében való oktatása több szempontból is vonzó lehet. Eszperantó nyelvismeretet ad, felkészítve a hallgatókat a középfokú nyelvvizsgára. Másrészt Eszperantó kulturális programok, nemzetközi rendezvények szervezésén keresztül felkészít az Eszperantó nyelv alkalmazására, kulturális rendezvények szervezésére. Az Oktatási és Kulturális Minisztérium 2004.03.29-i állásfoglalásának megfelelően az Eszperantóból, mint élő idegen nyelvből tett középfokú nyelvvizsga a diploma kiadásához elfogadott.

Regionális tanulmányok specializáció:

Napjainkban az Eu-n belül egyre nagyobb jelentőségre tesznek szert a régiók, melyek egy-egy terület gazdasági és kulturális egységét jelentik. A régiók gazdasági és kulturális együttműködései fontosak az Eu-tagállamok kapcsolata szempontjából éppúgy, mint a leendő Eu-tag országok felzárkóztatásában. A munkaerőpiac, a felnőttképzés, a kulturális cserekapcsolatok terén az együttműködés számos formája van megvalósulóban, s a jövőben mindenképpen ezek a tendenciák erősödnek. A regionális együttműködés jó lehetőséget jelent a határontúli magyarsággal való kulturális kapcsolattartásra is. Ezért indokolt olyan szakemberek képzése, akik a kultúraközvetítés ismeretein túl rendelkeznek olyan speciális ismeretekkel, melyek lehetővé teszik a regionális kulturális kapcsolatok kialakítását, fenntartását és működtetését, a helyi közösségek igényeinek felmérését, lehetőségeik kihasználását. A képzés keretében a nemzetközi, kultúraközi kommunikáció, a nemzetközi protokoll szabályait éppúgy elsajátítják a hallgatók, mint az Közép-Kelet Európai régió és országai kulturális gazdasági és történeti sajátosságait.

Rendezvényszervező specializáció:

Napjaink társadalmi környezetében egyre nagyobb szükség van rendezvényszervező szakemberekre, akik megfelelő ismeretekkel rendelkeznek kisebb-nagyobb közösségek, cégek, vállalkozások, tudományos intézmények rendezvényeinek szervezéséhez, lebonyolításához. A különböző konferenciák, üzleti és társas összejövetelek, ünnepek rendezését ma már az egyre szaporodó rendezvényszervező cégek bonyolítják, melyek folyamatosan igényt tartanak szakember utánpótlásra. Gyakori az is, hogy a helyi közösségekben a kultúraközvetítő szakember feladata a különböző fesztiválok, találkozók és

más rendezvények megszervezése. Ezért van létjogosultsága ennek a speciális képzésnek, melynek keretei között a rendezvényekkel kapcsolatos jogi és módszertani ismereteket, szervezeti tudnivalókat, protokoll, marketing és PR ismereteket sajátítják el a hallgatók, s módjuk van gyakorlat keretében is kipróbálni ismereteiket.

Vallásismeret specializáció:

A specializáció célja a kultúráközvetítő szakemberek képzési feladatával összhangban a vallástörténetre és a jelen egyházi- és vallási intézményrendszereire, közösségeire vonatkozó átfogó ismeretek átadása. Valamennyi emberi kultúra - köztük az európai kultúra - megértéséhez alapvető a vallásismereti műveltség elsajátítása; másrészt a globalizáció korszakában a kultúráközi kommunikáció ugyancsak nélkülözhetetlenné teszi az európaiaktól eltérő kulturális hagyománnyal rendelkező népcsoportok és kultúrájuk megismerését. Különösen fontos a specializáció azoknak a leendő kultúráközvetítő szakembereknek a számára, akik a különböző egyházak által fenntartott kultúráközvetítő intézményekben kívánnak munkát vállalni.

VII. számú melléklet: A választható specializációk éves bontása az SZTE JGYPK Felnőttképzési Intézetben

Évszám:	Adott évben indított specializációk
2006/2007	-
2007/2008	-
2008/2009	• regionális tanulmányok • rendezvényszervezés • média
2009/2010	• regionális tanulmányok • rendezvényszervezés • média
2010/2011	• múzeumpedagógia • rendezvényszervezés • média • eszperantó kulturális szakmenedzser
2011/2012	• regionális és kulturális rendezvényszervezés • múzeumpedagógia • eszperantó kulturális szakmenedzser • média
2012/2013	• regionális és kulturális rendezvényszervezés • múzeumpedagógia • eszperantó kulturális szakmenedzser • média
2013/2014	• regionális és kulturális rendezvényszervezés • múzeumpedagógia • média
2014/2015	• regionális és kulturális rendezvényszervezés

VIII. számú melléklet: A kutatás kérdőíve

MÚLT-JELEN-JÖVŐ- ANDRAGÓGUS KÉPZÉS ALAP- ÉS MESTERSZAKON

Felmérés a végzős andragógia alap- és mesterszakos hallgatók körében

A kérdőív kitöltésével Ön segítséget nyújt az **andragógus** képzésben résztvevő hallgatók motivációjának megismeréséhez. A kutatás azt a célt szolgálja, hogy átfogó képet kapjak a hallgatók véleményéről, és ezáltal megismerjem a jelentkezésük motivációját, a jövőbeni terveiket és az andragógia szak megítélését. Az eredményekre alapozva kívánom elkészíteni az andragógia MA szakdolgozatomat, amelyben arra vállalkozom, hogy az andragógus képzés alap- és mesterszak kialakulását és jelenkori megítélését elemezzem és írjam le.

A kérdőív kitöltése önkéntes, az adatok feldolgozása anonim módon történik. Az adatok feldolgozása és publikálása összesítve, név nélkül történik. A kérdőív kitöltése kb. 15 percet vesz igénybe.

Köszönöm, hogy a kérdőív kitöltésével hozzájárul ahhoz, hogy szakdolgozatomat elkészítsem.

Petrovszki Anett Ágens

SZTE Juhász Gyula Pedagógusképző Kar Felnőttképzési Intézet

andragógia MA I. évfolyam

petrovszki.anett.agnes@gmail.com

Kérdőív:

1. Nem:

☐ - férfi

☐ - nő

2. Életkor: _____ év

3. Írja le a település nevét, ahol lakik: _____

4. Jelölje be azt az intézményt, amelyben az andragógiai tanulmányait végzi!

- Budapesti Gazdasági Főiskola Kereskedelmi, Vendéglátóipari és Idegenforgalmi Kar
- Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Kar
- Debreceni Egyetem Gyermeknevelési és Felnőttképzési Kar
- Dunaújvárosi Főiskola
- Eötvös József Főiskola Neveléstudományi Kar
- Eötvös Loránd Tudományegyetem Pedagógiai és Pszichológiai Kar
- Eszterházy Károly Főiskola Tanárképzési és Tudástechnológiai Kar
- Kaposvári Egyetem Pedagógiai Kar
- Kodolányi János Főiskola
- Nyíregyházi Főiskola Gazdasági és Társadalomtudományi Kar
- Nyugat-magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Kar
- Nyugat-magyarországi Egyetem Művészeti, Nevelés- és Sporttudományi Kar
- Pázmány Péter Katolikus Egyetem Vitéz János Kar
- Pécsi Tudományegyetem Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar
- Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar
- Szent István Egyetem Alkalmazott Bölcsészeti Kar
- Szent István Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar
- Szent István Egyetem Gazdasági, Agrár- és Egészségtudományi Kar
- Zsigmond Király Főiskola

5. Képzési típus:

- ☐ - alapszak
- ☐ - mesterszak

6. Képzés munkarendje:

- ☐ - nappali
- ☐ - levelező

7. Képzés finanszírozása:

- ☐ - ösztöndíjas
- ☐ - önköltséges

8 Szakirány alapképzésen:

☐ felnőttoktatási szervező szakirány
☐ munkavállalási tanácsadó szakirány
☐ személyügyi szervező szakirány
☐ művelődésszervező szakirány

9. Hányadik helyen jelölte meg az andragógia alap vagy mesterszakot?

10. Milyen alapszakos diplomával rendelkezik? (mesterszakos hallgatók számára kitöltendő)

12. Miért választotta az andragógia szakot? (kérem 3 -5 mondatban foglalja össze)

13. Milyen mértékben használta a felvételi döntésben az alábbi információkat?

1) felvi.hu egyáltalán nem ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ nagyon gyakran

- 2) az adott kar honlapját egyáltalán nem ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ nagyon gyakran
- 3) más netes oldal egyáltalán nem ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ nagyon gyakran
 más netes oldal: _____
- 4) EDUCATIO kiállítás egyáltalán nem ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ nagyon gyakran
- 5) nyílt nap egyáltalán nem ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ nagyon gyakran
- 6) középiskolai tájékoztató egyáltalán nem ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ nagyon gyakran
- 7) Egyetemi/Főiskolai felvételi tájékoztató egyáltalán nem ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ nagyon gyakran
- 8) Barátok, ismerősök egyáltalán nem ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ nagyon gyakran
- 9) Tanárok egyáltalán nem ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ nagyon gyakran
- 10) Szülők, családtagok egyáltalán nem ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ nagyon gyakran
- 11) egyéb: _____

14. A fentiek közül mely hármat tartja a leghatékonyabbnak?

1. _____
2. _____
3. _____

15. Tanulmányai után a szakmában szeretne-e elhelyezkedni?

16. Az andragógia szak hogyan változtatta meg az attitűdjeit a képzésben való jelentkezés után?

17. Ön szerint miért van szükség az andragógia szakmára a társadalomban?

IX. számú melléklet: A végzős andragógia mesterszakos hallgatókkal végzett teljes interjú szövege

1. Meséld el, hogyan választottad az andragógia szakot?

Még a gimnáziumban ötletem se volt, hova jelentkezsek. Nem is az első helyen jelöltem az andragógiát, hanem harmadiknak. Előtte a kommunikáció és a jogi kar volt, de aztán rájöttem, hogy a legjobban jártam, hogy az andragógiára kerültem. Teljesen új volt maga a szó is, nem tudtam mit jelent pontosan. Az ismerősöm ajánlotta nekem, hogy érdemes lenne kipróbálni ezt a szakot, bár ő mesterszakot nem csinált én úgy gondoltam, hogyha az alapszakot megcsinálom, akkor úgy lesz teljes, ha a mesterszakot is elvégzem. Először nem örültem neki, hogy felvettek, de amikor elkezdtük a szakot ébredtem rá, hogy igenis ez a szak nekem való. Az alapszakon nagyon sok területtel megismerkedtünk a pszichológián és szociológián keresztül a közgazdaságig és most a mester szakon körvonalazódott 100%-ban, hogy miért is van szükség az andragógiára ezért vagyok szomorú, hogy sajnos alábecsülik az egész szakot.

2. Milyen véleményed van az elmúlt 5 évről az andragógia szakon?

Levelezős hallgatóként elkezdett nagyon hiányozni az, hogy minden nap bejárunk az órákra, végig jegyzetelünk és odafigyelünk az oktatókra. Akkor és ott nagyon hosszúnak tűnt az a másfél óra, de most úgy érzem, hogy nagyon hiányzik maga a közösség, a légkör ami kialakult. Levelezős hallgatóként teljesen más a menetrendje egy-egy félévnek, amelyhez idő kellett, hogy hozzászokjak. A kedvenc óráim közé tartoztak az andragógia jellegű tárgyak, a pszichológia, a szociológia és a munkaerő piaci ismeretek, amelyet az órán nehezebb volt megérteni és megtanulni viszont most nagyon értékes kurzusként tekintek rá.

3. Miért döntöttél úgy, hogy jelentkezel mester szakra?

Úgy éreztem, hogy így lesz teljes a kör, ha az alapszak után a mesterszakot is elvégzem, illetve úgy vélem, hogy így még nagyobb az esélyem elhelyezkedni a munkaerőpiacon. Nem bántam meg, mert nagyon tetszik a mesterszak is, igaz más, mint az alap kezdve azzal, hogy levelezős vagyok, de nagyon élvezem az órákat, a légkört, a tananyagot.

4. Hogyan találtál munkát?

Szerencsésnek érzem magam, mert olyan munkahelyet találtam először, amely szorosan kötődik a felnőttképzéshez. Egy nyelviskolában voltam oktatásszervező. Képzéseket indítottam, adminisztrációs feladatokat láttam el, szóval alkalmaztam az andragógián

megtanult ismereteimet. Majd miután lejárt a szerződése, regisztráltam a munkaügyi központba, ahonnan rögtön kaptam egy álláshirdetést, amelyre jelentkeztem. Jelenleg a Csongrád Megyei Iparkamara egyik pályaorientációs asszisztense vagyok. Nagyon élvezem a munkát igaz, hogy fiataloknak mutatom be a különböző szakmákat, de számos olyan tudásomat kell használni egy-egy alkalom során, amelyet az andragógia szakon tanultam meg. Érdekesség még, hogy pont mikor írtam alá a szerződést akkor hívtak egy másik munka ügyében, amely szintén érdekelt volna. Nagyon jól esett, hogy gondoltak rám, de végül nemet mondtam rá és azóta is pályaorientációs asszisztensként dolgozom.

5. Hogyan tudod alkalmazni a szakon tanultakat?

Erre már részben válaszoltam, de itt is kiemelem, hogy naprakész tudást kaptunk az alapszakon és a mesterszakon is egyaránt.

6. Kinek ajánlanád az andragógia szakot?

Annak ajánlanám, aki konkrétan a felnőttképzéssel szeretne foglalkozni. Érdekli a humánerőforrás fejlesztés, HR terület, aki képzőközpontoknál szeretne elhelyezkedni, képzési programokat és tudásmérő eszközöket szeretne készíteni.

7. Mik a jövőbeni terveid?

Szeretném sikeresen elvégezni a mester szakot és talán majd pár év múlva, ha kellő tapasztalattal rendelkezem elvégezni a doktori iskolát is. Abban biztos vagyok, hogy az élethosszig tartó tanulás az életem része lett és teljesen egyértelmű számomra, hogy képezni fogom magam tovább. Bízom benne, hogy a munkaerőpiacon is megtalálom a helyemet, mert olyan diplomával rendelkezem, amire igény van.

1. Meséld el, hogyan választottad az andragógia szakot?

A felsőoktatási tanulmányaimat 2008-ban kezdtem, ahol először intézményi kommunikátort végeztem. Ezen a felsőfokú szakképzésen döbbsentem rá, hogy mennyire szeretem azt a szakot és ennek fényében próbáltam olyan alapszakot keresni, ami hozzá kapcsolódik. Több csoporttársammal együtt felfedeztük a JGYPK van az andragógia szak, amelyre 5-en jelentkezünk az intézményi kommunikátor csoportból. Engem először teljes mértékben a művelődésszervezés érdekelt, de amikor elkezdtek a felnőttképzéssel kapcsolatos órákat nagyon megtetszett. Első évben inkább elméleti tudást kaptunk, a szakmai kurzusok a második évben voltak. Még alapszakon harmadikban is azon gondolkodtam, hogy menjek-e mesterszakra, aztán a csoporttársaim hatására és saját magamban is letisztáztam, hogy hasznosítani tudom majd azt a tudást amit ott szerezni fogok és ezért jelentkeztem.

2. Milyen véleményed van az elmúlt 5 évről az andragógia szakon?

Nagyon szerettem az alapszakot és most dolgozó emberként rájöttem, hogy nagyon jó sorunk volt nappali tagozatos hallgatóként, mert azon kívül, hogy hatalmas tudást kaptunk nagyon jó légkör alakult ki az évfolyamunkban. Naprakész tudást adtak át a tanáraink. Tavaly lépett hatályba az új felnőttképzési törvény, amelyet nagyfokú alaposággal vizsgáltuk meg a mesterszak első évében.

3. Miért döntöttél úgy, hogy jelentkezél mester szakra?

Amikor elkezdtem az alapszakot nem gondoltam, hogy tovább megyek mester szakra is, de a harmadik év végére egyértelművé vált számomra. Az évfolyamunkban kialakult egy olyan kis csoport, amely igen motiváló közösség lett így együtt vágunk neki a két évnek. Most végzősként pedig elmondhatom, hogy nem bántam meg.

4. Hogyan találtál munkát?

A szakdolgozatom írása közben kerültem kapcsolatba a Lakiteleki Népfőiskolával, ahol képzésben is részt vettem. Nagyon megtetszett a légkör, az ott folyó munka, így nagy öröm volt számomra, amikor tavaly nyáron elkezdhettem ott dolgozni, mint adminisztrációs munkatárs. Szerencsémre támogatják a továbbtanulásomat így a munka mellett levelező tagozaton folytattam tanulmányaimat andragógia mester szakon. Nehéz volt a beilleszkedés és az, hogy hozzászokjak az új helyzethez, de úgy tűnik beváltam és bebizonyítottam, hogy helyem van a munkatársak közt. Jövő év februárjától már a különböző rendezvények, programok lebonyolításában fogok segédkezni, amelynek palettája széles a Népfőiskolán,

hiszen számos képzést szerveznek ott. Mindemellett a Tiszaalpár Hangja főszerkesztője vagyok, amely a lakóhelyem helyi újságja. Mindig is szerettem cikkeket írni így nagy öröm számomra, hogy az intézményi kommunikátor szakon tanultakat gyakorlatban is kamatoztathatom. Rengeteg ismertséget szereztem az elmúlt években ezen a poszton.

5. Hogyan tudod alkalmazni a szakon tanultakat?

Teljes mértékben tudom alkalmazni. Nagyon széles az a tudás, amit átadtak nekünk a tanáraink, és ha most végig gondolnám a napomat számos ilyen helyzetet fel tudok sorolni amikor alkalmazom azt. Ezért is gondolom, hogy naprakész tudást kaptunk. Mondhatjuk azt, hogy ez a sikeres előremenetel záloga is.

6. Kinek ajánlanád az andragógia szakot?

Azoknak, akik szeretnek emberekkel foglalkozni, tenni értük és nyitottak a különböző problémák megoldására. Nem bántam meg, hogy ide jelentkeztem és bátran állíthatom, hogy naprakészek vagyunk minden változásról, újításról, ami a felnőttképzési törvényben vagy a hozzá rendelt rendeletekben történik. Mindezt köszönhetjük a felkészült tanárainknak, akik a szakma szakértői az általuk oktatott kurzusnak.

7. Mik a jövőbeni terveid?

Mindenképp a szakmán belül szeretnék maradni és kihívásként tekintek az új pozíciómra a Lakiteleki Főiskolán. Sok tanulnivalóm van még, de az alapok és a szakma felé való elhivatottságot megkaptam az alapszakon és most a mesterszakon ez csak még jobban elmélyült.

1. Mesél el, hogyan választottad az andragógia szakot?

Az én andragógiai pályafutásom nagyon érdekes módon kezdődött. Igazából csakis a sorsnak és a szerencsének köszönhetem jelenlegi életem, mert mondhatom, hogy a mostani életem valóban az andragógia: ebben dolgozom, ezt tanulom. Az andragógia szakot még anno 2010-ben csakis azért jelöltem meg, mert a felvi.hu-n olvastam, hogy az andragógia valamelyest lefedi a rendezvényszervezést. Akkor még fogalmam sem volt róla, hogy az andragógia jelentése egészen más. A felvi rendszerében 4. helyen jelöltem meg ezt a szakot, azután mivel nagyon vonzott Szeged városa, az mégis felcsúszott a 3. helyre (helyet cserélve egy pesti főiskola kommunikáció szakával). A helycsere volt a szerencsém, hiszen kommunikáció szakra is felvettek volna, de így mivel az első két – szülői hatásra megjelölt – szak a ponthatárok magassága miatt kiesett, andragógia BA szakra vettek fel. Kettős érzés uralkodott bennem a szakkal kapcsolatban: a kíváncsiság az új iránt (Vajon mi lehet ez? Hogyan fogunk mi rendezvényszervezést tanulni 3 éven keresztül?), de ezzel együtt félelmet az új szak ismeretlensége miatt (Vajon hol fogok tudni elhelyezkedni andragógusként? Egyáltalán ki akar alkalmazni andragógust, ha senki nem tudja mit jelent a fogalom?). Elérkezett a kurzusfelvétel, nagyon meglepődtem, mikor láttam meghirdetett kurzusaim sokszínűségét: pszichológia, szociológia, kutatómódszertan, felnőttképzés, művelődéstörténet. Hogy is lesz ez? Miért kell ennyi mindent megtanulni egy rendezvény megszervezéséhez? Aztán mikor be kerültem a Felnőttképzési Intézet falai közé szépen lassan minden világossá vált és tisztává vált előttem, hogy mennyire, de mennyire itt a helyem. Feloldódott bennem a félelem a szak létjogosultságával kapcsolatban, megértettem, hogy az andragógia nem csupán egy szakma, annál sokkal-sokkal több, az andragógia egy küldetés afelé, hogy a felnőtt emberek felismerjék a tanulás minden formájában a folyamatos fejlődés és a világ változásaihoz való alkalmazkodás lehetőségét.

2. Milyen véleményed van az elmúlt 5 évről az andragógia szakon?

Az andragógia szakról kialakult véleményeket szerintem nagyban befolyásolja a közeg, az oktatási intézmény, ahol kitanulhatja az ember a szakmát. A Szegedi Tudományegyetem Felnőttképzési Intézetének falai között maximálisan biztosítottak voltak azok a körülmények, amelyek közt a tanulni, fejlődni kívánó, elkötelezett hallgatók precízen és pontosan kitanulhatták az andragógiát. A barátságos, olykor-olykor családi közeg, a tehetséges diákok ösztönzése és a tanárok szakmai és módszertani felkészültsége számomra is nagyon erős motivációt adott a szakma elsajátításában. Az alapszakos évek egy meglehetősen széles látkört biztosítottak azokra a területekre, amelyek megalapozták későbbi magasabb szintű

ismereteink könnyebb elsajátítását. Eleinte nem értettem én sem, hogy miért van szükség a szociológiára vagy a pszichológiára. Később, talán már MA szakon döbbsentem rá, hogy ezek az ismeretek igenis szükségesek ahhoz, hogy értem azt, amit akkor tanulok, valamint ahhoz, hogy a tudományos életben megálljam a helyem. Ne nézzek bambán, ha azt mondják, hogy kvalitatív kutatási módszerek, vagy identitás. Ezek az ismeretek hozzá tartoznak egy egyetemmel végzett felnőtt tudástárához, ezek azok a tudáselemek, amiket ha akkor nem tanulok meg, most nem tudnám megállni a helyem az életben, a munkahelyemen. Az 5 év utolsó két éve az MA szak, ahol már céltudatosan a szakmai kompetenciák, a szakmai tudás fejlesztése folyik. Itt a kis létszámú csoportunk miatt sokkal nagyobb szerepet kap az egyéni kompetenciafejlesztés. Itt már mindenki erős belső motivációval rendelkezik a szakma teljes megtanulásához. Ebben a két évben azt tanuljuk meg, amit majd a munkahelyen fogunk csinálni. Oktatóink széles palettájú módszertárukból mindig a tudás elsajátításához legmegfelelőbb módszereket választották, hogy megszerzett ismereteink ne csak egy pillanatra éljenek bennünk, hanem azok jól begyakorolt automatikus készségek legyenek. Amit a mesterszakon kapunk: az andragógia területén való munkába álláshoz szükséges minden tudás.

3. Miért döntöttél úgy, hogy jelentkezel mester szakra?

Az az igazság, hogy bennem egy percre sem merült fel a „nem jelentkezek” lehetősége. Szerettem volna mélyebben megismerni a szakmát. Tudtam, hogy csak úgy juthatok előre, csakis úgy lehetek több a szakon végzett másik 60 immár andragógus társamtól, ha magasabb szintű ismereteket sajátítok el. Tehetnék fel a kérdést az andragógia lényegét nem értők, hogy féltem-e attól, hogy majd nem tudok elhelyezkedni. Ismerve az alapokat, egyáltalán nem féltem. Tudtam, hogy a Felnőttképzési Intézet mindig a támaszom lehet, láttam, hogy aki itt tanul szinte minden helyet kap a munka világában. Ezen kívül láttam az Intézeti rendezvények a TDK, a KMK, az Intézet Napja összejövetelein, hogy az MA-sok milyen jól érzik magukat, mennyire jó a csoport légkör, mennyire partnerekként kezelik őket az oktatók, kis tudósoknak láttam őket, így néztem fel rájuk. Én is akartam „ilyen” lenni. Tudtam, hogy csakis ez az, ami a mai világban megkülönböztetheti a „pótolható” munkaerőtől, a tudás, amit nem árulnak minden boltban. Azóta is azt gondolom, az andragógia tanulmányaim nem értek véget 3 év után, mert nem voltak teljesek, talán 5 év után már elmondhatom magamról, hogy andragógus vagyok (bár olyan széles az andragógia területe, hogyha tényleg igazi andragógus volnék, annyi munkát kellene elvégezni, hogy egyszerre 5 felé kellene szakadnom)! E gondolathoz való eljutás volt a célom a mester szak elvégzésével.

4. Hogyan találtál munkát?

Azon szerencsés emberek közé tartozom, akik elmondhatják, hogy a nem ő talált rá a munkára, hanem a munka talált rájuk. Tudományos Diákköri Dolgozatom témájának és tudományos színvonalának, valamint kultúra-közművelődési iránti érdeklődésemnek köszönhetően felkérést kaptam Nemzeti Művelődési Intézet újonnan létrehozott Országos Felnőttképzési Szakmai Központjának vezetőjétől egy felnőttképzési referens munkakörbe. Az én álmom már azelőtt is az volt, hogy az Intézetnél dolgozhassam, az pedig, hogy ráadásul még felnőttképzési területen is hab volt a tortára. Nagyon örültem a felkérésnek és egyszerűen felfogni sem tudtam egy ideig, hogy mi is történik körülöttem. A Nemzeti Művelődési Intézet munkatársa lettem. És itt megint szerencsés helyzetek sorozata: az Intézettel való előzetes kapcsolatom konferenciák révén, a TDK-m közművelődési irányultsága, a Szakmai Központ vezetőjének személyes érintettsége (a Központ vezetője is a Felnőttképzési Intézetnél volt mesterszakos hallgató), minden közrejátszott, hatalmas szerencsém volt, engem akartak. Itt ismét köszönhetően a szegedi Felnőttképzési Intézet magas szakmai színvonalának. Arra a tudásra volt szükség, amit itt tanultam. Feladatunk: egy Felnőttképzéssel foglalkozó szervezeti egység teljes kialakítása és beindítása (főként kulturális szakemberek szakmai továbbképzései, 4-es szakmacsoport OKJ-s képzései).

5. Hogyan tudod alkalmazni a szakon tanultakat?

Míg az Intézet tanulója voltam egyáltalán nem vettem észre azt, hogy mennyi mindent is tanultam, valahogy olyan természetesnek tűnt: hát persze, hogy ezt is tudom, hát ezt tudni kell. Ahogy kikerültem a munkaerőpiacra rá kellett jönnöm, hogy nem teljesen természetes, hogy egy képzés szervezéssel foglalkozó személy ismerje a vonatkozó jogszabályokat, a sok-sok kötelezettséget, az általam megismert szakma legfontosabb területeit. Rá kellett jönnöm, hogy rengeteget tanultam. Olyan ismereteket – és ami a legfontosabb – gyakorlatokat sajátítottam el, melyek teljesen alkalmassá tettek arra, hogy a munkámban tapasztalt kollégáknak is segítségére lehessenek. Azt éreztem: szükség van a tudásomra. Ez az érzés borzasztó nagy löketet adott a beilleszkedés nehézségein való átjutáson. (Nehézség alatt gondolok az intézmény belső működésének megismerésére.) Amit mindenképp szeretnék kiemelni, hogy nem gondoltam, hogy ekkora siker lesz munkámban, hogy tudok képzési programot írni, nem csak elméletben, hanem gyakorlatban is! Szakmánk létjogosultságát talán fentebb leírt néhány gondolatom reprezentálja leginkább: a felnőttek mindig tanulnak és tanulni is fognak, mert ebben a világban egyszerűen szükségük van rá, a felnőttek képzését

azonban szigorú szabályok alapján és megfelelő hozzáértéssel meg is kell szervezni, ezt így, ebben a formában csak a jól képzett andragógusok tudják.

6. Kinek ajánlanád az andragógia szakot?

Ha egy távoli cél képében szemléljük a kérdést, akkor mindenkinek, akik szeretnek a jövő jobbá és szebbé tételén munkálkodni, akik szeretnek tenni is azért, hogy változás történjen a felnőttek tanulásának általánossá és elfogadottá válása terén. Ha pedig csak egy kis ember szemével nézzük, akkor pedig azoknak, akik szeretnek emberekkel foglalkozni, szeretnek újkreatív dolgokat csinálni (képzési program megalkotása), szeretnek és tudnak megfelelően kommunikálni, és azoknak, akik nem riadnak vissza az adminisztrációs munkától (oktatásszervezés területén).

7. Mik a jövőbeni terveid?

Jövőmet mindenképpen az andragógia szakmában tervezem. Úgy érzem egyelőre megtaláltam a helyem. Jelenlegi munkahelyemen rengeteg tapasztalattal gazdagodtam már eddig is és valószínűleg ebből ezután sem lesz hiány. Az andragógia MA diploma, az MA-s tudás megszerzése és az addigra már 1 éves szakmai tapasztalatommal bízom benne, hogy a későbbiekben sem lesz problémám a munkaerőpiacon.

1. Meséld el, hogyan választottad az andragógia szakot?

Gimnáziumi tanulmányaim során tudatosult bennem, hogy emberekkel szeretnék dolgozni. Abban viszont még nem voltam biztos, hogy a fiatalabb vagy az idősebb generáció irányába mozduljak el. Végül, mint a mellékelt ábra is mutatja, az idősebbek, a felnőttek maradtak. Nem bántam meg. Mikor a különböző egyetemek képzési kínálatát böngésztem, és rátaláltam az andragógia szakra, úgy éreztem magam, mint a legtöbb ember, akivel találkozom, és megkérdezik, hogy mit is tanulok: mi az az andragógia? Korábban nem hallottam még róla, de felkeltette a kíváncsiságomat, és tetszett, hogy ennyire rejtélyesen hangzik a neve. Aztán mikor utána olvastam, már nem csak az elnevezése tetszett, hanem a tartalma is. Láttam benne jövőt, és lehetőséget. Gondoltam: tanulni mindig és mindenkinek kell. Így döntöttem az andragógia mellett.

2. Milyen véleményed van az elmúlt 5 évről az andragógia szakon?

Én, személy szerint ezt az 5 évet nem kezelem egy „korszaknak”. Az alapszak 3 éve és a mesterszak lassan 2 éve teljesen más emlékeket és érzéseket ébreszt bennem. Alapszakon sokan voltunk ahhoz, hogy mindenkivel közelebből megismerkedjek, és ha jól belegondolok, nem is szerettem volna. Rátaláltam néhány emberre, akikkel napjaim nagy részét együtt töltöttem, és akikre számíthattam. A csoporton belül számtalan klikk alakult ki, amelyek legtöbbszörrel nem tudtam azonosulni. Mindezen kívül a tanárokkal sem alakult ki olyan személyes és pozitív kapcsolat, mint most a mesterszakon. Jelenleg olyan kevesen vagyunk mesterszakon, hogy családias hangulatban, mondhatni személyre szabottan folyik oktatásunk. Minden tanár személyesen, közelebből is ismer minket, mely azt eredményezi, hogy már nem csak tanulmányi ügyekben fordulhatunk hozzájuk. Mindezek mellett több idő és energia jut egyéni fejlődésünkre és kiteljesedésünkre is. Összességében nagyon jól érzem magam az intézetben, és örülök, hogy egy szakmailag jól felkészült, segítőkész és hallgatóközpontú oktatói gárda mellett tanulhatok.

3. Miért döntöttél úgy, hogy jelentkezel mester szakra?

Számomra ez a kérdés hosszas fejtörést okozott, ugyanis nem voltam meggyőződve arról, hogy mesterképzésen van a helyem, és el is tudom azt végezni. Ezt többek között az alapszakon szerzett negatívabb tapasztalatoknak és az önbizalom hiánynak köszönhetem, így utólag visszagondolva. Azzal azonban tisztában voltam, hogy alapszakos diplomával nem tudok majd olyan munkakörben elhelyezkedni, mint a mesterszak elvégzését követően. Továbbá azt is tudtam, hogy a mesterszak sok mindenben különbözni fog az első három évtől,

és jól fogom magam érezni. Mindennek köszönhetően úgy döntöttem, tovább folytatom tanulmányaimat, mely által munkaerő-piaci előnyhöz és többelthez jutok majd. És ki tudja, hogyan alakul az életem? Lehet, hogy még továbbtanulás szempontjából is szükséges lesz egy mesterdiploma.

4. Hogyan találtál munkát?

Mikor felvételt nyertem mesterszakra, és elkezdődött a félév, úgy éreztem, ideje szakmai gyakorlatra jelentkeznem. Alapszakra volt meghatározott, kötelezően elvégzendő „szakmai gyakorlat”, amiből én nem sokat profitáltam, inkább „muszáj” jelleggel elvégeztem. Ez a két év – lévén teljesen másról szól – azt sugallta, keressek munkát. Több helyre, számos felnőttképzéssel foglalkozó szegedi és vidéki (pl. kiskunhalasi) intézményhez jelentkeztem gyakorlatra, de egyik sem méltatott még egy nemleges válasszal sem. Ekkor csoporttársaimtól és ismerőseimtől hallottam, hogy a Felnőttképzési Intézet egy volt hallgatója egy szegedi felnőttképzési vállalkozás élén munkálkodik. Gondoltam: miért is ne? Egy próbát megér! Jelentkeztem, majd egy rövid elbeszélgetés után már a SZTÁV zRt.-hez jártam szakmai gyakorlatra. Az első néhány nap és hét igen tevékenyen telt, és beletanultam a legfontosabb dolgokba. A képzések egyre sűrűbbé váltak, a munka mennyisége növekedett és hosszú távon is szükség volt a munkámra. Így történt, hogy már több mint egy éve a SZTÁV-nál dolgozom, és remélem, hogy még jó ideig lehetőségem is lesz folytatni az itteni munkát.

5. Hogyan tudod alkalmazni a szakon tanultakat?

Az iskolában tanultak és a munkahelyen elsajátított ismeretek nagyon jól kiegészítették és jelenleg is kiegészítik egymást. Ez leginkább a mesterszak első két félévében tűnt fel, mikor az új jogszabályi változásokról, és a felnőttképzés „alapeljáráásairól” tanultunk. Ekkor az iskolában tanultakat ültettem át a gyakorlatba az irodában és a munkahelyen tapasztaltakra építettem az elméleti anyagot az intézetben. Mindez nagyban megkönnyítette munkámat mindkét helyen. Kiemelném továbbá, hogy a beadandók és a TDK dolgozat írásában is nagy segítséget jelent, hogy van hová fordulnom. Értem ezt a kirendeltség vezető személyére, akinek tapasztalatára és tudására bármikor számíthatok, a tanárookra és a tanuló felnőttekre egyaránt. Legyen szó egy kérdőíves kutatás, vagy egy interjú lefolytatásáról.

6. Kinek ajánlanád az andragógia szakot?

Az andragógia szakot mindenekelőtt olyanoknak ajánlanám, akik szeretnek emberekkel foglalkozni, és akkor sem riadnak vissza, ha személyes problémával fordulnak hozzá.

Ajánlom továbbá olyanoknak, akik szeretik a kihívást, nem riadnak vissza a folyamatos önfejlesztéstől, valamint kreatívak és kezdeményezők is egyben. A vállalkozó kedvűek számára mindenképpen az SZTE-JGYPK Felnőttképzési Intézetét ajánlanám, ugyanis biztos vagyok benne, hogy ilyen, szakmailag felkészült és hallgatóközpontú oktatói karral más felsőoktatási intézményben nem találkoznak!

7. Mik a jövőbeni terveid?

A mesterszak elvégzéséig – ha lehetséges – folytatnám a munkát jelenlegi munkahelyemen. A záróvizsgát követően mindenképpen a szakmában szeretnék dolgozni, azt azonban még nem döntöttem el, hogy itt Szegeden, vagy más városban, esetleg otthonomhoz közelebb. Ezt számos dolog befolyásolja. Egyrészt a későbbi keresetem nagysága, hogy megéri-e Szegeden maradni és albérletben lakni. Másrészt a magánéletemben is tisztáznom kell néhány dolgot, mely szintén meghatározó a munkavállalás szempontjából. Minderre még fél évem van, remélem addig kialakul majd minden.

1. Meséld el, hogyan választottad az andragógia szakot?

2009. júniusában végeztem az SZTE JGYPK SZTTK Titkárságvezető szakán, ahol szeptembertől álláslehetőséget kaptam titkárnői pozícióban. A munkakörömet tekintve én végeztem a Központon belüli adminisztratív teendőket, valamint hozzám tartoztak az akkreditált pedagógus-továbbképzések, akkreditált felnőttképzések (akkreditálás, tanfolyamszervezés és megvalósítás) és a szakképzési hozzájárulás adminisztrációja. Az utóbbi három tevékenység szorosan kapcsolódik a szak- és felnőttképzéshez, valamint a munkahelyemen iskolarendszeren kívül felnőttképzésekkel, és akkori nevén felsőfokú szakképzésekkel is foglalkozunk, így közvetlenül is kapcsolatba kerültem az andragógiával, melyet elsősorban gyakorlati szempontból ismertem meg, és felkeltette az érdeklődésem. Mindezek hatására 2010-ben jelentkeztem BA szakra, ahova fel is vettek és megkezdtem a tanulmányaimat.

2. Milyen véleményed van az elmúlt 5 évről az andragógia szakon?

Az alapképzés során a munkám során elsajátított gyakorlati ismereteket mindig jól ki tudtam egészíteni az andragógiai kurzusok által nyújtott elméleti tudással, azonban még így is többségben voltak a régi művelődésszervező szakhoz kapcsolódó kurzusok, amelyek nem teljesen az én érdeklődési körömhöz kapcsolódnak. A mesterképzés során pedig sokkal speciálisabb, az andragógiához szorosan kapcsolódó ismereteket sajátíthattam el, amelyek mindig aktuálisak és nagyon hasznosak voltak a megváltozott jogszabályi környezetben és az iskolapadban megszerzett ismereteket rögtön tudom a gyakorlati életben is hasznosítani, amelyet természetesen a jól felkészült oktatóimnak köszönhetek.

3. Miért döntöttél úgy, hogy jelentkezel mester szakra?

Az alapképzés során sok elméleti tudásra tettem szert, de éreztem magamban arra motivációt, hogy a tudásomat elmélyítsem és speciálisabb andragógiai ismeretekre tegyek szert, amelyet nem is bántam meg, hiszen azt kaptam amit vártam.

4. Hogyan találtál munkát?

Ahogy említettem már a szakmában dolgoztam és az alapszak elvégzését követően, a munkahelyemen a felettesem magasabb pozícióba került, így a BA diplomámnak köszönhetően én kerültem a helyére. 2013. szeptember óta osztályvezetői pozícióban látom el a munkámat és az irányításom alá tartoznak a Központ iskolarendszeren kívüli felnőttképzései, akkreditált felnőttképzései és az akkreditált pedagógus-továbbképzések is. A

megváltozott jogszabályi környezetben jelentős szerepet vállaltam a Központunk új képzési portfóliójának kialakításában és az engedélyeztetési eljárás megindításában, lefolytatásában.

5. Hogyan tudod alkalmazni a szakon tanultakat?

A gyakorlatban megszerzett ismereteimet jól ki tudtam egészíteni az elméleti tudással, majd a mesterszak során pedig speciális és mindig aktuális ismereteket szerezhetek, amelyek nagymértékben segítik a munkám ellátását.

6. Kinek ajánlanád az andragógia szakot?

Az andragógia szak egy nagyon sokrétű szak. A BA képzés során ezért is van az, hogy sokféle kurzussal találkoztam, hiszen betekintést nyerhetem a felnőttképzés, a kultúráközvetítés világába is. A szakot azoknak ajánlanám főként, akik e két terület iránt érdeklődnek, azonban a csoporttársaimra visszagondolva tudom, hogy az ismereteket többen a szociális területeken is jól tudták hasznosítani.

7. Mik a jövőbeni terveid?

Jelenleg nagyon örülök a szakmámban elért eredményeknek, azonban most nagy változás előtt áll az életem, hiszen kismama vagyok és ikreket várok. Az anyai örömök és teendők miatt a szakmám a következő 2-3 évben háttérbe fog szorulni, azonban a mesterképzésből hátra van még fél évem amelyet természetesen, szándékomban áll befejezni és a szakdolgozatom is el akarom készíteni, majd ezt követően államvizsgázni. Az államvizsgát követően a gyed mellett szeretném a felnőttképzési szakértői munkámat megkezdeni, hogy újra az aktív munkaerő-piacra lépésemkor ismét aktuális ismeretekkel rendelkezsek.

X. számú melléklet: Az andragógus hallgatók elhelyezkedése a végzés követően a Diplomás Pályafigyelő Rendszer adatai szerint

- adminisztrátor
- andragógus
- animátor
- asszisztens (HR, marketing, oktatási)
- belső ellenőr (közoktatási intézménynél)
- beruházási koordinátor
- értékesítési menedzser
- felnőttképzési referens, ügyintéző
- gazdasági vezető
- HR advisor, generalista, gyakornok, koordinátor
- humánerőforrás menedzser, oktatásban
- iskolatitkár
- karriermarketing tanácsadó
- közfoglalkoztatás szervező
- közművelődési előadó
- köztisztasági és rendezvénytechnikai munkatárs
- kulturális munkatárs, szervező
- marketing manager
- médiafigyelő
- mentor, munkaerő-piaci, foglalkoztatási tanácsadó
- munkaügyi előadó
- munkavállalási tanácsadó
- múzeumi és közművelődési referens
- művelődésszervező, népművelő
- oktatásszervező
- oktatótiszt
- pályázati író
- pedagógus
- pénzügyi tanácsadó
- PR, koncertszervezési menedzser
- projekt menedzser
- régióvezető (diákmunka, munkaerő- kölcsönzés)
- rendezvényszervező
- Segítő Hálózat helyi program koordinátor
- személyügyi tiszthelyettes
- személyzeti vezető
- ügyintéző (ügyfélszolgálati, személyügyi, egyetemi, felnőttképzési, gazdasági és munkaügyi, igazgatási, kamarai területi, oktatási)